

SAB. Sorenskrivaren i Sunnhordland

I. A. 16b

Tingbok 8. april 1675 - 21. desember 1676

Teiknforklaring

[...] er utfylt av avskrivaren, t.d. etter klåre manglar eller utelatingar. Der spørsmålsteikn eller utropsteikn er nytta, er det for å markera uvisse med kva som står i originalen, eller ei markering av at det verkeleg står slik skrive.

<...> er margnotisar i originalprotokollen

|-...-| er overstrykingar i originalen

`...´ er skrive over linja i originalen.

Oppløyste forkortingar er skrivne med kursiv. Marketeikn och skillingsteikn er skrivne som *march* og *skilling*. Einskilde svært frekvente forkortingar som t.d. Rd (riksdaler) og Ko. Ma. (Kongeleg majestet) er ikkje oppløyste.

Eg har retta meg etter avskriftsnormalen i Diplomatarium Norvegicum XXII, dvs. at berre i ord etter punktum, samt i eigennamn og einskilde andre ord som t.d. månadsnamn, einskilde titlar og tiltaleformer (Herr, Welbiurdig o.s.b.) er det nytta stor forbokstav. Einskilde stader er det sett inn punktum der eg har sett det som naturleg. Ligaturen <β> vert transkribert som <sz>. Romertal er av ortografiske årsaker transkribert som arabiske tal.

Sidetala er utheva og skrivne fortløpande i teksten mellom skarpe klammer. Utheva er også den innleiande teksten kvar gong det er halde ting. Dette er gjort av meir praktiske årsaker, slik at det skal vera enklare å finna kvar einskilde tingmøte.

Tingbok nr. 16b er noko skadd. Særskilt gjeld dette øvre høgre hjørne av sidene, som delvis manglar gjennom heile tingboka. Særskilt ille vert det frå folio 40 og ut. Der det manglar tekst er dette markert med [...], og dersom det av konteksten går fram kva som truleg har stått i dei manglande partia, er teksten kursivert og sett mellom tilsvarande skarpe klammer.

Merknad til sidetala. I tingboka er det i ny tid ført inn sidetala med blyant i venstre marg på framsida av kvart folioark. Men den som har gjort dette har hoppa over folio 3 i tingboka. Dermed vert folionummera nedanfor avvikande i høve til sidetala i tingboka. Det som i tingbokoriginalen er skrive som folio 3, er faktisk folio 4, o.s.b. I transkripsjonen nedanfor er det altså dei reelle sidetala som er nytta.

Jo Rune Ugulen
Statsarkivet i Bergen, august 2001 og juli 2002

[SAB. Sunnhordland tingbok nr. 16b, 1675-1676]

[1a]

Anno 1675 den 8 April holtes [*almindelig*] waarting paa Aadland i Storens sog[*en med almuen*] aff Føens *schibbrede*. Neruerende Kongl. Ma. fo[*ugit, erlig*] och welfornemme mand Johan Torsen, med bo[*nde lensz*]manden Lauridtz Tottland, sambt effter[*schreffne laug*]rettismend som retten betiente, nembligen Indre Hollund, Haldoer Deggenes, gammel Johans Hyszingstad, wnge Johannes *ibidem*, Michell i Føyen, Aron Hettlesetter, Wie Schimmeland, Olle Nøchling, Joen Grindemb, Siffuer Schimmeland, Samuell Mælland och Niellsz *ibidem*.

Kongl. Ma. fouget Jahan Torson lod lesze for allmuen Hans Ma. naadigste proviantschattebreff, at for neruerende aar schall giffuis aff huer fuldgaard nordenfieldtz en hallff wog god tørfisch, och det wdj døgtig rodschier, och w-forlegen ware at leffuere inden Martj maanedz wdgang. Daterit Hansz Kongl. residentz i Kiøbenhaffn den 12 Februarj 1675.

Maren *sallig* Petter Bells paa Leeruig tillige med sin søn wnge Peter Bell fremb kom for retten, och fremlagde it gaffue breff, daterit idtzige tingdag, huor med hun giffuer *forschreffne* sin søn effter hindis død fierdings gaffue effter lougen aff ald hindis godtz och effterladenschab, som hand forwd maa anamme førend nogen arff schiffis imellomb sambtlige hindis børen och arffuinger, huorpaa till bedre stadfestelsze, hun naa for retten gaff Peter sin haand.

Kongl. Ma. tolder Andersz Raszmuszen steffent sine landbønder Omund och Indre Øchland for deris resterende rettighed de mottuilligen aar effter andet hannem forholder och iche well betalle, nemblig Omund aff sin brugende anpart 3 span smør och 3 fieringer hud till dato 7 rd ÷ 12 *schilling*. Indre aff ½ løb smør och ½ hud till dato 8 rdr 1 *march*. Satte i rette om de iche effter lougen burde haffue deris lejemaall forbrutt, och begierede [*domb.*]

De indsteffente møtte och haffde [.....] billig giensigelsze, I[.....]
[1b] [.....] de k[.....] bringe til [.....]

Men deris hosszbonde eschede endelig dom effter lougen och rettens gemesz.

Thj er derpaa affsagt at effter de indsteffente med deris landschyltz betalling offuer loughlig tid har indesidet, daa bør de effter Norgis lough at haffue deris jord och lejemaall for brutt, och dog betalle huesz de med resterer och inde sider, inden 14 dage, wnder namb i deris boe och godtz.

Andersz Raszmuszen steffent Mogens Meehammer for sex ort kiørleige. Men hand møtte iche, bleff berett hand haffde iche loughlig steffne tid. Beroer derfor till neste ting.

Fougden Jan Torson steffent Lauridtz Tottland lehnszmand i Føens *schibbrede* effter førige tiltalle, om huisz paa schatten resterer i hans formand Niellsz Resens tid. Begierede dom offuer ham om hand iche siellff der till bør suare. Den endelige rest till dato er 247 rd ÷ 4 ½ *schilling*. Indlagde en liden schrifftelig forpligt aff endeell lehnszmend wnderteignet den 22 Maj 1668 huor vdj de loffuer at indforschaffe schatten och holde Niels Reszen schaadesløs.

Lauridtz Tottland møtte och fore gaff, her till iche at kunde suare. Hand war en mand der huerchen kand lesze eller schriffue; den indlagde forpligt har hand indtet sambtøgt, ej heller war det hans boemerche som er schreffuet der wnder. Fragich den derfor aldellis. Niellsz Reszen tienere har siellffue oppebaaret schatten aff allmuen paa tingene och hafft restantzerne wnder henderne och schreffuet som de siellff wille. Hand kiende indtet bogstaff. Huad hand

har ind kreffuet aff schatten, haffde hand leffueret til Nielsz Resens tienere. Meentte for dene søgning billigen at frj were.

De indsteffente aff allmuen bleff kreffd effter en restantz register aff Resens tiener Jensz Hollch [2a] siellff [.....] foren m[.....] fra gich at de indtet war schyldig [.....]

Jan Torsen war herom dom begierende [.....] lenszmanden eller allmuen schulle suare til [.....]

Derpaa bleff for rette aff sagt at effterdj [.....] beuiszning for ossz er i rette kommen at bonde lehnsmanden Larsz Tottland har obligerit eller bunden sig till at suare eller chlarere schatternes restantz, meget mindre effter woris førige affszigt for ossz for klaris at hand haffuer oppebaaret noget aff schatten som hand haffuer inde beholt och iche igien leffuerit. Effter huilchen leilighed wj ej kand wide hand till restantzen bør suare.

Belangende allmuen daa effterdj de Jenssz Holchis forteignelsze højligen benegter och fragaar med indstendig fore giffuende at haffue betalt, daa wed wj oc ej dennem at til dømme saadant at betalle, effterdj ingen aarlig aff reigning i Nielsz Resens tid er holden med dem om restantzen effter recessen.

Sagefaldz forpagterens fuldmegtig Peder Pederszen steffent Anders Audesteen och Giermund Præsthoug for fløttnings forsømmelsze, begierede dom.

Aron Hetleszetter møtte paa Anders Augdestens wegne, `sagde` at hans quinde bad ham suare, deris dreng kom forszeentt. G[ie]rmund suarede det samme.

Aff sagt at Anders Augdesteen och Giermund Præsthoug bør huer at bøde for fløttnings forsømmelsze till Hans Ma. 2 march sølff effter [Land] Værn Balchen 15 capitel.

Sagefaldzforpagterens fuldmegtig steffent Olle Anderszen Nordhuglen for offuerfald och szlagsmaall paa Anders Augdesteen. Hand møtte och benegted at hand iche har szatt szin finger paa hannem. Anders kom i hans gaard med en stridzhammer i haanden och wille haffue szlagt hannem med.

Beroer till Anders herom siellff kommer til stede at kand were til wedermælle.

Axell Madtzen steffent Larssz Lune[mandzuerch.....] førige till talle om 1 ko[e.....] [2b] [.....]ll betalle. Item paa [.....]it aars løn 4 march och for en stach 5 march. Begierede dom till betalling.

Larssz møtte och foregaff at hand ville haffue indsteffent dem som koen beszaa daa den døde, men fich denne gang iche tid.

Affsagt at effterdj Larsz Lundemandzwerch paa høsttinget in Anno 1672 er beuilget dilation effter begier till waartinget nest effter, at føre beuisz om koens død huilchet nu paa det tridie aar aff hannem iche er effterkommet. Daa wed wj iche retten lenger at kand opholde, men Larsz Lundmandzwerch at bør betalle koen med sin leje till Axell Madzen sambt 9 march paa hans søsters wegne inden 14 dage wnder namb och vordering i hans boe.

Anne Sørenns datter Øffre Nessze steffent Odt Gaaszeland effter førige till talle om den stud hand har for kommet.

Odt møtte och beraabte sig paa prouff som tillforne, at bested døde aff soett.

Affsagt effterdj Od Gaasszeland iche har nu steffent sine prouff effter affscheidung paa seeniste høstting, daa kand retten iche herom widre for haales, men hand bør betalle till Anne Sørenns datter for samme forkommet stud femb ort inden 14 dage wnder namb i hanssz boe effter lougen.

Anno 1675 den 9 April holtis allmindelige waarting paa Enstabeuold med allmuen aff

Fiere schibbrede. Neruerende Kongl. Ma. fouget Jan Toerson, bonde lehnszmanden Samuel Øchland, sambt effterschreffne lougrettismend som retten betientte nemblig Olle Biordall, Alff Wallen, Cornelis Aassze, Lauridtz Westuig, Olle Wjhoffde, Baard Westuig, Goutte Eggeland, Jon Hinderlj.

Bleff for allmuen forkyntt Hans Ma. naadigste proviantschattebreff at schall giffuis aff huer [fuldgaard 1] wog god tør rodschier etcetera. [3a]

Fougden steffent leh[nszmanden Samuel Øchland.....] chlarrering for [e]ffter [.....for]mand Niellsz Resens tid, huorpaa till [.....] 120 rd 1 march 3 schilling. Begierede dom at hand en[.....] med kand komme till endschab, anseende ha[.....] højanseelig schattkammer assignation scha[.....] giøre som iche nu lenger kand opholdis.

Huorimod at suare møtte Samuel Øchland, och som tillforen begierede assistentz aff een fougden tiener som med hannem kunde wdwordere restantzen. Huilchet fougden hannem loffuede, at saasnart jordene ere tilsaad, schulle dermed fortt faris, och gaff Samuel saalenge dilation.

Sagefaldzforpagterens fuldmegtig Peder Pedersen steffent Haldoer Megeland formedelst hand nu i vinter har fra taget Raszmus Danielsen endeell veed, som laa wed Aaruigen. Formeente hand derfor burde at bøde. Raszmus war till vedermælle och sagde det kunde were saa meget som en sexring kunde bære.

Haldoer møtte och foregaff at winden var streng hand tog weden wed middagstid till ballast i szin baad, kunde were wed 2 faffne. Hand war iche eene derom. Weden fich Larsz Ælteruog och ingen betalling fich hand derfor i nogen maade.

Affsoenet paa sambtliges wegne at schall giffue for deris forseelsze 3 rdr at betalle till høsten huor fore Haldoer bliffuer god. Sambt loffuede at for nøje och betalle Raszmus weden, saa hand schall were fornøjet och till friedtz.

Anno 1675 den 10 April holtis allmindelig waarting paa Nedre Houge med allmuen aff Fieldbergs schibbrede. Neruerende Kongl. Ma. fouget Jan Torsen med bonde lehnszmanden Osszmund Nerimb, sambt effterschreffne laugrettismend som retten betientte, nemblige Colben Dallen, Larssz Gieruigen, Siffuer Wdbioe, Jacob Wjeland, Johannes Killiszuig, wnge Johans Berie, Baard i Vogen och Hanssz ibidem.

Bleff for allmuen forkyndt Hans Ma. na[adigs]te proviant schattebreff for neruerende [.....] giffuis aff huer fuldgaard [1 wog rodschier.....] [3b] [.....b]etalt i gode ware eller pennges [.....inden] Martj maanidz wdgang etcetera. Daterit Hans Ma. Kongl. residentz den 12 Februarj 1675.

Olle Pouelszen Østereide lod lesze Larssz Torchildszen Tuedz till hannem wdgiffne kiøbe breff paa 15 marcher smør wdj Houglan, huorfore hannem er giffuet pennges fembten rixdaller, daterit waartinget paa Wee den 3 May 1672.

Hagtor Aachre lod lessze Larssz Ollszen paa Store Gieruigens till hannem wdgiffne panttebreff paa itt hallfft mandzwerch 1 løb smør 1 hud i forskreffne Gieruigen, imod 112 rdr derpaa hannem forstragt, daterit Aachre den 15 Decembris 1674.

Fougden Jan Torsen steffent Tomas klocher i Fieldberg for 16 rd paa hans formand Jan Bischops `vegne` som bestaar i det hussz hand aff hannem kiøbt haffuer, och Jan Bischoep har

sielff destinerit till dedz betalling. Formeente Tomas som besidder husszet pengene nu wden lenger ophold bør betalle.

Siffuer Houge møtte paa Tomas klochers wegne och fore gaff at klocherens ord och suar er at Hans Æruerdighed bispen haffde befallet at fougden schall steffne hannem herom ind for capitlet.

Affschediget, fougden herom schall føre beuisz at Jan Bischof har effterlatt saadan partt i husszet till den fordrings betalling, saa schall der worde paa kiendt huis tilbørligt och rett er.

Colben Dallen steffent Siffuer Wdbioe, Colbein, Wiching och Hans *ibidem* formedelst de har indganget offuer louglig schiffte, och hugget i hans gaardz till ligende schouge. Formeente saadant w-rett at were, och at de der fore bør straffis.

De indsteffente møtte och foregaff at haffue hugget i deris egne schouff, och iche i Colben Dallens, och andet schall iche beuiszes.

Affuist till aastedez besigtelse at huer beuiszer sin gaardz eene merche huor witt szig strecher, saa gaaes derom huisz rett er. [4a]

Anno 1675 den 12 [April holtis all]min[delig waarting] paa Teszdall i Ettne sch[ibbrede]. Neruerende Ko[ngl. Ma. fouget] Jahn Torson, bonde lehnszmanden Alduold [*Bierchenes och*] effterschreffne laugrettismend som retten betien[te, nemblig] Haldoer Echrimb, Niellsz Øffrenes, Niells Stee[.....] Hejland, Torbion Schiold, Tolleff Kaldemb, To[.....] Eliassz Fossze och Anders Øustrimb.

Bleff for retten lest och forkyndt Hans Ma. naadigste proviant schattebreff for neruerende aar at der schall giffuis aff huer fuldgaard ½ wog god rodschier som schulle haffue weret betalt till Martj maanidz wdgang, daterit Hans Kongl. residentz den 12 Februarj 1675.

Sagefaldtzforpachterens fuldmegtige Peder Pedersen steffnt Janeman[?] Ouszuog, nu tillholdende paa Brendeland, formedelst at vere kommen fortillig med szin quinde. Men hand møtte iche eller nogen paa hansz wegne. Schafferen Biørn Fitie hiemellet at hand var louglig steffent.

Thj bør hand at bøde steffnefald effter lougen 1 *march søllff*.

Biørn Fiette steffent Haldoer Echrimb formedelst hand slog hannem med en trækande i hoffuedet nu i nestforleden juell paa Haaland. Meente hand derfor burde bøde.

Haldoer Echrimb møtte och eschede Biørens beuisz.

Tore Ner Nessze och Nielsz Offrnes want herom, at de saæ Haldoer kaste en kande aff sin haand, men de kunde iche widne eller sige at hand rambte Biøren der med, eller giorde hannem nogen schaade. Biøren bleff sziddende stille i benchen.

Haldoer Echrimb affsoenet at schall giffue derfor 1 rd.

Raszmus Kaldemb steffent Siffir Haldoersen Echrimb effter førige till talle om betalling for det beest.

Siffir møtte berettede at haffue betalt 3 woger korn derpaa.

Affscheediget at effterdj herom er gangen dom paa seeniste waarting, daa bliffir det derued at Siffuer fyllostgiører Raszmus sin betalling schaadeszløs.

Anno 1675 den 14 April holtis allmindelig waarting paa Løffuigen med allmuen aff Schone[*uigs schibbrede*]. Neruerende Kongl. Ma. fouget Ja[n Torson, bonde lehnsz]man[den.....] Larsszen Ebne, sambt effterschreffne laugrett[is]me[nd so]m retten betiente, nemblig Haldoer Tarildtzøen, Gudmund Ellfernes, Erich Axland, Indre Nessz,

Joen Schouge, Niellsz Millie, Larsz Seffrej, Torchild Hougen, Larsz Wdagger.

Bleff lydelig lest och forkyndt Hans Kongl. Ma. naadigste proviantschattebreff for neruerende aar at schall giffuis aff huer fuldgaard $\frac{1}{2}$ wog god rodschier, daterit Hans Kongl. residentz den 12 Februarj 1675.

Dernest forkyntt Hanssz Ma. naadigste paabud om landehielpschatten, huor aff de tuende første artichler om en huers taxt, saaledis formelder.

<1> Alle wore wndersaatter och betientte, adell, geistlig och werdtzlige som iche wdj nestføllgende artickel er undtagen, sambt alle militaires officerer till ritmestere och capitainer in clusive, sambt de som ejer noget frit odellsgodtz, entten de boer i kiøbstederne eller paa landet (odellsbønderne wndtagen). Saa och alle forpagtere, och de fornemiste borgere, saa och alle ledege handlingsfollch och sutere i kiøbstederne och paa ladestederne, schulle betalle for szig sielff och en huer person som i deris husszholding befindis, och ere offuer tollff aar gammel, toe rd om aarett.

<2> Alle capelaner, sambt degne och andre kierchetienere, fougder paa landet, sorenschriffuere, bye och raadstue schriffuere, visiteurer, och det gemeene borgerschab sambt alle handtuerchsfolch, schulle betalle aff huer person i deris huszholding befindis, och ere offuer 12 aar gammel, en rixdaller om aaret etcetera. Daterit Haffnie den 18 Martj 1675.

Baard i Wogen lod lesze it schifftebreff effter *sallig* Ludtzie Siffirs datter Killiszuig, at hindis *sallig* datter Aszgier Biercheneszes børen 2 søner och 4 døttre er tillfalden wdj Løffuigen $\frac{1}{2}$ phund smør med bøxell, daterit Killiszuig den 19 Februarj 1669.

Lauridtz och Olle Seffuereid steffent Johannes Tollachsen i Bergit formedelst hand har ned szatt sig i deris lejegaardz schouff till at will boe och bliffue, dennem [5a] paa deris leje [.....]ouff till sto[er.....] och schaade med wedehugst, beitte och [.....] formeener saadant w-rett at were, o[ch.....] boer paa hiemmejorden nermiste bør [.....] nyde alle tilliggende lotter och lunder fo[.....] schellighed `oc` aff gaaende Kongl. contribut[ion.....] lagde deris hosszbonde den hæderlig och [wellert] mand Her Ambrosj Hardenbechs missive, att *forschreffne* Johannes maatte till holdis at frembuisze huad rett hand haffuer till *forschreffne* pladz, och huis hand ingen bøxellsedell haffuer, daa at maatte dømmis derfra, daterit Bergen den 16 Martj 1675.

Herimod at suare møtte Johannes Tollochszen och foregaff at daa hand opsagde hiemme gaarden for Larsz, daa sambtøgte hand at maatte boe i Berget. Nu wille hand iche holde sit ord, gjorde der fore iche som en ærlig mand men som en schiellm. Huilche Larsz war begierende at maatte staa ind førtt, och eschet Johaneses beuisz at hand nogen tid har beuilget hannem Berget. Hand gaff ham 30 rd i opszege for jorden, meente det war noch. Johans schall aldrig beuisze hand har loffuet hannem mere.

Olle Seffuereid tillige med Larsz war herom effter indlagde deris jordrottz schriffuelsze endelig dom begierende.

Thj er for rette aff sagt at effterdj Johannes Tollochszen ingen adkombst har at frembuisze entten fra jordrotten eller Seffuereidz opszidere, at hannem er beuilget at maa beboe eller bruge Berget, kand wj derfor iche ehragte hand bør sidde leilendingerne till fortred eller schaade paa schouff eller march saa lenge de sielffue will suare ald Kongl. tunge och aff gaaende rettighed effter beszigtelszens taxt, men hand samme till tagen pladz at bør ind rømme och rødelig giøre inden pindtzdag førstkommende, med mindre hand det med jordrotten och Seffuereidz opszidere anderledes kand haffue i minde.

Gudmund Johanszen lex soldat steffnt sin lexmend Lars och Olle Seffuereid formedelst de

indtet will [.....] for løn effter forordningen effterdj [.....] hannem i tieniste. [5b]

De indsteffen[te møtt]e, och haffde ingen billig giensigelsze. Loffuede at wille were i hans minde.

Affschediget at effterdj sambtlige leget bestaar i fem bønder som alle soldaten er pligtig at suare, derfor bør de och sambtlig her till steffnis till neste ting, saa schall effter forordningen dømmisz huis rett er.

Sagefaldzforpagterens fuldmegtig steffent Siffir Perszen en fattig husszmand tilholdende paa Teiglandz grund formedelst hand har borttaget 1 geett som war wdlagt till Olle Nielsen Aartun.

Hand møtte och berettede at gieden war hans egen. Larsz Aachre fich den, med wilchor hand schulle giffue ham saa gott igien, daa hand rømbde bortt tog Siffuer sin hane igien.

Affsagt at effterdj Siffuer herom fører ingen beuis daa bør hand at lade gieden føllge Olle Nielsens arffuinger som den i betalling war wdlagt, och formedelst hans fattigdom schyld bøde 1 *march* sølff.

Lenzmanden Christoffer Ebne steffent Mogens Odszen Wiche och Joen Allszaacher, som lod sig leje at føre tuende marinsche soldater til byen, huilche de igien hiembførde och iche anmeldte dem for captainen, huilche siden igien med ny besuer anden gang bleff fremszentt. Formeente saadant w-rett at were, och at de bør lide derfor.

De indsteffente møtte iche, bleff berett at Joen Allszacher war siug, och Mogens er nu i byen. Beroer der wed denne gang.

Mogens Joenszen husszmand till holdende wed Lj saug, steffent Larsz Wdagger paa sin sallig søns wegne for resterende løn.

Larssz møtte foregaff at `da` hand bleff siug och døde, der fattedis 9 wger paa at aaret war iche omme. Hand gjorde regenschab i Mogenses offrverelsze med drengen paa sin siuge seng, och daa restet 2 ½ *march* som bleff lagt i hans pung huor wdj till forne laa 28 *schilling*. Formeente hand burde niude wedderleg for den tid hand iche wdtientte till med war drengen ham schyldig for 1 tylt bord 1 ort.

Affsagt at de 4 *march* 4 *schilling* som er i drengens pung bør kome Larsz Wdager i betalling for den tid aff [6a] aaret so[m ich]e bleff wdtientt, naar ligg[.....] effter lougen *Kiøbe Balchen 22 capitel*, affkorttis [.....] Haachen Stoerhog niude 1 ort 6 *schilling*, och bør [.....] endaa at betalle til Larsz paa bordene [.....] den halffue daller Knud wdlagde till ca[.....] for en byføring, bør søgis hossz samb[tlig.....] huer effter sit brugs anpartt.

Britte Erichsdatter Øffrebouge steffent Erich Øffre Bouge och Johanes Bougstøe effter førige till talle om det schiffte breff at schaffe i rette.

Men ingen aff dem møtte eller nogen paa derissz wegne. Thj bør de huer giffue steffnefald 1 *march* sølff, och till Britte billig kost och tæring.

Anno 1675 den 16 April holtis allmindelig waarting paa Opszanger med allmuen aff Quindherridz schibbrede. Neruerende Kongl. Ma. fouget Jan Torson, med bonde lehnszmanden Larsz Sunde, sambt effterschreffne laugrettismend som retten betientte, nemblig Sambson Kierland, Johanes Hoffland, Erich Tuett, Larsz Stueland, Olle Nielsen Hiellmeland, Erich Møchlebost, Sambson Omwigen, Joen Møchlebost, Elias Røraaen, och Hansz Asch.

Bleff lest och forkyndt Hans Ma. naadigste proviantschatte breff for neruerende aar at schall giffuis aff huer fuldgaard $\frac{1}{2}$ wog god rodtschier, daterit Hans Kongl. residentz den 12 Februarj 1675.

Iligemaade forkyndt Hans Ma. naadigste obne breff oc paabud om familiernis landehielp som widre paa nest forhen holdende waarting er extraherit, daterit Hans Kongl. residentz den 18 Martj 1675.

Anders i Lugsund indlagde som bleff lest for retten it kiøbebreff wdgiffuet aff sambtlig sallig Tosten Ollsens arffuinger, till deris broder och suoger Olle Tostenszen Løning och hans høstrue Syneue Ingebrichdzdatter lydende paa 3 span smør med tillhørige wahre i Løning i Øllue bøgden, soldt for 60 rixd in specie, daterit Løning den 12 Martj 1668.

Pouell Hammeraassz steffent Iffuer Kierland formedelst hand har kiøbt 1 koe aff Johannes Møchlebost som war hans pant.

Johannes møtte och bekiende at haffue solt Iffr koen, den war iche till Pouell panttszatt, loffuede at betalle Pouell i høst førstkommende.

Beroer paa Pouell Hammeraasszes ehrbiude[*lsze at wille*] herom føre beuisz, koen war ham [*pantsatt.*] [6b]

Pouell Haffneraasz pa[*a sin*] sallig broder børens wegne steffent Anders Attermaszdallen for 4 rdr affgaaende rettighed aff hans brugende pladz saauelsom $\frac{1}{2}$ phund smør for i fior, hand forholder och iche vill betalle.

Anders møtte bekiende at haffue giort contract och loffuet at giffue aarlig till Hans Asch 1 rd, till Siffir Netteland 1 rd, till Olle Egeland 1 rd, huor paa hand har betalt endeell till Hans Asch. Meente at hand war iche mere schyldig end for 2 aar till sallig Olle Egelandz børen.

Pouell begierede dom til betalling.

Affszagt effterdj Anders iche kand beuize med nogen quitanz at haffue betalt paafordrende resterende rettighed 4 rd och $\frac{1}{2}$ phund smør, daa bør hand saadant at ehrlegge inden 14 dage wnder namb i hansz boe och godz, och saa snart sambtlig eigerne till pladzet iche will laade hannem der lenger boe och bliffue, men derom steffner och kalder schall der worde paa kientt huisz rett er.

Sambson Store Omwigen steffent Larsz schreder med sin quinde, formedelst hans sallig broder børens arffuelod 23 rd 5 *march* 9 *schilling* som derhossz sig har indehafft, och nu er forkommet.

Larsz møtte och sagde der er saa mange kiør paa gaarden endnu som war daa hand kom der.

Aff sagt effterdj Sambson, børnens farbroder, er tilsatt at were deris formønder och tillsiuns mand, daa har hand at wdtagge deris god dem till gaffn och beste som hand effter schifftebreffuedz formelding will suare till, huor till Kongl. Ma. <foget> bliffir hannem behielplig, och bør børne pengene at ga wd for ald anden gielt effter recesen.

Fougden steffent Aszlach Kallestad formedelst hand i hans sagefaldz forpachtingstid har imodgaaet aff sagde dom och szlaget kierchegaardz greszet som kierche om[*bu*]dzmanden er tillkiendt.

Hand møtte loffuede at will were i fougdens minde och ragte ham haanden paa 1 rdr. [7a]

Jan Frjm[*and*] wed sin tiener Hans Castens [*steffent*] Erich Hougland paa hans quindis søsters we[*gne*.....] 3 rixd och 1 smalle hand loffuede for hinde [.....] bøder at wille betalle. Diszligeste Johane[*s Hoffland*] for 2 rd 4 *march* for bekommet koren, begeier[*ede domb*] til

betalling.

Johannes møtte och bekiende gielden paa sin egen wegne. Suarede for Erich at hand haffde iche loffuet for sin quindes søster.

Affsagt at Johannes Hoffland bør betalle paasteffente 16 *march* inden fortten dage, wnder namb i hans boe och Erich at steffnis igien entten til hans ædz aff leg, eller betalling, saauit retten medfør.

Jocumb klocher paa Tomas Richertszens wegne, steffent Johanes Hoffland for en koe hand har paa leje. Sambt Erich Hougland for 3 rd med sin rentte. Begierede domb till betalling.

Johanes møtte bekiende at koen var hossz hannem. Paa Erichs wegne suarer ingen.

Affsagt Johannes Hougland bør forschaffe koen till stede naar paeschet, eller den med wordering at maa wdsøgis, och Erich som iche møder at bør effter lehnszmandens hiemmell at hand er louglig steffent, giffue steffnefald 1 *march* sølff.

Olle Lande steffent Willom husszmand paa Sunde for en baad hand aff hannem har bekommet.

Larsz Sunde møtte paa hans wegne, och suarede at baaden kom till Kobberwerchedz brug och førtt til regenschab Olle till gode.

Affsagt Willom bør betalle Olle Lande for samme paasteffente sexringsbaad 11 ½ *march* inden 14 dage wnder namb i hanssz boe och godz med paagaende billig omkostning, eller schaffe baaden w-schad igien till sin eyermand.

Anno 1675 den 19 April paa Nordhuglen med effterneffente sex laugrettismend weret forsamlede retten at besidde, nemblig Olle Andersen Nordhuglen, Peder Aadland, Daniel Spidtzøen, Suend Ljer, Mattie[...]*jouge* och Andoer *ibidem*. Neruerende Kongl. Ma. fouget wellfornemme mand Johan Torszen.

Præsenterit Hans Kongl. Ma. be[*sta*]t[*ede*.....] [7b] procureur achtbare [*och*] wellfornemme mand Peder Pederszen som till i dag haffde ladet warszell giffue alle saugbrugende her i Sundhordlehn, till forklaring om deris saugers beschaffenhed, paa huad grunde de staa, eller haffue dam stoche paa, item huor och aff huis schouffuer de bekommer tømmerit effter Hans Ma. tilforne publicerede obne breffs indhold.

Indgaffuis daa prousten Her Elias Andersens schrifftelig forklaring om sin brugende saug staaende paa Schoneuigs prestegaardz grund som schall haffue weret i brug offr 100 aar, och schieris till it tusind bord paa om aaret. Tømmerit bekommis 3 mihler fra stedet i hans egne arffuelige odelsschouge, och ellers kjøbes endeell deromkring. Sende penge for it aars grundeschatt 2 ½ rd.

Waldens saug er giort ehrkling om till førige ting paa Teerøen.

Stoerhogs saug møtte nu ingen effter som derom bleff giort rigtigheed i Teerøen.

Wiche saug iligemaade giort erkling om wdj Teerøen.

Tuett saug som er staaende paa Hans Excellentz *general* krigs commissarius Rosenkrantzis grund, møtte ingen fra.

Lj saug møtte nu ingen fra, efftersom derom bleff giort ehrkling i Teerøen.

Aachreuis saug staaende paa Abell Munttis grund i Bergen, huorom Olle Fattland nu møtte och berettede at saugen er gammel och forfalden. Hand och de medinteresserede schier noget lidet aff egne odels schouge. Der war iche schaaret 7 tølter bord paa i fem aar.

Marchhussz saug staaende haltt paa Hallsznø Klosters och halltt paa bondens grund, Steffen Diuffue møtte och berettede at haffue schaaret i forledet aar 300 bord.

Giellmeruigs saug møtte endnu ingen fra till nogen forklaring. [8a]

Effne saug staaende paa bondens gru[*nd*.....] møtte ingen fra till nogen widr[*e forklar*]ing.

Bierchenes saug i Ettne schibbrede staaende paa [a opp]sidernes kiøbe grund aff Welbiurdig Axell [.....] fuldmegtige och Hans Kongl. Ma. till forn[e....] hørige. Huorom fougden Jan Torson suarer paa bondens wegne, at hand har opbøgt saugen siden hand kiøbte gaarden, wden nogen beuilling. Ehrbød at wille betalle for it hundret bord 1 rixort.

Nedre Fidz saug bruges aff sognepræsten Her Hans Bugge, och staaer paa hans egne eigendoms grund. Fougden berettede paa Her Hanszes wegne at hand har opbøgt saugen med lehnszherrens beuilling.

Fattlandz sauge staaende paa opsziderens egen grund aff Herman Garman till forhandelet, Munchelj Kloster tillforen tillhørende, om huilche nu ingen møtte till nogen widre forklaring.

Arneuigs saug staaende paa eigerens egen kiøbte gaardzgrund aff Welbiurdig Axell Sehstedz fuldmegtig, er opbøgt wden lehnszherrens beuilling for 12 aar siden, er en ringe bechesaug och faar noget lidet tømmer der till i egne schoue.

Sionangs saug staaer paa Jens Andersens grund. Om den møtte ingen till nogen forklaring.

Woche saug staaende paa opsiderens egen grund, kiøbt aff Welbiurdig Axell Sehested, war opbøgt førend hand først lejede gaarden. Faar lidet tømmer at schiere till husszbehoff. Segge Woche betalte 2 ½ ort.

Houge saug staaende paa bondens egen odels grund, och møtte ingen om till nogen anden forklaring.

Wiche saug i Fiere schibbrede opbøgt aff sogene præsten Her Peter Heltbarg paa presteboells grund, med Hans Excellentz Her canceler Marschalls beuilling. Betalte nu till Peder Pederszen 7 rixortt wed sin klocher Tomas Smidt.

Drangs saug Iffr Knudtzen tillhörige staa[ende] [8b] paa bunde grund, och faar noget lidet tømmer dertill i egne schoue.

Eridzuogs saug staaende paa bonde grund, brugis aff Olle Sween som møtte och berettede at derpaa kand wndertiden schieris 200 bord, wndertiden mere, faar noget lidet tømmer aff presteboells schouge, betalde nu for szig och Jone Frembnes 3 ort.

Suendzbøe saug staaende paa bonde grund och godz, brugis aff Johanes Aaruig 1/3 part aff Anders Schartteland 1/3 partt som faar tømmer i Chlosterschouge, item aff Torbion Sanduig och Colben Wdbioe som faar tømmer aff egen odells schoug, 1/3 part, betalte nu til Peder Pederszen 2 rdr.

Berøe saug i Føens schibbrede staaer paa opsiderens egen odells grund, och faar tømmer i egen schouffue. Saugen er nyforbedret for 18 aar her tillforen.

Findaassz saug staaer paa præstegaardens grund, har betalt till Peder Pederszen 1 rdr.

Aadland saug staaer paa egen odels grund och faar tømmer i sin egen schoug.

Saugwog saug bruges aff Anders Andersen och Maren Mattis Ollsens, staaer paa deris egen grund som dem følger till ejendomb och pantt, sambt Welbiurdig Berent Orning. Faar indtet tømmer entten aff preste eller kierche schouge.

Orningsgaardzs saug brugis aff Welbiurdig Fru Karen Mouatt och er till foren mageschiffit med cronen imod Tyszen som bleff till lagt `til` prestens residentz.

Wattne saug tillhørende Hans Excelentz Her general krigscommissarius Roszenkrantz, och er en frj adelig sædegaardz grund.

Augdesteens saug staaende paa egen odels grund opbøgt med Her cancelers beuilling, [9a] faar tømmer der till i egne schouge.

Røsszelandz saug i Quindherridz schibbrede staaer [paa] bonde godz, schier lidet, aff sin egne schoug[e.]

Hilluigs saug staaende paa opsziderens [egen] grund, och schier noget lidet till husszbeh[off.]

Sembs och Eegs sauge er bestaaende paa Hans Excellentz Her general krigscommissarij Roszenkrantzis grunde.

Mallmbanger saug som er opbøgt aff presten Her Peter Hindrchszen i Quindherrit for faa aar siden, derom bleff indlagt hans sedell at haffue Hans Excellentz Her general krigscommissarij

Roszenkrantzis tilladelsze paa hans grund den er bestaaende kaldet Øren, och schall ligge wnder Hatteberg, har schaaret aarlig hidindtill 4 á 500 bord som hand største deell aff tømmerit siger at haffue kiøbt, huad herefter kand schieris kunde hand iche wide.

Waage saug i Strandebarms schibbrede staar paa egernis egen odelsgrund, och schier noget lidet, som de faar aff egne schouge.

Øyerhaffn saug er en gammel odels saug, och schier tømmer aff egne schouge.

Aachre saug staaende paa bondens kiøbte jord, Munchelj Chloster tillforne till hørende, faar tømmer dertill i odells schouge, frembuiste dedz adkombst paa saug och saugsteder *etcetera*.

Tosznes saug er en gammel odels saug och faar tømmer i egne schouge.

Aaruig saug staar paa odelsgrund opbøgt for 3 aar siden med Hans Excellentz Her cancelers beuilling, faar tømmer i egne schouge.

Eichenes saug er en gammel odells saug, faar tømmer der till i egne schouge. [9b]

Højlandz saug paa Storen Iffuer Knudzen till hørige bestaaende paa hans egen aff Herman Garmand kiøbte grund, faar tømmer der till i szine egne schouffue.

Peder Pederszen war begierende at hannem maatte giffuis beschreffuett huad nu i dag er passerit och indført, paa szlett och v-stemplet papir och hannem til byen indszendt.

Anno 1675 den 11 Maj paa Lunde i Ettne schibbrede med effterschreffne laugrettismend weret forsamlede retten at betiene nemblig Larsz Winnie, Jens Waae, Joen Teszdall, Torbiøn Schiold, Siffr Sande och Knud Frette. Neruerende bonde lehnszmanden Alduold Bierchenes.

Fremb kom Haldoer Jonsen *ibidem* och indgaff en wdtagen schriftelig slodz citation offuer sin jordrot gudfrøgtige matrone Inger Worms i Bergen, saa och andre interesserende in forma: at efftersom nu sidst aff wigte tridie juelle natt en meget stoer fieldschrede er ned kommen offr Lundis beste eng och derpaa giort schaade saa hand for dedz aarsagde iche her effter kand wdstaa at wdgiffue sin førige fulde contribution, med mindre derscheer tilbørlig afftag och besigtelsze. Till huilchet at were offuer werende, var warszell giffuet Kongl. Ma. fouget Johan Torson om hand paa Hans Ma. wegne her wdj wille haffue noget at sige.

Begaff wj ossz derfor tillige med Kongl. Ma. fouget till stedet huor samme fieldschrede er ned løbben, och befunden at den har løsnet och wd brutt sig i højeste field Brumen, och ned løbben i mangfoldighed med steen och whr sambt sand och grund offuer Lundis beste eng, och gandsche ned till fiæren wed det store wand huor den har offuer tagt och bortt taget, saa stoer anpart aff engen, huor nu indtet kand faaes paa leilendingen tillgode i nogen maade, at [10a] ossz billigen siunes for samme schaade, aff j[ordens] aarlige landschuld at bør affgaa, for inden g[ierdtz] och wden gierdtz en hallff løb smør. Och aff Kong[l.] May. leding 2 faarschind och 1 kalffschind. Saa at jorden nu her effter schylder 1 løb 1 ½ spand smør och giffuer leding 7 *marcher* tallig och 1 gedschind.

Paa den gudfrøgtige matrone Inger Wormbs wegne, møtte sogne præsten den hæderlige mand Her Hans Buge, och war hermed tillfridtz, huisz dannemend rettmesigt haffde ehragt.

Anno 1675 den 12 Maj paa Tuetten i Ettne med effterschreffne laugrettismend effter fougdens befalling, weret forsamlede retten at betienne, nemblig Larsz Winnie, Nielsz Frette, Jensz Waae, Knud Frette, Joen Tesz dal och Iffuer Tørisen Schieldall. Neruerende bonde lehnszmanden Alduold Bierchenes.

Thill huilchen tid Guren Torsdatter Tuetten haffde steffent sin broder och grande Torchild Torsen till rigtig schiffte och deelling paa agger och eng, efftersom hun formeener sin part iche at were saa god entten i hussz eller jord som hanssz, och de begge suarer lige store rettighed och affgiff. Begierende derfor at hinde som en werløs quinde maatte wederfaris den deell som rett kunde were. Hindis hosszbonde dend gode mand Hans Æruerdighed bispen

haffde loffued hinde at hinde ingen w-rett schulle weder faris. Gunder Hejland som med Tosten Tungiszuig hossz war, berettede at Hans Æruerdighedz ord war, at Guren schall niude sin fulde hallffpartt baade i hussz och jord, huorom hun kunde søge hannem igien, om hun iche weder faris det som rett war.

Haffuer wj derfore i begge leilendingers hossz werelsze och effter deris anuiszning beszeett och forfaret de omtuistede steder, och befunden at den westre partt aff engen som Torchild bruger, er bedre och større end den øster part som Guren bruger, huorfore wj till den tuistighed [10b] at ligne och jeffne, for rett och billigt haffuer ehragt, at det støche enge jord som kaldis Gundersteigen, och strecher sig fra Hellebruen paa øffre enden imellom begge bechene, och ned till den store ellff som løbber aff dalen bør at lege till den østre halffue gaardz eng som Guren nu bruger. Diszligeste at den østre ende och halffue part aff Bueraggeren som Torchild nu saad haffr, at bør følge och legges till Gurens anpartt huor med daa baade agger och eng ere jeffngode.

Husszene belangende daa bør Guren at niude halffuepartten i laaen, och fløtte szit schillerum lenger ind paa Torchild, saa at de haffuer lige langt till bege ender. Floren och smallhusszet paa Gurens partt er och ringere eng Torchildz, huor fore Guren er tillagt i jeffnet det lidet tillszette hussz i stue brøsted som begges deris moder nu bruger. Sengeloffted belangende, daa bør Guren at niude wnderbuen med tillszette kleffue, och Torchild lofftet med sualle och lemb, huilchet de begge tillige schall teche och wed magt holde. <Røgstuen bruger de begge tillfellidz och niuder huer szit ildhussz.> Den ny sengebod som Gurens mand paa øde tofft med egen bekostning har opbøgt, saauell som it lidet stuehussz *sallig* Tores enche tillholder wdj, kiøbt paa Grindem och iligemaade bøgt paa øde tofft, ere fra gaardens hussze wndtagen, och wedkommer dennem sielff och deris arffuinger effter lougen. Huad engeszlotte der kand were wden gierdz, det niuder och bruger huer szin halffue partt wdj; saalenge de suarer lige wdgiff. Och kand de huert aar ømseszlaatten[?], och bruge wdslaaen[?] den ene it aar, och den anden it andet aar, och huer at niude szin stølsbod. Och bruge nøusted till fellidz. Och bør derpaa begge sider her effter at rette, saa frembt huo imod bryder iche tilbørligen will straffis effter lougen som wedbør. [11a]

Anno 1675 den 26 May paa Megeland i Fie[re schibbrede] med effterschreffne laugrettismend effter loughlig til[l]ne[ffnelsze] weret forsamlede retten at betienne, nemblig Chle[mmet] Elleraassz, Torchild Møllster, Torbion Qualluog, Ander[s] Feraassz, Larssz Westuig och Baard *ibidem*, neruerende bondelehnszmanden Samuell Øchland.

Komb for ossz i rette Haldoer Corneliszen Megeland och indlagde en for huerffuede schriftelig slodz citation offuer Indre och Niellssz paa Waage formedelst de wden foregaaende lough och dom schall haffue ned szlaget hans querenhussz som paa hans eget land oc lejemaall war bestaaende, huorfore hand formeener de bør lide och staa till rette. Diszligeste at will for meene hannem szit boe reche, och till eigne szig mere i hage och march end dem med rette bør, eller kand till komme, med formeening at nu rett schiell och schiffte bør gange huor effter huer kunde wide szit brug, och de hannem for ald kostning at ehrstatte med widre steffningens indhold for retten op lest. Iligemaade war med steffningen warszel giffuet begge gaardernis jordeigere gudfrøgtig matrone Inger Vormbs *sallig* Mester Jensz Schiellerups i Bergen om hun noget her wdj wille haffue at szige, daterit Bergenhussz den 29 April 1675.

Herimod at suare møtte *forschreffne* Indre och Niellssz Waage och berettede at de haffde iche forbudet Haldoer sin buregster at hand joe maa haffue den frj efftersom beitted och fæmarchen er till sammen. Quernen kunde de iche negte at haffue ned szlaget, efftersom der ichon hid indtill haffuer weret thuende querne steder. Kunde dog iche negte at der joe har stoed trende querne paa en tid, de huer at haffue hafft szin, och Megelandz manden 1 queren. Andet haffde de iche at suare eller indgiffue i nogen maade.

Mattis Ouge møtte paa bispeenehens wegne, och for meentte at schriffren och dannemend iche andet herwdj gjorde end huis billigt och rett kunde were.

Haffuer wj derfor i parternis neruerelsze begiffuet ossz till omtuistede querne bech, och befunden at dend er och løbber i fellidz hage och wdmarch som [11b] ligger till Waage och Mægeland huor queget gaar i gresszbede, och er tillsammen en eigen. Wdj huilchen bech och er leilighed till trende querne strax hossz huer andre, och befindis at det øffuerste quernhussz er forfløtt aff tofften och opbøgt i det samme sted huor Megelandz quernhussz er nedbrutt och endnu ligger wed stedet, alligeuel det paa sin gammel sted nest stemmen well war bestaaende, och kunde haffue szit fulde brug. Men siunis at were mere giort aff affuind, i det store steene i bechen igien er ned welt.

Effter huilchen leilighed och effterdj Waagis besidre siellff till staar at fæmarchen er till fellidz, der oc iche heller findis nogen marche steene eller schiffte, huor aff andet kand erfaris kand vj der fore iche andet ehragte, end joe Megeland bør med ald rett och billighed at haffue frj querne sted i bechen som løbber i fellidz wdmarch effterdj der er pladz och sted for dem alle. Och derfor de Waagemend pligtig were Megelandz nedbrutte quernehussz paa sin samme tofft och sted igien at opbøge inden Michelsdag førstkommende, och effter *Landz Leye Balchen 9 capitel* at giøre det saa gott igien som det war føre och bøde till Kongen och jordrotten for husszebrud 1 *march* søllff, samt giffue Haldoer Megeland wdj kost och tæring 3 rd.

Anno 1675 den 6 Jullj paa Hyszingstad i Føens schibbrede med Jahnnes Knudsen och Johannes Aszlxaxsen laugrettismend *ibidem* och nu aff Kongl. Ma. fouget Jan Torson till neffente confiscations dommere her samme stedz weret forsamlede retten at betienne.

Huor da frembkom førige toldbetientt Jens Andersen paa Fattland som haffde indsteffent schipper Jan Alen aff Quinzfere effter førige till talle om de for suegen 3 fieringer sæbe. Huorom bleff effterszeet tingbogen aff dato den 23 April 1670 som formelder at schipperen [12a] schulle arresteris till sagens wdfør at da[a.....] kunde gaa effter toldrullen inden tre[nde] sollemercher, och szatte Jens Andersen i retten som tillforen och begierede dom.

Schipper Jan Ællen møtte och gjorde sin[?] ehrklering som tillforen at de 3 fieringer sebe till kom hanzz follch. Hand widste iche at de war i schibbet, meentte Jens Andersen dem daa burde at haffue søgt och iche hannem. Nu de ere endeell bortt døde.

Derpaa bleff affsagt at effterdj schipper Jan Ælen har ehrlagt Kongl. Ma. told och weret hossz vissiteuren med sin told sedell den at wille laade inqvirere och paaschriffue, effterderom Jens Anderszens egen førige bekiendelsze. Daa kand wj iche ehragte hand imod toldrullens 12 *artichel* til szit schib och godtzes forbrydelsze sig noget at haffue forszeett. Belangende de trende for suegen fieringer sebe som toldbetientten daa in Anno 1664 har borttaget, daa efftersom aff den forszeiglede toldsedell fornemmis samme sebe at were angiffuet med sig at wille hiembføre, och iche agtid den her at forhandelle, daa kand wj iche wide at det wedkommer den forordning om sebes indførszel daterit den 25 Martj 1663. Men *forschreffne* trende fierdinger sebe som ingen recognitions told er betalt aff, effter toldrullens 9 *artichel* at bør were forbrutt, och schipperen till med inden trende soellemercher at bøde effter samme *artichel* thj rixdaller.

Och formedelst hand er løbben fra retten daa hand sehniste herom war till talt, alligeuel hand bleff kientt i arrest till sagens wddrag, derfor bør hand at bøde effter lougen *Kiøbe Balchen 25 capitel* till Hans Kongl. Ma. otte ørtuger och 13 *march* søllff.

De trende fieringer sebe worderit foruden recognitionstolden der aff, for 10 rdr.

Anno 1675 den 9 Augustj paa Houge wdj Strandebahrms schibbrede till it berammede schatteting, neruerende Kongl. Ma. fouget Johan Torsen, samt effter*schreffne* laugrettismend

som retten betiente, nemblig [12b] Erich Aachre, Hanssz Mundemb, Giertt Mundem, Arne Graffdall, Hejne Kysznes, Torchild Omme, Anders *ibidem*, Guldbrand Nernes, Gottschallch Flattebøe, Larssz Nere Woge, Iffuer Meehus och Torben Øffsthussz. Neruerende bondelehnszmanden Siffuer Nessz.

Bleff oplest for retten Hans Kongl. Ma. naadigste wdgangne breff om fremmede mynttis aff szzettelsze nemblig den fierde deell mindre end de ere szlagne fore, saasom en heell szlett daler eller 4 *march* støche, for trej *march*. En halff szlett daller for 24 *schilling* dansche, it marchstøche for 12 *schilling* dansche, itt otteschillingsz støche for sex schilling dansche, et fireschilling for trej schilling dansche, en toe schilling for halffanden schilling dansche, och schall ald den fremmed myntt som smerr ere, end den som før er melt were aldellis aff schaffet och aff ingen werd, och schall ingen wnder thj rixd straff til de fattige forskreffne affsette myntt enten højre maa wdbiude eller antage, daterit Kiøbenhaffn szlott den 8 Martj 1675.

Iligemaade forkynt Hans Ma. naadigste schatte breff for neruerende aar, in forma: lige som schatten i nest forleden aar naadigst haffuer weret paabudet effter samme maade, omstende och till samme terminer szom førige schattebreffue aff dato den 1 Maj 1674 naadigst omformelder. Ligesom det ord fra ord her wdj kunde were indført. Daterit Hans Kongl. residentz i Kiøbenhaffn den 10 April 1675.

Och bleff schattebogen aff fougden, sambt mig och *forschreffne* 12 mend strax paa tinget forseigelt huad huer gaard i sehr schall wdgifue, efftersom meenige mand iche møtte huer szitt brug at forklare, och det effter Larsz Sandz forfattede *matricul*. Handtwerchsfollich, strandsidere, pebbesuene eller bønder sønner eller drenger som woxsne ere, fanttis ingen i dette schibbrede som noget effter schattebreffuet kand contribuere.

Anno 1675 den 10 Augustj holtis berammede schatteting paa Nedre Fitt i Øuschedallen wdj Quindherridz schibbrede. Neruerende Kongl. Ma. [13a] fouget Jan Torson, med bonde lehnszmanden Lauridz Sunde, sambt effterschreffne laugrettismend som retten betiente nemblig Johannes Røsszeland, Johannes Onerimb, Søffren Neerhussz, Hans Toffte, Erich Tuett, Joen Møchelbost, Erich Diursen[!] *ibidem*, Hanssz Willfuenes, Elias Røraen, Olle Røsszeland, Johannes Houglan och Aschild *ibidem*.

Bleff lest for retten i de faa tillstede werende allmues neruerelsze Hans Kongl. Ma. naadigste wdgangne schattebreff for dette aar, in forma lige som schatten i sidstforleden aar naadigst war paabudet at wdgifue till samme terminer, daterit Hans Kongl. residentz den 10 April 1675.

Och bleff schatten effter matriculen lagt och confererit, och en huer gaard sin schatt tillschreffuet som strax bleff forseigelt, effter som meenige mand iche møtte huer szit brug at forklare.

Diszligeste for kyntt Hans Ma. allernaadigste obne breff om fremmede mynttis affszzettelsze som widre paa nestholdende schatteting den 9 Augustj er extraherit, daterit Kiøbenhaffns szlott den 8 Martj 1675.

Christj Gregorius datter Neszbjør steffent Elias Haauig formedelst hand hinde sehniste *Sancte* Hansdag wdj Teerøen med hug och szlag haffuer offuerfaldet och szlaget hinde nessze och mund till blodz. Formeente saadant w-rett at were och begierede hand maatte straffis. Hun war paa sin kierche wey.

Elias møtte och berettede at hand war druchen. Hand widste iche at haffue giort nogen

offuerlast. Affsoenet med *cammererens* fuldmegtige at schall bøde for sin forszeelsze 3 *march* søllff, at betalle till høsttinget.

Anno 1675 den 11 Augustj holtis allmindelig schatteting paa Scharffueland i Schoneuigs schibbrede. Neruerende Ko. Ma. fouget Jan Torson, sambt *effterschreffne* laugrettismend som retten betiente, nemblig Gudmund Ellfernes, Peer Eridtzland, Arent Ellfernes, Knud Hillistad, Torchild Hougén, Larsz Løffuigen, Hagen Stoerhog, Olle Aachre, Knud Eichenés. Flere møtte iche wden bonde lehnszmanden Christoffer Larszen Ebne.

Bleff lest for de faa tillstede werende aff allmuen Hans Ma. *naadigste* obne breff om ald fremmede mynttis affsettelsze. Saa och schattebreffuet for [13b] indwerende aar som widre paa nest forhen holdende Strandebahrms *schibbredes* schatteting den 9 Augustj ere extraherede. Huor effter schatten i dette *schibbrede* aff neruerende laugrett strax bleff forszeiglet.

Anno 1675 den 12 Augustj bleff holdet schatteting paa Graffuelsetter i Ettne. Neruerende fougden Jan Torsen, sambt *effterschreffne* laugrettismend aff Fieldbergs och Ettne *schibbredes*, nemblig Siffuer och Olle Stangeland, Erich Hegge, Knud Hiszdall, Steen Opheimb, Jacob Wieland, Baard Nore Wogen, Johannes Søre Berie, Johannes Killiszuig, Haldoer Ljen, Colbein Wdbioe och Ellias Sualland aff Fieldberg *schibbrede*. Diszligeste Elias Fossze, Haldoer Echrimb, Anders Østrimb, Niellsz Grønsta, Jenssz Wae, Joen Tesdal, Søren Støelle, Gunder Hejland, Niellsz Øffrnes, Gudmund Graffuelszetter, Indre Hoffland och Willom *ibidem* med sambt begge bonde lehnszmandene Alduold Bierchenes och Osszmund Nerimb.

Huordaa bleff lest och forkynt Hans Kongl. Ma. *naadigste* obne breff om fremmede mynttes aff szettelsze, daterit Haffnie den 8 Martj 1675. Saa och Hans Ma. *naadigste* schattebreff for neruerende aar, meldende om 2 ½ rdr aff løben, daterit Haffnie den 10 April 1675. Huelleche begge paa nest forhen holdende Strandebahrms *schibbredes* schatteting den 9 Augustj widre findes extraherit. Och bleff schattebogen paa alle jorder effter matriculen paa tinget strax forseigelt.

Anno 1675 den 14 Augustj bleff holdet schatteting paa Løning paa Storen med allmuen aff Føens och Fiere *schibbredes*. Neruerende Kongl. Ma. fouget Jan Torson, sambt bonde lehnszmanden Lauridz Tottland, med *effterschreffne* laugrettismend som retten betiente, nemblig Peer Hyszingsta, Michell i Føen, Aschild Langeland, Torbion Stue, Mattis Langeland, Olle Møchling, Joen Grindem, [14a] Gunder Øuchland, Niellsz Wiche, Olle Haauigen, Haldoer Selle och Erich Habosta aff Føens *schibbrede*, sambt Chlemed Eidtzuog, Suend Ljer, Gunder[?] Haauig, Torchild Hoffde, Trond Werhoffd, Haldoer Hougszgie, Joen Hinderlj, Anbiøren Wallen, Siffuer Dommersznes, Haldoer Allemdall, Jørgen Hoope, och Ingebrigt Egeland.

Huor daa bleff lest och forkynt Hans Kongl. Ma. *naadigste* obne breff om fremmede mynttis affsettelsze som widre den 9 Augustj nest tilforen er extraherit, daterit Haffnie den 8 Martj 1675.

Diszligeste Hans Ma. *naadigste* schattebreff for ind werende aar, meldende om 2 ½ rd aff løbben, till samme terminer som i forleden aar med alle om stende *naadigst* er paabudet, daterit Haffnie den 10 April 1675, och bleff schattebogen paa alle jorder effter matriculen paa tinget strax forszeiglet.

Anders Augdesteen idtzige Storens kierche ombudzmannd steffent Omund och enchen Nedre Eschelanz for deris forleden aars landschyld de iche will suare till, formeente de effter prouistens och stichtt schriffuerens sedeller, den till hannem bør leffuere.

Omund Eschelanz møtte paa sin egen och grandquindis wegne, och berettede at de har betalt deris landschyld 1 løb smør och 1 hud till kiercheombudz manden Anders Walluatten Ollssoche afftenn. Widste iche at de den till anden schulle leffuere. Formodet at de iche bliffuer tillkientt att betalle tuende gange.

Affszagt at effterdj Anders Augdesteen i retten fremblegger stigt schriffrens sedell aff dato Bergen den 19 Augustij 1675 at hand schall oppeberge kierchens rettighed och indkomme som hand bekiender at were den første order hannem er kommen till hende, som er effter *Sancte* Olls dag at Eschelanz besidere deris landschyld till førige ombudzmannd Anders Walluatten, alt haffde betalt. Daa wed wj iche at dennem wed kommer der till ydermere at suare, meget mindre pligtig er, at betalle en ting 2 gang. Men Anders Augdesteen paa kierchens wegne [14b] at bør søge Anders Walluatten som bekiender landschylden at haffue bekommet, saa gaaes derom huis rett er.

Fougden tiener Niellsz Rode paa sagefaldz forpagterens wegne steffent Haldoer Deggernes formedelst hand w-tilbørligen har effterkommet schriffllig befaling med at giøre Axell Madzen effter forhuerffuede dom wdleg och wordering i Larsz Lundmandzwirches boe, i det hand snildeligen har aff schaaret huis hand haffde schreffuet paa dommen saa Axell der offuer har mist sin rett. Formeente hand derfor burde bøde som wedbør.

Axell Madzen war nu neruerinde och beklagede at de tuende kiør hand bekom i wordering lod Iffuer Knudzen med magt wed hans egen søn siellff fierde tage aff hans gaard effter at Haldoer Deggernes i hans frauerelsze lochet dommen fra hans festequinde och siden fich hannem den igien wed Storens kierche. Daa war affschaaret den wordering Haldoer haffde paa schreffuet. Begierede rettens forhielp at hand maatte niude dom och wordering som en anden fattig mand i landet.

Haldoer møtte och berettede at hans hosszbond Iffr Knudzen har offuerschiendet hannem paa en frj kierchebache for denne wdleg hand haffde giort hossz Larsz Lundmandzwerch effterdj hand haffde mercht kiørne wdj sin schyld sig till haande. Iffuer berettede oc for hannem at hand haffde fougdens forloff paa at hand maa tage kiørne igien. Thj schar hand sin paaschriff aff dommen.

Affsagt at Haldoer Deggernes som aff Kongl. Ma. fouget war befallet at giøre Axell Madzen [15a] wdleg i Larsz Lundmandzwerchs boe, bør till forpligt were igien at paaschriffue det samme hand aff dommen har affschaaret, at Axell der effter kand widre søge och niude sin rett. Och ellers for denne sin forszeelsze och rettens spille at giffue till Kongl. Ma. i breffbrud 4 *march* sølff.

¹Sorenschrifueren udj Sundhoerlehn Pofuel Troelszen hafde i rette kaldet, Samszon Øchland formedelst hand moettuillig schall hafue forholdet hannem sin landschyld af dend jordepart udj Nere Rommetuedt (hannem tilhørig) som hand forleden i 1674`te` aars brugte. Huilchen landschyld rest, tillige med huis hand hannem for nest førige aar blifuer schyldig. Bedrager sig tillsammen 7 ½ rdr. Soerenschrifueren satte i rette, och formeenede hand hannem nu uden widere ophold burde betahle epter laugen, huorpaa hand war dannemændz domb begierende. Forgedachte Samszon Øchland møtte, kunde iche benegte hannem saadan rettigheed ioe at were schyldig. Men erbøed sig forderligt samme rettigheed goduillig at betahle. Men *erschreffne* Pofuell Troelszen war herom endnu som tillforne endelig domb begierende. Huorfore herom saaledis for rette er afsagt, at gedachte Samszon Øchland bør tiltencht were,

¹ Dette avsnittet er skrive med ei anna hand enn det øvrige i tingboka.

samme rettigheed, nemblig 7 ½ rdr inde 14'ten' dags forløb at betahle, under namb och wurdering i hans boe och godz, schadiszløssz.

Anno 1675 den 20 Octobris holtis allmindelige sage och høsteting paa Schiellnes paa Warrildzøen med det hallffue Strandebarms schibbrede. Neruerende Ko. Ma. fouget Jan Torson, sambt effterschreffne laugrettismend som retten betiente nemblig Erich Aachre, Hans Mundem, Johannes Forhoffde, Christoffer Broe, Larsz Nereuoge, Jørgen Dybsland, Olle Berie, Hagtor Aachre, Giertt Mundem och Olle Siuffszetter, sambt bondelehnszmanden Siffuer i Nessze etcetera.

Steen Pederszen Indre Omme lod lesze Michell Ollszen Øjes till hannem wdgifne kiøbebreff paa it pund smør i Norim i Ysteszen schibbrede hans [15b] quindis odell. Daterit Øje den 12 Junj 1675.

Anders Pederszen Øjerhaffn lod lesze it mageschifftebreff imellom hannem och hans broder Steen Indre Omma, saaledis at Anders aff staar for Steen 3 span smør och 1 hud i Indre Omma huor imod Steen till wederleg giffuer Anders 1 pund smør i Øjerhaffn och 2 pund smør wdj Norim i Hardanger, sambt saauit penngge at det er jeffnet, daterit idtzige tingdag den 20 Octobris 1675.

Christoffer Suallesen paa Giere steffent Anders Engedallen formedelst hand i gottfolches neruerelsze paa Schiellnes har ladet sine ord falde at hand schulle haffue taget nogen sild med haffuet. Formeente saadant w-tilbørligt at were, och kunde geraade hanssz ærlig naffn och røgte till for kleinerung.

Anders Engedallen møtte och foregaff iche at kunde ehrindre at haffue talt noget saadant. Er det scheid, saa war det giort i hans druchenschab, hand widste ingen schiell der till, eller andet med Christoffer end huisz en ærlige mand wellsømmer och anstaar i alle maader, med huilchen er klerung Christoffer var benøjet.

Aff soenet sin forseelsze med sagefaldz forpagterens fuldmegtige, at schall till neste affregnings ting giffue 1 rix daller.

Michell Pederszen paa Tordall och Britte Torbiøns datter Kaalltuett indsteffent aff lehnszmanden for lejermaall med huer andre, effterdj de begge har staad aabenbare schriff.

De fremkom begge och bekiende at haffue liget i haab, men dog iche aufflet baren, huorfore de har staad aabenbare schriff i Strandebarms kierche aff Her Raszmus. Britte fremblagde Lyszeklosters fuldmegtiges sedell at hindis boed falt der, effterdj det war scheid paa Lysze [16a] Chlosters godz, daterit Liønes den 18 Octobris 1675. Michelll anloffuede retten at wille æchte Britte, effterdj hans raad iche war, for sagen at bøde, och derpaa gaff hinde sin haand. Sagen effterlod fougden hannem for 1 rd.

Anno 1675 den 28 Octobris holtis allmindelige høste och saging paa Kallestad med allmuen aff Quindherritz schibbrede. Neruerende Kongl. Mayst. fouget Jan Torson, med bonde lehnszmanden Larsz Sunde, sambt effterschreffne laugrettismend som retten betiente nemblig Hanssz Toffte, Søffren Nerhussz, Peer Quitteberg, Olle Nielsen Hiellmeland, Erich Tuett, Erich Diurszen Møchlebost, Hans Willffuenes.

<1> Fougden Jan Torszen fremblagde som bleff op lest i meenige allmues paahør, woris gunstige Her canceler Hans Excellentz Her Jan Fredrich Marschalz schriffelig befalling, in forma: at efftersom en deell landstrygere aff fremmede sig lader finde wden passz och rigtig beuisz huorfra de ere kommen, huorfore fougden med lehnszmendene i huert schibbrede

pligtig schall inquirere huad løst follch der findis, huor wed de sig nærer och opholder, och derom at giøre Hans Excellentz wdførlig beretning till widre for nøden anordning. Daterit Bergenhussz den 3 Augustj 1675.

<2> Hans Excellentz Her cancelers missive och befalling, at efftersom fornemmis at een och anden caper langs cousten eller i haffnerne tid effter anden schall lade szee och finde; daa at schulle tilholde allmuen besønderlig wed søekanten at saa snart nogen caper fornemmis, det strax till szlotted at lade berette, och med flid at erfare huad follch det er, och huor mange støcher de fører, efftersom saadant er trafiquens och landsens sikkerhed angaaende, at derfore tienelige middell kunde anstillis och forschaffes. Daterit Bergenhussz en 18 Augustj 1675. [16b]

[<3>] Forkyntt Hans Høje Excellentz Her stattholder Gyldenleues wdgifne trøgte forordning om rosztienisten och rytterhold i Norge, nemblig aff huer 300 tønder harttkoren en geruset hest. Daterit Aggershussz den 9 Augustj 1675.

Med derhossz Hans Excellentz Her cancelers missive at fougden rigtig jordebøger effter Noriges taxt wdj harttkoren anslagen, offuer alt fougderiet befindende jordegodz w-fortøffuet at schall ind forschaffe. Daterit Bergenhussz den 23 Augustj 1675.

<4> Hans Excellentz Her cancelers missive och befalling at efftersom Hans Høje Excellentz Her stattholders befalling er op kommen, at en stoer partie pallisader till dissze werchers reparation aff amptet schulle paa biudis. Huor fore anbefallis fougden at giøre den anstalt at allmuen i dette fougderie 400 pallisader huer 6 sellandsche allen lang och saa tyche som bollwerchstømmer til bemeltte brug, ind forschaffer. Daterit Bergenhussz den 9 Septembris 1675.

<5> Hans Excellentz Her cancelers schriffuelsze, med ind lagde copie aff Hans Høje Excellentz Her stattholders missive om fridens forkyndelsze imellom Hans Kongl. Ma. aff Danemarch och Kongen aff Suerig, och derfore aduaret alle dette rigis indbygere sig fra ald suendsche handell och mascopie at entholde, och de suensche som dissze rigers declarerede fiende, ald affbrech, schaade och w-lempe at tillføje. Daterit Aggershussz den 10 Septembris Anno 1675.

De indsteffente sager op tog fougden till aff reiningsting nest for juell at møde effter samme steffnemaall, formedelst idtzige bededag som i morgen indfalder, at allmuen som lang wej haffuer kand komme betidz till kierchen och Gudz hussz, effter høj kongelig paabud. [17a]

Larsz i Wallen lod lesze Joen Ingebrigtszen Littledalles till hannem wdgifne kiøbebreff paa 18 *marcher* smør och 8 *marcher* koren i Møchlelost paa Hofflandstrand som Larsz Wallen tillforen er bœxellraadig. Daterit Wallen 16 *Aprilis* 1675.

Anno 1675 den 4 Novembris holtis allmindelige høste och sageting paa Aachre, med allmuen aff Schoneuigs schibbrede. Neruerende Ko. Ma. fouget Jan Torson, bonde lehnszmanden Christoffer Larszen, sambt effterschreffne laugrettis mend som retten betiente nemblig Gudmund Ellfernes, Suend Aasen, Knud Hillesta, Johannes Teigland, Steffen Diuffue, Siffuer Rullesta, Erich Hettleflott, Arne Ellgeruig, Niellsz Millie, Indre Suinland, och Larsz Nielsen Wiche.

Bleff i sambtlige allmues paahør oplest de nest forindførte femb den gunstige och høje øffrighedz breffue och schriffuelszer som widre paa Quindherridz schibbredz ting den 28

Octobris ere extraherede.

Bonde lehnszmanden steffent Niellsz Aachre for szlagsmaall paa sin grande Olle Suendtzen *ibidem*, det hand schall haffue draget hannem i haaret.

Hand møtte och berettede at der war indtet om och schulle iche beuiszes. Olle Suendtzen klagede och indtet paa hannem i nogen maade. Beroer der wed.

Lehnszmanden Christoffer Larszen steffent Willchen Iffrszen som har till holt med sommer arbeide paa Aartun formedelst nogen schallchhed hand har øffuet paa Larsz Nielsen Wiches baad, i en brudeferd.

Men hand møtte iche, eller nogen paa hans wegne. Bleff berett at hand nu maatte were i Ettne, och er iche lenge paa it sted.

Anno 1675 den 6 Novembris holtis allmindelig høste oc sageting paa Sande, med allmuen aff Ettne schibbrede. Neruerende Kongl. Ma. fouget Jan Torson, med bonde lehnszmanden Alduold Bierchenes, sambt *effterschreffne* laugrettismend som retten betiente nemblig Niellsz Frette, Tøris Øjen, Anders Øustrim, Larsz Ouesta, Niellsz Øffrnes, [17b] Jenssz Røg, Ingebrigt Teszdall och Olle Flaatten.

Bleff i meenige allmues paahør oplest och forkyntt de femb for indførte dend gunstige och høye øffrighedz breffue och befallinger som widre paa nest forhenholdendis Quindherridtz schibbredez høste ting den 28 Octobris findisz extraherede och indførtt.

Aszlach Ollszen Ramme steffent Olle Flochetuett for 3 rd hand till hansz *sallig* fader er schyldig som paa schiffet er deelt imellom interesserende medarffuinger, och Olle nu iche med gode will betalle. Formeentte saadant w-rett at were.

Olle møtte och foregaff at haffue betalt med foster till 7 ort, de 5 ort kand reste endnu. Det war en gammel giæld effter hans *sallig* formand som lenge till foren war betalt. Dette schulle were renntte. Ehrbød at wille med gode betalle hallffanden rixdr till paasche. Huilchet om de wedkommende iche will were med benøjet, daa at føre herom loughlig beuisz huad deris rette fordring er, och huorfor, saa gaaes herom huisz loughligt och rett ehr.

Anno 1675 den 9 Novembris holtis allmindelig høsteting paa Weiland i Øllen med allmuen aff Fieldbergs schibbrede. Neruerende Ko. Ma. fouget Johan Torson sambt bonde lehnszmand Osszmond Nerimb, med *effterschreffne* laugrettismend som retten betiente nemblig Larssz Houge, Haldoer Ljen, wnge Tøris Wache, Colben Wdbioe, Anders Tindeland, Kield Ørland, Colben Dallen, Siffuer Houge, Tollach Hougen, Johannes Killiszuig.

Bleff i allmuens paahør lest och forkynt de femb, den gunstige och høye øffrighedz wdgiffne breffue, som paa nest forhenholdende Quindherridz schibbredez høsteting den 28 [18a] Octobris, widre ere extraherit och ind[førtt.]

<1> Widre forkyntt (som paa dette tingsted kom fougden wnder Hans Excellentz Her cancelers convolut tillhende) Hans Høye Excellentz Her stattholder Gyldenleues wdgiffne obne breff och paabud at schall wdgiffues maantlig till huer rytter med at wnderholde, aff alle wedkommende femb rix dr, som till den 22de wden nogen ophold præcise schall ehrlegges. Daterit Aggershussz den 4 Octobris 1675.

<2> Med derhossz føllgende de tuende gode herrer Jens Juell och Loduig Rosszenkrantzis schriffuelse at samme pennges och rytterwnderhold, rigtig paa huer stedz amptstue schall

indleffueris, om kostning for de wedkommende at spare, med pengenes widre forsending. Daterit Det Kongl. general krigsz commissariat i Christiania den 12 Octobris Anno 1675.

<3> Iligemaade och for det tridie lest højbemelte Hans Høje Excellentz Her stattholder, Vldrich Fridrich Gyldenleffues, paa Hans Kongl. Ma. wegne wdgiffne breff och paabud, at aff huer fuld gaard offuer Noriges rige, hallffue och øde gaarde sambt rødningspladzer al advenant schall giffues en tønne biug. Eller derfor i steden tou tønner haffre, eller thj biszmerpund meell, eller $\frac{1}{2}$ tønne gryn och 2 lispund meell, eller hallff og $\frac{1}{24}$ tønne gryn, eller $\frac{3}{4}$ tønne rug, at forstaaes wed straagmaall, eller och sex biszmerpund kiød, eller 2 $\frac{1}{3}$ biszmerpund smør, eller 2 $\frac{1}{2}$ wog tørfisch, huilchet de best kand affstedkomme och landzens leilighed tillsiger som præcisse inden juell schall leffueris till Kongl. Ma. proviant schriffuere. Huor imod wndersaatterne og kunde forsichred were, at de nest Gudz bistand wed huussz och hiemme schall for suaris, og huad Hans Kongl. Ma. militie aff dennem niuder, rigtigten betalis. Daterit Aggershussz den 6 Octobris 1675. [18b]

Otte Ollszen och hans suoger Knud Hillestad, lod lesze deris fader Olle Tollochszen paa Arneuigens till dennem wdgiffne kiøbe och schiødebreff paa nj marcher smør i Lille Gieruigen med bøxell, och det dennem imellomb tillige schiffte, efftersom dem tillforen alt øffrigt i gaarden, wed arff er till falden. Daterit Arneuigen den 16 April 1675.

Her Peter Heltbarg sogne prest her sammestedt lod lesze for retten Omund Friduigs, Knud Hiszdalls, Olle Stangelanz, Segge Waches, Johans Mortuedz, Olle Dyrimbs, Olle Rooens, oc Anne Aamundzdatter Suallanz, deris sambtlige wdgiffne kiøbebreff till hannem och hans arffuinger paa den øde gaard Langetuett denne aff kiøbt och betalt, schylder aarlig wdj smør bereignet $\frac{1}{2}$ løb med bøxel, for summa 40 rdr. Daterit Fieldbergs præstegaard den 1 Jullj Anno 1675.

Johannes Hellieszen Lande paa Hallszenøen lod lesze Nicolaus Geertzen schomager i Fieldbergs Sund, till hannem wdgiffne obligation paa 27 $\frac{1}{2}$ rd, som hand loffuer aarlig med 6 schilling aff dalleren at for rentte till huer *Sancte* Ollsdag, och till forsichring i pantt setter hanssz i boende hussze staaende paa Wigenesset i Fieldberg Sund. Daterit Wigenesszet den 29 Jullj Anno 1674.

Storchor Wig steffent Larsz Weestad formedelst hansz dreng haffuer schaaret rumpen aff hanssz øg i fieldet.

Larssz møtte och bekiende sin drengs forszeelse, foregaff at Mons Weestad kom hannem dertill.

Affsagt at Larssz Veestad paa sin drengs wegne bør bøde herfore effter lougen 2 march søllff. hallfft til Kongingen och halfft [19a] till eigermanden effter *Landsleye Balchen* 35 *capitel*. Och efftersom Mons Weestad er beschylt for lige sag, och nu i dag er paa mønsterpladzenn, da kand denne gang derom ej kiendis, men beroer till widre steffnemaall, saa were en huerssz rett forbeholden.

Aszlach Horro steffent Tolloch Wnderhougen paa hansz stiffdatter Barbra Andersdatters wegne, for løn och kleder for it fult aar hand formeener Tolloch hinde bør betalle.

Tolloch møtte och berettede at tøszen war w-duelig, hand miste en koe i waar for hindis effter ladenhed schyld. Hun bleff siug wed *Sancte* Hansdags tid, och war hossz sine forældre till mit i koren schaaretz tid. Hun kom suag tilbage, och begierde sin kiste igien effterdj hun sagde sig saa schrøbelig at hun kunde indtet giøre.

Effter huilchen leilighed wj wden anden rigtig beuisz iche kand schiøne, at Tolloch

Wnderhougen hinde nogen løn eller kleder er pligtig, men for denne till talle frj were.

Gabriel Ryen steffent Tolloch Wnderhougen formedelst en sexringsbaad paa bywejen er sønderslaget som Tolloch tillige med haffde lejet. Formeentte hand burde komme hannem till opretting och wederleg for den schaade.

Tolloch møtte och berettede at hand haffue hyret $\frac{1}{4}$ part i baaden, och Gabriell war siellff med baaden, och som de kom paa hiembreisze och tog natteherberg paa Saattendal drog de baaden paa landet saauit som de kunde. Om natten kom it forferdelig weer aff west nordwest och szlog baaden sønder som ingen kunde bedre. Hand har betalt ham sin anpart aff fragten, meentte dermed at frj were.

Aff sagt at effterdj Gabriel Ryen som siellff war med, bekiender at baaden war opsatt paa landet saauit som den kunde komme [19b] saa schaaden iche er scheid formedelst nogen mennischelig forsømmelsze schyld, men aff Gudz farlig weer och wind i forleden effter høst, som ingen aff alle de nu leffuer kand mindis strengere, till med er och Gabriel Ryen och en huer pligtig at woge och eventyre sit fahr, for fragten, i huad schaade Gudz weer och wind will tillføye, naar det iche scheid for forsømmelsze och w-agt schyld. Effter huilchen leilighed wj iche kand till finde Tolloch Hougen her till noget at suare, men for den till talle frj were.

Jenssz Andersen Fattland steffent Ingrj Øffrebø formedelst hindis gieder och creature har giort hannem schaade i hans agger som aff dannemend er beseet och worderet till 4 tønder. Formeentte hun det burde betalle.

Ingrj møttte berettede at hindis queg war iche ene derom. Hun ehrbød Jens at giffue for szig 1 tønde korn.

Men efftersom Jens dermed iche will were benøjet, saa beroer det paa dannemendz for klaring som schaaden har beszeett, saa gaaes derom effter lougen huisz rett ehr.

Anno 1675 den 12 Novembris holtis allmindelig høste och sageting paa Eidtzuog med allmuen aff Fiere schibbrede. Neruerende Kongl. Ma. fouget *Seigneur* Johan Torson med bonde lehnszmanden Samuell Øchland, sambt effterschreffne laugrettismend som retten betiente nemblig Olle Suen, Olle Strømøen, Tolleff Hougland, Baard Westuig, Larsz *ibidem*, Suend Ljer, Larsz Elteruog och Ellend Rødmyr.

Bleff i allmuens paa hør lest och forkyndt de femb dend gunstige och høje øffrighedtz breffue och schriffuelszer som paa nest forhen holdende Quindherridz schibbredz høsteting den [20a] 28 Octobris widre ere extraherede.

Item de siden med posten ankomne, trende hø[je] øffrighedtz breffue och paabud, som paa nest forhend holdende Fieldbergs schibbredz høsteting den 9 Novembris ere widre indførte.

Tosten i Buewigen steffent Suend Flattnes formedelst hand haffuer beschylt hannem for nogen landzlotts anammelsze sammestedz, och der om offuerfaldet hans quinde med en øxsze i sit eget hussz. Men hand effter paraabelsze møtte iche eller nogen paa hans wegne. Lehnszmanden Samuel Øchland hiemblet at hand var loughlig steffent. Thj bør hand giffue steffnefald 1 *march* søllff, och till Tosten kost och tæring.

Knud Ollszen Allendall steffent Haldoer Suentzen *ibidem* som bruger 1 wett och 1 $\frac{1}{2}$ spand korens leje i Allendall hannem arffueligen paa schiffet effter sallig Femme Gunders datter tillfalden, huilchen partt hans arff och ejendom som hand er odels baaren till och liggende i hans paa boende gaard. Hand formeener effter Norgis lough siellff at will bruge och styre, fornemelig effterdj Haldoer som en leilending sider ham i traadz och haffuer saad samme

jordepartt i w-frelst wden nogen tridie bœxells ehr ligelsze eller for spørning i nogen maade. Satte derfor i rette och begierede endelige dom effter lougen och rettens gemessz.

Haldoer møtte tillige med sin werfader Olluff Allendall och kunde icke negte at den jordepart joe i waar bleff saad wden tridie bœxellens ehrleggelsze. Optalde den nu for retten och begierede Knud den wille anamme. De formeener sig och paa deris side at were odells baaren. Men Knud den ingenlunde wille anamme men eschet dom.

Thj bleff herom for rette aff sagt, at effterdj Knud Allendall arffuelig er till falden 7 ½ span [20b] korens leje i samme hans paa boende gaard och eget odells aasæde, som hand effter lougen begier siellff at will bruge och styre, effterdj det ligger hannem beleilig och kand bruge szit aauerch paa. Det wj effter lougen *Landsleye Balchen* 14 *capitel* icke wed hannem bør hindris, fornemblig effterdj leilendingen Haldoer Suendtzen der aff icke har giffuet den rett, och frelst sit lejemaall med tridie tage som hannem burde, och derfor pligtig bør were samme jordepartt for ejermanden Knud Ollszen till første fahrdage at indrømme. Huor imod Knud bør at ehrlegge Haldoer igien sin førstetage effter hans egen bekiendelsze aff huert span ½ rixd, och kortte derwdj saauit tridie bœxellen kand beløbbe och paakomme. Huad anbelanger at Olle Allendall fore giffuer at were odellsmand till godzet, daa naar hand det paa steffner och louglig beuiser saa gaes herom huisz retten er gemessz.

Axell Torgierszen tillholder paa Tuett i Scharre schibbrede steffent Olle Allendall for 3 *march* løn, 1 schorte och it par schou till sammen 7 *march*. Formeente hand det burde betalle.

Olle møtte, berettede drengen loffuede at tiene ham it aar till szom hand icke haffde holdet. Wille derfor kortte med hannem.

Affsagt effterdj Olle Allendall icke med 2 mend kand beuisze at haffue bødet Axel till at were i szit brød, daa bør hand at betalle ham for det aar hand hannem tientt haffuer, till sammen 7 *march* inden 14 dage, vnder namb i hans boe med paagaaende billige om kostning schaadeszløs.

Maritte Huchaas war indsteffent aff Indre Bue formedelst en stud hun for hannem schall [21a] haffue sult i hiell och forkommet.

Hun møtte och berettede at studen war deell frembfød och døde effter at hun och ald bøgde[en] haffde lagt deris fæ fremb.

Bleff affschediget at Maritte schall till waartinget effter egen paa raabelse føre beuisz paa at studen war marchføe och kunde bierge szig wde paa gressz. Saa schall dømmis huisz rett er.

Hun bleff forligt om sider at schall føde 2 beest for Indre Bue, it wdj it aar, och it andet wdj it andet aar, och derpaa tog hannem i haand.

Anno 1675 den 16 Novembris holtis allmindelig høste och sageting paa Hysingsta med allmuen aff Føens schibbrede. Neruerende Kongl. Ma. fouget Jan Torson med bonde lehnszmanden Lauritz Tottland, sambt effterschreffne laugrettismend som retten betiente nemblig Wje Schimmeland, Hans Nessze, Daniel Spidzøen, Haldoer Selle, Olle Nøchling, Christoffr Grindem, Hans Aadland, Erich Hollme, Michell i Føen.

Bleff i allmuen paahør lest och forkyntt de femb den gunstige och høye øffrighedtz breffue och paabude som paa nest forhenholdende Quinherridtz schibbredz høsteting den 28 Octobris widre ere extraherede. Item de siden med posten ancombne trende høje øffrighedtz breffue om rytternes maantlig wnderhold, saa och koren schatt aff huer fuldgard 1 *tønde* biug, som widre paa nest forhenholdende Fieldbergs schibbredz høsteting den 9 Novembris ere indførde.

Bentt Michelszen Bagholllm lod lesze Iffuer Knudtzens till hannem wdgifne kiøbe och schiøde breff paa en løb smør och en hud, eller och 1 wog tørfisch i Sundstabøe paa Bremnes,

sambt først och tridiebøxell aff $\frac{1}{2}$ løb smør och $\frac{1}{2}$ hud som Bentt siellff sammestedz er ejende, hannem och hans arffuinger at föllge till odell och eje. Daterit Huglen den 12 Martj 1674.

Maren Christensdatter Lind sallig Her Peder Olsens [21b] lod lesze hindis stiffsons Peder Pedersens quitanz for huis hannem effter sin sallige moder Anne De Fine arffuelig war tillfalden som fuldkommeligen aff hans formønder Nielsz Klimb er oppebaaret och leffuerit. Diszligeste effterdj hanz sallig fader szig indtet effterlod till at schiffte imellom hannem och *forschreffne* hans stiffmoder men strechede szig iche till den tiende deells kraffd och fordring, saa forsichrer hand hinde hereffter at were frj for hans och paarørendis tilltalle i allemaader, daterit Tuette den 6 Septembris 1675 wnder *forschreffne* Peder Pedersens egen haand med tolderer Anders Raszmusen och Otte Andersen till witterlighed.

Kongl. Ma. fouget Jan Torsen paa sognepræsten Her Natanaell Madtzens wegne liudelig fredliuste Højlandz schoug her paa Storen, at ingen der wdj sig tillfordrister at huge eller huge lade eller nogen forfang at giøre wnder tilbørlig straff effter lougen.

Sagefaldz forpagterens fuldmegtig Peder Pedersen steffent Abraham Anderszen tienendis paa Hidschen for lejermaall for lejermaall med Mallene Siffers datter, som och tillige med møtte med szit baren paa armen, och wed gich deris forszeelsze. Klagede at de ejer aldellis indtet, widre end de staar vdj. Satte i rette och begierede dom effter rettens gemesz. Affsagt at effterdj de beretter indtet at haffue at bøde med, daa bør de effter recessen at straffis med fengszell paa deris kroppe som vedbør.

Anders Walluatten steffent Indre Ollszen som haffuer weret hanz raadzmannd paa gaarden for resterende Kongl. schatter som hand for hannem har maatt chlarere, i 5 aar. Indre møtte och berettede at were forænet med Anders Anderszen at hand schulle arbeide [22a] for hannem for schatten, huilchet hand och haffuer, meentte om det alt war opteignet schulle hand indtet were schyldig. Affuist till rigtig aff reining, siden kand kiendis huisz Indre endelig bliffuer schyldig.

Welbiurdig Berent Orning paa egen, och med *interessenderes* wegne steffnt Anders Augdesteen for w-louglig schoug schaade i fellidz march. Hans quinde Anne Augdesteen møtte, och berettede at hindis broder Larsz Lundmandzverch som daa boede paa garden, siellff haffuer huget i sin egen lejemaalls schoug. Hindis mand hialp hannem allene at kiøre det wd, och widre haffde hand dermed iche at schaffe. Affsceediget at Larsz Lundmandzverch som er hoffuetmanden schall herom steffnis till sagens bedre forklaring, saa gaaes herom huisz lougligt och rett er.

Willom Nordtuett steffent Her Natanael Matzen paa Storen for resterende landschyld aff 3 span smør och $\frac{3}{4}$ hud i Tyszen for Anno 1672, 73, 74 och 75, 12 rd 4 *march 8 schilling*. Huorpaa ichon betalt 2 rdr. Formeentte hannem det wden widre ophold bør betallis. Her Natanael møtte och formeentte at hand burde opbøge husszene at hand kunde haffue sin loug for waret, eller och kortte det i landschylden. Affsceediget at Willom Nortuett schall herom effter ordinantzen søge Her Natanael for sin tilbørlig øffrighed herridz prouisten, och om de der iche kand foræhnis, men till hiemb tinget henuist, saa schall derom worde paakientt den deell rett ehr.

Iffuer Knudtzen steffent Olle Nordhuglen for resterende Ko. Ma. koren tiende. Olle møtte och meentte at haffue regenschab herom imod Iffuer Knudzen. Hand haffde faaet linsteen[?] aff hannem, huilchet Iffuer benegted, och sagde Olle løj ham det paa szom [22b]

en schellm. Det hand war begierende i tingbogen at maatte worde indførtt. Affsceediget at effterdj herom till høsttinget den 5 Novembris 1672 er ganget domb, da har Iffuer Knudzen sig der effter at holde som wed bøhr.

Knud Aandenes steffent Henrich klocher till Findaassz giæld formedelst nogen bord hand w-louglig har taget och bortt solt. Men hand møtte iche eller nogen paa hans wegne. Will herom effter ordinantzen søgis for herridz prouisten etcetera.

Iffuer Knudtzen steffent Olle Dyuigen for w-forliglighed med hanssz grandquinde. Hand møtte och benegted hand hinde indtet at haffue w-førmet. Beroer paa louglig och tilbørlig beuis.

Widre till talte Iffuer Knudzen Olle Dyuigen for resterende landschyld och rettighed 10 rd som hand med inde sider och iche betaller.

Hand møtte och bekiende gielden, bad om benaading och fordrag.

Aff sagt at effterdj Olle Dyuigen aff hans brugende jord ½ løb smør ½ hud inde sider med saauit landschyld och tridie tage at det beløbber sig till 10 rixd, som hand pligtig bør were at betalle inden 14 dage vnder namb och wordering i hans boe och godz, och formedelst at saadant aarlig i rette tide iche ehr afflagt effter lougen, daa bør hand sit lejermaall at haffue forbrutt effter *Landsleye Balchen* 1 *capitel*.

Iffuer Knudzen steffent Lauridz Petertejen for medelst hand iche will betalle den tilbørlig affgiff, aff it engestøche paa Dyuigens grund, liggende wed Petertejen.

Lauridz møtte och ehr klerede sig at hand kunde iche befatte szig dermed, eller wdstaa [23a] at giffue Iffuer Knudtzen der noget aff.

Affuist till aastedet at Petertejens landro[tt] den gode herre Her general krigsz commissarj Ros[en]krantz herimod kand warszell giffues om wdj noget at will haffue at sige, saa gaæssz herom huisz lougligt oc rett er.

Anno 1675 den 15 Decembris holtis schatte restantz och affreigningsting paa Tuett i Bringedallsbøigden wdj Quindherritt schibbrede med allmuen aff Strandebahrms, Quindherritz och Schoneuigs schibbrede. Neruerende effterschreffne laugrettis mend som retten betiente nemblig bonde lehnszmanden Christoffer Larsen Ebne, Gudmund Ellfernes, Lauridtz Sanduigen, Lauridtz Løffuigen, Erich Hettleflott och Larsz Bouge aff Schoneuigs schibbrede, Ingild Kiereuig, Johanes Forhoffd, Torchild Omme, Iffuer Meehussz och Gottschallch Fladebøe [aff Strandebahrms schibbrede], flere derfra møtte iche. Diszligeste Aschild Hougland, Olle Hiellmeland, Johannes Røsszeland, Johannes Øffre Røruig, Hanssz Asch och Hans Willfuenes, med sambt den affdøde lehnszmand Lauridz Sundis søn aff Quindherrit schibbrede.

Kong. Ma. fouget Jan Torson præserterit oc paa eschet de resterende som med landschatten for dette aar endnu inde sider och schyldig er. Och effterat lexmendene haffde hannem leffuerit huisz de haffde indsamblit, daa befantt szig endnu paa effterschreffne gaarde at restere paa lehnidz goedz saauitt min naadigste foruntte anpart aff sorenschriffueriet wedkommer, som føllger nemblig Schoneuigs schibbrede. Hillestad 4 *schilling*. Houge 2 rd 8 *schilling*. Berhoug 2 rd. Tuett 1 rd 19 *schilling*. Tofftekallffuen 5 *march* 11 *schilling*. Scharffueland 6 rd 3 *schilling*. Leeruigen 1 rd 4 *march* 11 *schilling*. Øllfernes 7 rd 5 *march*. Wdagger 4 *march* 11 *schilling*. Bruntuett 1 rd 14 *schilling*. Hollmedall 2 rd 5 *march*. Indre Mattre 3 ½ rd 4 *schilling*. Wig 7 *march* 14 *schilling*. Hegland 1 ½ rd 3 *schilling*. Tuett 2 rd 4 *march* 6 *schilling*. Yttre Mattre [23b] 7 *march* 12 *schilling*. Dallen 3 *march* 3 *schilling*. Lien 2

rd 19 *schilling*. Sunde 4 rd 1 ortt. Indre Sunde 11 *march* 6 *schilling*. Bisszschopstejen 2 *march* 14 *schilling*. Fereuig 1 rd 12 *schilling*. Bougstøe 4 rd 2 *march* 4 *schilling*. Bougstø øde 4 *march* 4 *schilling*. Yttre Bouge 7 rd 2 *march* 10 *schilling*. Yttre Suinland 1 rdr. Indre Suinland 8 *march* 6 *schilling*. Sloche 5 *march* 6 *schilling*. Furdall 1 rd 19 *schilling*. Ambland 11 *schilling*. Fereuig 7 *march* 2 *schilling*. Hougen 3 *march* 12 *schilling*. Trundhiem 9 *march* 6 *schilling*. Schromme 5 *march*. Fattland 7 *march* 19 *schilling*. Allszagger 7 *march* 10 *schilling*. Breche 2 *march* 11 *schilling*. Wiiche 11 rdr. Øffstabøe 6 rd 18 *schilling*. Bertun 6 rd 2 *march* 3 *schilling*. Dyuigen 2 *march* 14 *schilling*. Aachre 5 rd 5 *march*. Woogen 2 rd 14 *schilling*. Quandall 3 rd 4 *march*. Bielland 2 *march* 6 *schilling*. Entuett 2 rd 4 *march* 6 *schilling*. Diuffue 10 *march* 11 *schilling*. Tøsszetejen 2 *march* 14 *schilling*. Tøssze 2 *march* 4 *schilling*. Braaschott 4 *march* 4 *schilling*. Mosszdall 19 *schilling*. Glommen 2 *march* 14 *schilling*. Løendall 2 *march* 14 *schilling*. Rullesta 1 rd 4 *schilling*. Glømie 1 *march* 6 *schilling*. Millieteigen och Schaalenes 2 rd 12 *schilling*. Marchussz 2 *march* 3 *schilling*. Hettleflott 3 *march* 6 *schilling*. Fischekier 10 *schilling*. Nere Raffdall 5 *schilling*. Øffre Raffdall 4 *march* 11 *schilling*. Blaateigen 2 *march* 14 *schilling*. Øffre Seffuereid 2 rd 4 *march* 4 *schilling*. Siøhussz 2 rd 2 *march* 7 *schilling*. Wattedall 5 rd. Lille Wattedall 4 *march* 4 *schilling*. Tuett 1 rd 5 *march*. Indre Tungeszuig 4 rd 2 *march*. Strandøde 4 *march* 4 *schilling*. Fleszie 5 *march* 11 *schilling*. Indre Nessz 2 rd 1 *march* 3 *schilling*. Tielleflott 2 rd 7 *schilling*. Wandenes 2 *march* 14 *schilling*. Mittwandnes 2 *march* 14 *schilling*. Yttrenessz 6 rd 14 *schilling*. Schaanen 1 *march* 7 *schilling*. Schaallnes 5 *march* 11 *schilling*. Millie 8 rd 2 *march* 6 *schilling*. Asen 4 ½ rd 6 *schilling*. Waldre 1 rd 4 *march* 4 *schilling*. Tielle 6 ½ rd 8 *schilling*. Lehnnes 10 rd 2 *march*. Teigendall 1 *march* 11 *schilling*. Teigendallswig 2 *march* 14 *schilling*. Schouge 1 ½ rd 8 *schilling*. Morttuett 5 rd 6 *schilling*. Mollnes 3 rd 4 *march* 6 *schilling*. Tarildzøen 4 ½ *march*. Giellmeruig 5 ½ rd 6 *schilling*. Løffuig 1 rd 3 *schilling*. Nedre Effne 5 rd 4 *march*. Mitt Effne 2 rd 19 *schilling*. Øffre Ebne 4 *march* 3 *schilling*. Nedre Sanduig 2 *march* 11 *schilling*. Øffre Sanduig 1 rd 4 *schilling*. Summa 212 rd 2 *march* 11 *schilling*.

Strandbahrns schibbrede.

Lillehuchaassz 1 rd 2 *march* 12 *schilling*. Bierchenes 18 *schilling*. Lille Linge 1 rd 8 *schilling*. Storelinge 5 rd 4 *march* 4 *schilling*. Toesznes øegaard 5 *march* 11 *schilling*. Aarsand 8 *march* 5 *schilling*. Heszuigen 1 rd 6 *schilling*. Eichenes 8 *march* 5 *schilling*. Øffre Eichenes, Berstøe 1 *march* 7 *schilling*. Øffuerhussz 3 ½ rd. Tuett 3 rd 1 *march* 14 *schilling*. Traa 1 *march* 6 *schilling*. Suinland 1 rd 4 *march* 11 *schilling*. Kiereuig 2 rd 1 ortt och Sanduig 4 *march* 10 *schilling*. 25 rd 1 *march* 13 *schilling*. [24a]

Quindherritz schibbrede.

Asch och Nord Asch tillsammans 4 *march* 14 *schilling*. Laugmandz[tejen...] 4 *march* 14 *schilling*. Scharffuetun 3 rd 4 *march* 14 *schilling*. Vilffuenes 4 *march* [...] Huideberg 1 rd 15 *schilling*. Støen 15 *schilling*. Attermandzdallen [...] 5 *march* 11 *schilling*. Røeroen 5 *march* 6 *schilling*. Stoerdalle 5 *march* 14 *schilling*. Lilledalle 3 rd 18 *schilling*. Roaldztuett 2 rd 2 *march* 15 *schilling*. Huussze 2 rd 2 *schilling*. Traauig 6 rd 2 *march* 4 *schilling*. Neerhussz 7 *march* 2 *schilling*. Berie 1 ½ rd. Presthussz 2 ½ ed 6 *schilling*. Liusztuett 4 rd 1 *march* 3 *schilling*. Lønning 2 rd 4 *march* 12 *schilling*. Haauig 4 rd 2 *march* 3 *schilling*. Teerøen 8 ½ *march*. Pille 2 rd 5 *march*. Weduigen 3 rd 1 *march* 2 *schilling*. Schaalle 40 rd 3 *march* 11 *schilling*. Natterstad 3 rd 1 *march* 4 *schilling*. Lande 9 *march* 4 *schilling*. Møchelbost 3 rd 4 *march* 6 *schilling*. Biørneboll 5 *march* 11 *schilling*. Store Fusch 1 rd 1 *march* 9 *schilling*. Lille Fusch 2 rd 1 *march* 14 *schilling*. Nedre Sanduig 2 rd 2 *march* 8 *schilling*. Møchelbost 5 *march*. Kierland 10 rd 5 *march* 3 *schilling*. Møchelbost ødegaard 7 rd 8 *schilling*. Fiellandzbøll 1 *march* 10 *schilling*. Nedre Musszeland 2 *march*. Øffuer Døsszeland 1 rd 15 *schilling*. Thuett 1 rd 5 *march* 6 *schilling*. Lungott 2 *march* 14 *schilling*. Helland 18 *schilling*.

Bøxnes 1 *march* 6 *schilling*. Øffre Kallesta 7 *march* 4 *schilling*. Nedre Røruig 3 ½ rd 8 *schilling*. Øffre Røruig 10 *march* 6 *schilling*. Bielland 8 rd 4 *schilling*. Sunde 4 rd 2 *march*. Opszanger 1 ½ rd 11 *schilling*.

Anno 1675 den 17 Decembris holtis schatte restantz och affreigningsting paa Kiche i Fieldbergs schibbrede med allmuen aff *ibidem* och Ettne schibbreder. Neruerende *effterschreffne* laugrettismend som retten betiente nemblig lehnszmanden Alduold Bierchenes med Gunder Hejland, Jenssz Røg, Nielsz Grønnesta, Willomb Hoffland [*aff Ettne schibbrede*]. Diszligeste lehnszmanden Osszmond Nerimb, med Johannes Killiszuig, Siffuer Stangeland, Erich Hege, Nielsz Hejebøe, Baard Wogen, och Olle Hettland aff Fieldberg *schibbrede*.

Kongl. Ma. fouget Johan Torson paa eschet de som med schatten resterer, huor daa endeell *lex* mend møtte och fremblagde huisz penngede haaffde indsamblit, och befantt sig endaa paa *effterschreffne* gaarde aff lehnidz godz, saauitt mit naadigste for wntte anpartt aff sorenschriffueriet wedkommer at restere, nemblig wdj Ettne *schibbrede* Bierchenes 12 rd 4 ½ *march*. Axdall 5 ½ *march*. Reffaas 3 *march* 14 *schilling*. Brendeland [24b] 1 rd 14 *schilling*. Fioszne 8 rd 4 *march* 11 *schilling*. Fittie 9 rd 1 *march* 4 *schilling*. Silde 2 rd 11 *schilling*. Kambøe 5 rd 4 *march*. Støelle 9 rd 5 ½ *march*. Sørimb 3 rd 1 *march* 10 *schilling*. Østrim 11 rd 1 *march*. Waee 4 rd 2 *march* 11 *schilling*. Grønnestad 8 ½ rd. Schieldall 6 rd 1 ort. Norimb 5 rd 5 *march* 6 *schilling*. Nernes 1 ½ rd 6 *schilling*. Tofften 1 rd 12 *schilling*. Yttre Haalland 4 rd 5 *march* 14 *schilling*. Indre Haalland 7 rd 4 *march* 12 *schilling*. Øffuernes 5 *march* 12 *schilling*. Lunde 3 rd 6 *schilling*. Winnie 6 ½ rd 14 *schilling*. Tuetten 5 ½ rdr 6 *schilling*. Schiold 2 *march* 7 *schilling*. Halleland 1 rd 5 *march* 6 *schilling*. Øjen 3 *march* 14 *schilling*. Frette 7 rd 8 *schilling*. Flotten 2 ½ rd 11 *schilling*. Brendeland 1 rd 6 *schilling*. Haaheimbsnesz 1 rd 2 *march*. Haaheim 1 ½ rd 8 *schilling*. Quammen 8 *march*. Flochetuett 9 *march*. Lille Flochetuett 14 *schilling*. Sande 10 *march* 6 *schilling*. Echrim 4 rd 5 *march* 3 *schilling*. Aasszboe 2 rd 5 *march*. Ramme 5 rd 3 ort. Ramszuig 1 rd 5 *march* 3 *schilling*. Grindem 7 rd 3 *march* 4 *schilling*. Røg 4 rd 5 *march* 3 *schilling*. Ouestad 5 rd 6 *schilling*. Nedreberge 2 rd 1 *march* 10 *schilling*. Øffreberie 8 *march*. Teszdall 10 ½ rdr. Øchland 7 *march* 3 *schilling*. Oensteen 2 rd 1 *march* 14 *schilling*. Haardeland 4 rd 2 *march* 15 *schilling*. Lille Dalle 2 rd 2 ½ *march*. Kaldem 9 rd 2 *march* 14 *schilling*. Højland 3 rd 14 *schilling*. Egeland 7 *march* 14 *schilling*. Steene 4 rd 5 *march* 3 *schilling*. Fossze 10 rd 5 *march* 4 *schilling*. Yttre Fossze 2 rd 4 *march* 6 *schilling*. Graffuelsetter 3 ½ rd 6 *schilling*. Tørhussz 1 *march* 7 *schilling*. Øffsteboe 5 rd 1 *march* 3 *schilling*. Madschaar 5 rd 8 *schilling*. Wogen 1 rd 4 *march* 11 *schilling*. Oussznes 8 ½ rd. Meelland 4 rd 1 ort. Eichenen 4 *march* 4 *schilling*. Wee 2 rd 4 *march* 6 *schilling*. Wdstune 4 rd 1 ort. Wettstøe 5 rd 4 *march* 11 *schilling*. Biørgen 5 *march* 10 *schilling*. [Summa] 276 rd 2 *march* 11 *schilling*.

Fieldbergs *schibbrede*. Neeruigen 2 rd 14 *schilling*. Tuett 3 ½ rd 11 *schilling*. Dreggernes 2 *march* 11 *schilling*. Ytter Hambre 3 rd 1 *march* 3 *schilling*. Indrehambre 9 *march* 11 *schilling*. Kaatteboe 2 rd 1 ort. Nere Stangeland 12 rd 2 *march* 12 *schilling*. Lille Stangeland 5 *march* 11 *schilling*. Lille Roe 3 *march*. Roe 5 rd 4 *march*. Wnderhougen 9 rd 2 *march* 11 *schilling*. Hiszdall 1 rd 5 *march* 8 *schilling*. Langetuett 1 rd 5 *march* 6 *schilling*. Østereide 3 ½ rd 14 *schilling*. Westereide 8 ½ rd. Klungeland 3 rd 8 *schilling*. Houglan 2 rd 4 *march*. Sør Stuemoe 3 ½ rd 3 *schilling*. Nore Stumo 4 rd 1 ort. Myrebøe 8 ½ *march*. Store Nerim 5 rd 2 *march* 8 *schilling*. Lille Nerimb 7 rd 8 *schilling*. Lille Giereuigen 3 rd 4 *march* 6 *schilling*. Espeland 4 *march* 3 *schilling*. Fanneboe 1 *march* 6 *schilling*. [25a] Søre Wjeland 2 *march* 15 *schilling*. Nore Wjelan[d...] *march* 15 [s.....]uig 4 rd 2 *march* 10 *schilling*. Dueland 1 *march* 12 *schilling*. Søre Wogen 4 [rd....] 6 *schilling*. Nore Wogen 4 rd 2 *march* 8 *schilling*. Ørland 3

rd 14 *schilling*. Ber[.....] 8 *march* 2 *schilling*. Søre Berie 2 ½ rd 11 *schilling*. Nore Berie 4 rd 1 *march* [...] Øffrelunde 5 rdr 2 *march* 6 *schilling*. Killiszuig 5 *march* 13 *schilling*. Øffre Houge 4 ½ rd. Nedre Houge 1 ½ rd 14 *schilling*. Lj 5 *march* 9 *schilling*. Romsøen 5 rd 2 *march* 4 *schilling*. Dallen 4 rd 1 ort. Wdbioe 16 rd 4 ½ *march*. Aasszbøe 5 ½ rd 14 *schilling*. Sanduig 1 rd 14 *schilling*. Lille Wilffuenes 2 *march* 14 *schilling*. Sæbøe 11 rd 2 *march* 8 *schilling*. Søre Øffrebøe 8 rd 3 *schilling*. Nore Øffrebøe 5 ½ rd 3 *schilling*. Asche 2 rd 5 *march*. Nere Axdall 7 ½ rdr 8 *schilling*. Øffsthuussz 4 rd 4 *march* 6 *schilling*. Wig 8 rd 5 *march* 14 *schilling*. Blochqhuszet 2 *march* 2 *schilling*. Siøstuffuen 2 *march* 2 *schilling*. Breche 7 *march* 8 *schilling*. Karteig 3 ½ *march*. Hammerszland 4 rd 2 *march* 14 *schilling*. Dyrnes 2 rd 5 *march* 14 *schilling*. Biellebøe 2 rd 4 *march* 14 *schilling*. Arneuigen 4 ½ rd. Fattland 7 rd 8 *schilling*. Kiche 2 rd 1 ort. Suinewigen 5 *march* 15 *schilling*. Tindelnd 5 rd 1 *march* 4 *schilling*. Quamme 6 ½ rd 11 *schilling* och Weestad 6 rdr 2 *march* 11 *schilling*. [Summa] 258 rd 3 *march* 9 *schilling*.

Anno 1675 den 18 Decembris bleff holdet schatterestandz och affreigningsting paa Meehammer i Føens schibbrede med allmuen aff *ibidem* och Fiere schibbrede. Neruerende *effterschreffne* laugrettismend som retten betientte nemblig boende lehnszmanden Lauridz Tottland sambt Hansz i Nesszet, Haldoer Selle, Knud Hyszingstad, Daniel Spidzøen, Hansz Aadland och Christoffer Grindemb aff Føenssz schibbrede. Aff Fiere schibbrede møtte ingen sorne mend wden Chlemmed Eidtzuog och Anbiøren Enstauold.

Kongl. Ma. fouget Jan Torson paa eschet dem som med schatten resterer, at de nu till sehniste termin endelig frembkommer till endelig aff betalling och rigtig affreigning om restantzen. Och effter at lexmendene haffde leffuerit huisz penngede haffde indsamblit, daa befantt sig endnu paa *effterschreffne* gaarde aff lehnidz godz att restere, nemblig wdj Fiere schibbrede Enstauold 7 rd 8 *schilling*. Nedre Wallem 10 *march* 13 *schilling*. Tuetta 2 *march*. Wattlj 2 *march* 15 *schilling*. Wilffueragger 3 rd 2 *march*. Nedre Wihoffd 3 rd 4 *march* 8 *schilling*. Øffrewihoffd 1 *march* 6 *schilling*. Ørewig 1 rd ?? *schilling*. Ljer 6 *schilling*. Strømøen 2 rd. Brocheneszet 3 *march* 4 *schilling*. Berie 2 *march* 2 *schilling*. [25b] Hooppe 4 *march* 6 *schilling*. Lindaassz 2 *march* 10 *schilling*. Wiche 8 *march* 4 *schilling*. Hougszbøe 1 rd 5 *march* 6 *schilling*. Støpe 1 rd 18 *schilling*. Haffuerszhollm 4 *march* 10 *schilling*. Eszpenes 8 *march* 6 *schilling*. Stueland 3 *march* 12 *schilling*. Førde 7 ½ rd 15 *schilling*. Øffre Ljer 5 *march* 6 *schilling*. Nedre Ljer 5 *march* 2 *schilling*. Sellszaas 1 rd 6 *schilling*. Oe 7 rd 4 *march* 14 *schilling*. Erffuerszuog 1 rd 5 *march* 2 *schilling*. Erffue 3 rd. Tuett 5 rd 1 *march* 3 *schilling*. Hoffde 9 *march* 14 *schilling*. Flattnes 5 rd. Nuszelj 1 rd 3 *schilling*. Bierchelnd 4 ½ rd 11 *schilling*. Øffuer Wig 2 rd 14 *schilling*. Nedre Wig 1 rd 2 *march* 11 *schilling*. Nedre Dommisznes 3 *march* 3 *schilling*. Øffrebøe 2 rdr. Suentzbøe 2 rd 1 ort. Indre Biørdall 4 rd 2 *march* 6 *schilling*. Yttrebiørdall 9 *march* 12 *schilling*. Allendall 2 ½ rd 10 *schilling*. Hage 1 rd 5 *march*. Todzuold 3 ½ *march*. Haauig 1 *march* 15 *schilling*. Elleraassz 1 *march* 14 *schilling*. Tuetteschoug 2 *march* 6 *schilling*. Lille Fion 3 *march* 4 *schilling*. Qualluog 12 *schilling*. Dynnie 8 *schilling*. Nedre Apland 2 *march* 10 *schilling*. Megeland 1 ort. Waage 6 rd. Nessze 2 *march* 14 *schilling*. Huchaas 8 *march* 6 *schilling*. Muldbreche 20 *schilling*. Drange 2 ½ rd 13 *schilling*. Tuettelj 1 *march* 14 *schilling*. Hindelj 5 *march*. Bielland 10 *march* 6 *schilling*. Sween 7 *march* 4 *schilling*. Aassze 1 *march* 6 *schilling*. Løffaas 1 *march* 3 *schilling*. Kind 3 *march* 12 *schilling*. Løughollm 2 *march* 14 *schilling*. Ælteruog 15 *schilling*. Lohne 1 rd 2 *march* 6 *schilling*. Øchland 12 rd 4 ½ *march*. Nedre Eicheland 1 rd. Westuigsetter 1 *march* 6 *schilling*. [Summa] 123 rd 5 *march* 4 *schilling*.

Føens schibbrede. Stoer Branduig 2 *march*. Nordhuglen 13 rd. Søerhuglen 14 rd 1 *march*. Meehammer 2 rd 1 *march*. Augdesteen 2 *march* 14 *schilling*. Hettlesetter 3 *march* 3 *schilling*.

Førland 7 *march*. Nedre Eschelund 10 *march*. Soellhoug 2 *march* 3 *schilling*. Presthoug 10 *march* 12 *schilling*. Houglund 2 rd 12 *schilling*. Kyuig klocherpart 3 rd 8 *schilling*. Nedre Rommetuet 7 rd ÷ 2 *schilling*. Øffre Rommetuett 3 ½ rd. Lunde 7 rd 8 *schilling*. Lundemandzwerch 6 ½ rd 8 *schilling*. Tuette 4 rd 1 ort. Øchland 7 rd 3 *march*. Hage 1 rd 4 *march* 7 *schilling*. Aadland 3 ½ rdr. Øffre Øchland 4 ½ rd 11 *schilling*. Øffre Lillebøe 1 rd 11 *schilling*. Kaneløning 2 rd 1 *march* 14 *schilling*. Stue 7 *march* 14 *schilling*. Løning 2 *march* 11 *schilling*. Nore Bielland 7 ½ rd 6 *schilling*. Højland 8 ½ rdr. Tuette 4 rd 4 *march* 6 *schilling*. Langeland 7 rd 8 *schilling*. Bierchelund 8 *march* 8 *schilling*. Hornelanz øgaard 2 *march* 14 *schilling*. Horneland 9 rd 4 ½ *march*. Sæbøe 2 *march* 14 *schilling*. Kaaruigen 8 *march* 8 *schilling*. Allmaas 7 *march* 14 *schilling*. Nysetter 1 *march* 6 *schilling*. Wichenes 2 rd 1 *march* 14 *schilling*. Dyuigen 4 rd 1 ort. [26a] Mellcheuigen 2 *march* 14 *schilling*. It engestøche wn[d]er [.....] 2 *march* 14 *schilling*. Føen 9 *march* 2 *schilling*. Wallwatten 7 rd 8 *schilling*. [Grøn]aasz 4 *march* 3 *schilling*. Teigland 5 rd 5 *march*. Notteland 14 *march* [...] Øffregrindem 2 rd 12 *schilling*. Tottland 9 rd 1 ort. Berg[...] 1 *march* 13 *schilling*. Hilde 1 rd 6 *schilling*. Indre Saxeid 2 rd 5 *march*. Biørneuigen 5 *march* 11 *schilling*. Oldereid 8 *march* 4 *schilling*. Øreuig 5 *march* 11 *schilling*. Settre 7 *march* 3 *schilling*. Seggeruog 1 *march* 7 *schilling*. Steensland 4 *march* 4 *schilling*. Egeland 2 *march* 8 *schilling*. Espeland 8 *march* 8 *schilling*. Waarland 5 ½ rd 6 *schilling*. Hillesztuett 8 *march* 12 *schilling*. Espeuehr 3 rd 4 *march* 6 *schilling*. Berie 1 rd 6 *schilling*. Tiong 1 rdr. Wige 9 *march* 7 *schilling*. Nordre Giszøen 5 *march* 11 *schilling*. Hollme 8 *march* 14 *schilling*. Hussze 5 *march* 3 *schilling*. Nøchling 1 rdr. Whren 1 *march* 11 *schilling*. Gieltung 5 *march* 7 *schilling*. Tuerboruigen 2 *march* 14 *schilling*. Waage 7 *march* 11 *schilling*. Lindøen 2 ½ *march*. Støttland 5 *march* 2 *schilling*. Eridzland 4 rd 10 *schilling*. Tormosetter 5 *march* 11 *schilling*. Eridzlandzsetter 4 *march* 4 *schilling*. Echornewigen 5 *march* 11 *schilling*. Settre 17 *schilling*. Gillie 2 rd 6 *schilling*. Føllchesnesz 10 *march* 3 *schilling*. Allszuog 3 *march* 9 *schilling*. Lille Allszuog 5 *march* 11 *schilling*. Sorttland 3 rd 2 *march* 11 *schilling*. Staffland 2 *schilling*. Halderager 3 rd 1 *march* 2 *schilling*. Nordtuen 1 *march* 12 *schilling*. Nere Nessze 5 ½ *march*. Nesszes feehage 1 *march* 10 *schilling*. Breche 14 *march* 15 *schilling*. Seffuerud 7 *march* 14 *schilling*. Søerhabostad 4 ½ rd 10 *schilling*. Nord Habostad 2 rd 2 *schilling*. Gaaszeland 5 rd 3 *schilling*. Hollund 2 rd 2 ½ *march*. Selle 3 rd 1 ort. Rollsznes 10 *march* 11 *schilling*. Øjejord 2 *march* 14 *schilling*. Sellis øen 2 *march* 14 *schilling*. Indwehr 7 *march* 14 *schilling*. [Summa] 253 rd 3 *march* 10 *schilling*.

Lauridtz Hidschen paa sin egen och hans grandis wegne frembkom for retten, och optelte 11 *march* penge som er tridie bøxellen aff deris paaboende gaard, som de iche widste huemb der er tilberettiget at anamme effter den ehrgangne laugtingsdom daterit den 26 Martj 1672. Begierede pengene i retten at nedsette at de kunde were wden schaade, effter deris førige ehrbiudelsze paa høst tinget Anno 1672. Men efftersom ingen aff de interesserende jordeigere wdfører deris præntention effter laugmandens dom, huem for gaarden Hidschen bør were bøxelraadig, och den førige forfalden tridie tage (som ilige maade till tinge er frembuudet) hosz opsiderne beroer. Daa anammede Larsz och denne till sig igien till widre. [26b er blank] [27a]

Anno 1676 den 3 April ho[lt]is a[llm]in[delig waar]ting paa Øffre Eschelund paa St[or]en med al[lmuen] aff Føens schibbrede. Neruerende effterschreffne laugr[ettis]mend som retten betientte nemblig Haldoer Deggernes, Peer Hyszingstad, Hanssz i Nesszet, Arne Spidtzøen, Olle Nøchling, Christoffer Grindemb, Hellie Grønaas, Andoer Øchland, Larsz Seffuerud, Erich Habostad, Mattis Langeland med bonde lehnszmanden Lauridz Tottland.

Kongl. Ma. fouget Johan Torson ehrschienede och fremblagde som bleff oplest i meenige

tilstede werende allmues neruerelsze Hans Kongl. Ma. naadigste schattebreff daterit Aggershussz den 29 Februarj 1676 wnder Hans Høje Excellentz Her stattholder Gyldenleffues haand, huor wdj schatten for neruerende aar her aff Sundhordlehn paa biudis aff løbben 2 ½ rdr, odells schatt aff løben 1 rd, aff en hud 3 *march* 9 ½ *schilling*, aff en wog fisch 1 ½ ort. Item aff huer 300 *tønder* hartkorn at giffue maantlig i rytter wnderhold 5 rd, som er aff huer 5 *tønder* 8 *schilling*. Diszligeste wdj proviant schatt at giffue aff huer toe schippund tunge, entten it hallfft biszmerpund reentt smør, eller en hallff rixd penng, saa och entten en hallff wog och 4 schollpund god rodschier, eller en hallff rixdr *etcetera*.

Iligemaade forkyntt Hans Ma. naadigste breff och forbud at ingen søe farende follch sig i denne besuerlige tid wd aff riget maa begiffue, i nogen fremmede herrers eller potentaters tieniste wnder liffsstraff och boedz loedz fortabelsze daterit Kiøbenhaffn szlott den 25 Januarj 1676.

Iffuer Knudtzen lod lesze sin suoger Anders Anderszens till hannem wdgiffne obligation och panttebreff liudende paa 205 rd 2 ½ *march* som hand beloffuer med sin rentte at betalle, och till for szichring och fuldkommen wnderpanttszetter hans gaard Walluatten som schylder aarlig 2 løber smør och 1 hud med bøxell. Diszligeste ald hans partt i Saugwog saug effter for huerffuede dom. Daterit Huglen den 17 Decembris 1667. Huorpaa findis affteignet at were [27b] [...]alt 56 rd 4 *march* hossz Jan Frjman anammet den 19 Decembris nesteffter.

Jørgen Tormøllen borger i Bergen lod lesze Otte Anderszens till hannem wdgiffne obligation paa 38 rd 1 *march* 10 *schilling* for bekommede kramware, huorfore hand stiller till pantt och forszichring hans godz och formue. Daterit Bergen den 30 Jullj 1670.

Hellie Omundsen och Mogens Omundsen paa Grønaassz lod lesze Olle Mellandz och Britte Teiglanz offuerdragelsesbreff paa 2 ½ span smør och nj span koren i Grønaas de i pantt hid indtil fult haffuer, efftersom de det fra dennem imod 67 rd ehrlegelsze, indløst haffuer. Daterit Kyuigen den 4 Decembris 1674.

Indre Ollszen paa Berøen lod lesze for retten it tiende och fierdings gaffuebreff at haffue giffuet sin festequinde och till kommende æchtefelle Appelone Chlemedzdatter wdj land och løszøre effter hans død at maa anamme førend nogen arff schiffes, och det effter Arffue Ballchens 22 *capitel* och at hun schall tage sin partt i aasedet Berøen entten de auffller børen sammen eller iche. Daterit Kyuigen den 20 Martj 1676.

Kongl. Ma. fouget Jan Torson paa Hans Excellentz Her *general* krigszcommissarius Roszenkrantzis vegne och Mogens Ollszen paa Welbiurdig Berent Ornings wegne paa eschet for retten Peder Aadland, Peder Hyszingsta, Omund Øuchland och Baldzer Dalle, till at sige och forklare deris sandhed huad dennem er beuist om den schouge teig kaldet Stuesetter huad gaard den haffuer wnderlagt, entten Øffre Øchland eller Stue.

Erich Lønning berettede at hans werfader Peder Aadland war suag och kunde iche møde. Peder Hyszingstad wantt herom at hand haffuer hørtt at det kaldis Stueszetter, men [28a] huem der schulle till h[ør]e scho[uf]fuen, derom wiste hand ingen bescheed, och widre herom haffde hand iche at sige.

Omund Mogenszen wantt herom at daa hand war en liden giettlegutt och tientte paa Hiszdall som er neste gaard hossz, daa hørde hand det setter kaldet Stuesetter, och at det schulle legge wnder Stue, och stod setterbuen daa och wed magt, men huor rett schiell eller schiffte schall were i marchen, det widste hand iche.

Baldzer Dalle møtte iche.

Torben Stue bleff herom aff fougden fremb kaldet och till spurtt om hand haffde brugt det szetter wnder gaarden, huor till hand suarede nej, hand haffde boet paa gaarden i 28 aar, och endnu aldrig hafft szit queg der i marchen till gresszgang, men naar hand haffuer hafft it træ fornøden till huszbehoff saa har hand huget det der, och brugt saauit som hanssz formend.

Mogens Ollszen paa *Welbiurdig* Frue Karen Mouadz wegne steffent hindis raadzman Olle Øffre Øchland formedelst hand iche har betalt sin affgiff for nestforledet aar. Hand bruger fruens queg och har indtet smør leffuerit. Indlaugde Hindis *Welbiurdig*heedz bøxell sedell at lehnszherren *Welbiurdig* Hinrich Tott haffuer sted og fest hinde gaarden. Daterit Hallsznø Kloster den 10 Martj 1643.

Olle Øchland frembstod och berettede at hand war iche steffent førend i dag. Hand haffde betalt sin aff giff till hans herris fuldmegtig paa Hatteberg, huorpaa hand haffuer quitanz som ligger hiemme. Beroer dene gang till widre louglig steffnemaall, till huilchen tid den gode herre, Rosszenkrantzis fuldmegtige bør warszell giffues at were till weder mælle.

Rasmus i Follderøen steffent Olle i Dyuigen for medelst w-tilbørlig schieldzord paa hans quinde forleden høst i byen. Formeente hand burde at lide. [28b]

H[an]sz M[e]gebach proffuede herom at hand hørde Olle Monszen sagde till Beche Rasmus Peerszens at hun war en landstryger, och haffde strøget wed hans land mere end hand wed hindis.

Nielsz Robbertszen i Øreuigen wantt herom samme ord som Hanssz Megebache, och gjorde begge herom deris fulde æd.

Olle møtte och beklagede at de fischer och drager med noett for hans land och giffuer hannem ingen landz lott, och andet har hans meening iche weret. Hand widste indtet w-ærligt med den dannequinde i nogen maade.

Huor med Rasmus war benøjet och effter lod hannem sin forszeelsze, och tog huer andre herom i haand. Loffuede at giffue fougden ½ *tønde* torsch.

Anno 1676 den 12 April holtis allmindelig waarting paa Hoomb med allmuen i Strandebahrms schibbrede. Neruerende effterschreffne laugrettismend som retten betiente nemblig Erich Achre, Hans Mundemb, wng Knud Bundhus, Torchild Øffuerhussz, Torbion Øffsthussz, Olle Siffszetter, Iffuer Øre, Zacharias Øje, och Torbion Soellberg, med lehnszmanden Siffuer i Nessz.

Kongl. Ma. fouget Jan Torson præserterit och indlagde som bleff liudelig op lest for ind førte <1> schattebreff, och <2> forbud paa siøfolch szig iche aff rigerne at maa begiffue, som paa nestforhenholdende Føens schibbredz waarting ere extraherede och widre indført.

<3> Diszligeste Hans Høje Exellentz Her stattholder Gyldenleffues missive och befalling till woris gunstige Her lehnszherre Hans Exellentz Her canceler at wdj det helle regimentz district en døgtig soldatt i it huert leg schall wdschriffues som till Ko. Ma. tieniste kunde brugis naar nøden trenger. Daterit Aggershussz den 18 Decembris 1675.

<4> Med derhossz welbemelte Hans Exellentz Her cancelers schrifftelig befalling at Johan Frjmand samme [29a] wdschriffning paa hans wegne schall for rette, och fougden Jan Torson tillige med hannem at lade herom befalling till ald wed kommende ma[nd]kiøn wdga, at møde med forderligste till beleilig tid och sted. Daterit Bergenhussz den 15 Februarj 1676.

<5> Dernest Hans Kongl. Ma naadigste obne breff at iche allene de schibe med godz och lading som i søen antreffis Cron Suerig eller dedz wndersaatter tilhørige, men och alle de

suensche schibe som nogen i huo det och were kunde, sig aff suensche ejgere kunde haffue till kiøbt, och iche endnu weret paa nogen frjhaffn, at schall holdis for loughlig prise. Daterit Kiøbenhaffn szlott den 1 Janvarj 1676.

<6> Iligemaade Hans Kongl. Ma. breff och declaration om ald suensche middell och formue, rørlig eller w-rørlig i huor det findis saauel wdj Hans Ma. riger, lande och førstendome som wdj Hans Ma. arff wnderdanige stad Hamborg at were confisqverit och till Kongl. fisco for falden, were sig giæld, obligationer, pennges eller detz lige, daa enhuer som noget findis hossz det inden sex wger paa schattkambret at angiffue, med mindre naar det sziden betreffis de det dobbelt betalle wille. Daterit Kiøbenhaffn szlott den 28 Februarj 1676.

<7> Med derhossz Hans Exellentz Her cancerlers missive och befalling samme tuende Kongl. breffue strax paa behørige steder at laade forkynde en huer till wnderdanigst effterretning. Daterit Bergenhussz den 5 April 1676.

Mallene Galtung sallig *Her Raszmuszis* lod lesze *Welbiurdig* Berent Ornings affstaaelszesbreff paa ald hans formeente præntion paa den halffue saug grund i Galteteigen i Moranger her effter at were død och magtisløs, och *Her Raszmus* at føllge som tillforen, daterit i Strandebarms præstegaard den 22 Julj 1673.

Erich Aachre lod lesze sin giffings contract med sin quinde Guren Andersdatter, at de allene har lagt ald løsszøre till hellming, wndtagen det faste [29b] godz huor heller det er odell, kiøb eller pantt at schall tillhøre huer och szine arffuinger, och Guren at schall niude och beside Erichis anpart i Aachre quit och frj hindis lifftid, wden nogen rettighedz ehrlegelsze till hans arffuinger. Diszligeste schall de 100 rd till Pouel Haffneraas och 50 lod søllff till Guren, tagis aff Eriches godz och iche aff fellidzboe. Daterit Øjerhaffn den 14 Junj 1675, med 4 mend til widne. Pouell Haffneraassz war nu neruerende och berettede at hand haffde iche szet zignete hosz sig, men wille beszeigle det siden.

Anno 1676 den 14 April holtis allmindelige waarting paa Wilffuenes med allmuen aff Quindherridz schibbrede. Neruerende effterschreffne laugrettismend som retten betiente, nemblig Søffren Nerhussz, Aszlach Kallestad, Olle Nielszen Hiellmeland, Sambson Stoere Omwigen, Tore Sanduigen, Larsz Stueland, Tomas Lande, och Johanes Røruig med bonde lehnszmanden Olle Sunde.

Kongl. Ma. fouget Jan Torson ehrschnede och lod lesze och forkynde de forindførte 7 højjanseelige breffue och befallinger, som widre paa nest forhenholdende Strandebahrms schibbredz waarting er extraherit.

Sallig Tomas Richertszens arffuinger steffent Tore i Sanduigen for 3 rdr szlaatteløn paa hans sallig werfader Loduig Farteinszens wegne. Formeente hand det burde betalle.

Thore møtte och benegted at hand i saa maade indtet war schyldig som schifftebreffuet schall forklare, huilchet hand siellff till opliuszning schall effterszøge och schaffe i rette, och begierede saalenge dilation. Ellers bekiende hand at were den *sallige* dreng schyldig for szig siellff iligemaade for szlaatt 2 rd, som hand beloffuede at wille betalle till høsten førstkommende, och derpaa tog Peer Sem i haand.

Erich Hougland iligemaade tilltalt paa Tomas Richertszens wegne for 3 rd med sin leje. Hand møtte och bekiende gielden, meente *hannem* [30a] burde korttis noget for drengens husszwerelsze.

Affsagt at effterdj tillforen i schiffte effter Eriches sallig quinde 1 koe er wdtaget till samme giæld, och den sallig drengs arffuinger nu effterlod ald leje till denne dag; daa bør hand koen frasig t[ill] dem leffuere inden 14 dage, eller dedz werd med wordering aff hans boe at wdszøgis.

Peder Pederszen paa *Seigneur* Jan Frjmans wegne steffnt Erich Houglannd paa hans wersøsters wegne for 3 rd och 1 smalle wdj lejermaallsbøder effter førige tilltalle.

Hand møtte och benegted giælden som tillforen.

Olle Hiellmelannd, Hans Wllffuenes och Søffren Nerhussz wantt herom att daa Jan Frjmanz tiener kreffuede Erich herom paa Hiellmelanz ting, daa hørde de at hand wed gich giælden oc loffuede betalling. Giorde herom med op ragte fingre deris æd.

Thj er affsagt at Erich bør betalle samme fordring inden fiortten dage, wnder nam i hans boe.

Anno 1676 den 17 April holtis allmindelig waar ting paa Aaseemb med allmuen aff Schoneuigs schibbrede. Neruerende effterschreffne laugrettismend som retten betiente nemblig Gudmund Ellfernes, Toer Dallen, Larsz Sanduigen, Indre Nessz, Siffuer Bielland, Siffuer Mattre, Johans Teigland, Olle Seffuereid och lehnszmanden Christofer Ebne.

Kongl. Ma. fouget *Seigneur* Johan Torson lod iligemaade her for retten lesze och forkynde, de for indførte 7 højanszeenlige breffue och befallinger som widre paa nestforhenholdende Stranderbahrms schibbredz waarting findis extraherit.

Johannes Teigland lod lesze Olle Arnesen till holdende paa Quardall, och hans wehrsøster Ingeborg Olls daters till hannem wdgiffne panttebreff paa det lidet jordepladz Glømmie i Aachrefiorden schylder aarlig it hallfft pund smør, imod 10 ½ rd derpaa wdlagt och forstracht, daterit Kyuigen den 27 Julj 1675.

Indre Nessz paa sin myndling Johannes Ollszens wegne steffent Larsz Scharffueland for en breffe koe hand har merchet och forholder. [30b] Men hand møtte iche. Lehnszmanden hiemplet at hand war loughlig steffent. Sagefaldzforpagterens fuldmegtige szatte i rette om steffnefald.

Thj er affsagt Larssz bør bøde steffnefald 1 *march søllff* och giffue Indre Nessz kost och tæring, och sagen at stande lige aaben till neste ting

Lehnszmanden Christoffer Larszen steffent Olle Anderszen tillholdende paa Sunde, formedelst hand wille iche giøre fløttning at om føre fogdens baad. Men hand møtte iche. Sagefaldz forpagterens fuldmegtig protesterit paa steffnefald. Schaffren Olle Toerszen hiemplet at hand war loughlig steffent.

Thj bør hand giffue steffnefald effter lougen 1 *march søllff*.

Johannes Matzen Teigland steffent Erich Hettleflott formedelst hans queg giør hannem schaade med beitte paa hans waarstøell som altid haffuer ligget wnder Teigland aff whr gammell tid som widne schall sige. Formeente saadant w-rett at were.

Erich møtte berettede at hand bruger som hans formend, med beitte horen imod horen. Dog wille hand gjerne bede Johanes om tiladelse saauit hand wed at Teigland tillhør och vnder legger.

Men som Erich bruger wdflygt och iche will giere, eller holde szit queg aff szin grandis *march*, langt mindre steffne der paa eller till winde szig det med rette, da bleff hannem aff Kongl. Ma. fouget fore lagt at entholde szig fra Teiglandz eigen saalenge det iche med lough och dom widre worder wdførtt, och huis hand giør Teiglandz manden nogen fortred, eller

schaade, daa derfore at schall formode sig till talle som vedbør.

Jens Anderszen paa Fattland steffent Liszbet Sunde for 2 ½ rd rest paa hindis landschyld forvden forfalden tridietage.

Hun møtte klaget at Jens har fra lejet hinde jorden imod hindis willie, wden loug och dom. Dog loffuede hun at betalle hannem med det gode, och tog Jens derpaa i haand. [31a]

Anno 1676 den 18 April holtis allmindelig waa[r]ting paa Stølle med allmuen aff Ettne schibbrede. Neruerende effterschreffne laugrettismend som retten betientte, nemblig Jens Waae, Haldoer Lun[de,] Niellsz Steene, Erich Silde, Gunder Hejland, Niellsz Øffuernes, Niellsz Grønnesta, Jenssz Røg, Tore Nernes, Niellsz Øustrimb.

Bleff for den tillstede werende allmue lydelig oplest och forkyntt de for indførte 7 høj anszeenlige breffue och befallinger som widre paa nest forhenholdende Strandebahrms schibbredz waarting ere extraherede.

Olle Anderszen lod lesze Her Hans Bugge sogneprest her sammestedz, sambt Jacob Bonde och hans søsters tillige wnderschreffne kiøbebreff paa en løb smør i Haardeland wden bøxel hannem och hans arffuinger at følge til odel och eye. Daterit Enge den 8 *Novembris* 1675.

Niellsz Tieranszen paa Øffrenes lod lesze Suend Aasembs till hannem wdstede panttebreff paa ½ løb smør i Øffrenes, imod 36 rd hand derpaa har oppebaaret. Daterit Øffrenes den 11 May 1672.

Tore Torchildsen paa Nernes lod lesze Aszlach Ollsen paa Rammes till hannem wdgiffne pantte breff paa it span smør och 1 wog koren i Bache wdj Grindembs kierche sogen, huorppaa hand paa adschellige tider har optaget till sammen 45 rd. Daterit sidste dag den 9 *Octobris* 1674.

Sagefaldz forpagterens fuldmegtige steffent Gunder Tofften for szlagsmaall paa sin egen moder huorom prouisten den hæderlig mand Her Elias Anderszen som jordrott haffde schreffuet at der om maatte inqvireris och tilbørlig straffis at Gud schulle iche haffue aarsage at straffe en heell meenighed for saadan w-christeligt leffnidz och syndige bedriffte schyld.

Hand møtte och højlig benegtet at hand det iche giortt haffuer och ingen schulle det beuisze, men det war hans søster som slog sin moder i mundenn med en schoe. [31b]

Johannes Indre Holland [be]rettede at nu i forleden høst kom Gurj Tofften till hanssz gaard, och war blaa och brun szlaget i ansigtet och tog huen aff szit hoffuet och widste hannem och hans grand quinde, endeell aff hindis hoffuet haar som war aff reffuet. Daa klaget hun at hindis daatter Sigrj haffde szlaget hinde i ansigtet med en schoe; hun neffente samme tid iche sin søn, men dog sagde hun at hun kunde well giffue Gunder till, men daattren iche, hun war szlemmist.

Thore Nernes berettede at hand szaa hinde at were ilde medfaret, daa hand foer om Tofften paa sin by wej.

Affscheidunget at daattren som war steffent bør at paa gribes och føris till rette, och modren till weder mælle, sambt steffne herom huis widre prouff som derom er bevust. Saa gaæssz herom huisz rett er.

Lehnszmanden Alduold Bierchenes steffent Siffuer Grønstad och Olle Nielsen Grindem for szlagszmaall paa huerandre daa de vare tillsammen wdj ligferd.

Indre Hoffland och Siffuer Rambszuigen som schilde dem ad, berettede at de laa begge i haab

paa jorden, och Olle laa offuen paa Siffuer bag laaen, daa war Siffuer kloret noget i munden. Olles fader Niellsz Steene aff sonet och loffuet at giffue for hans forszeelsze 1 ½ rd at betalle till høsttinget.

Gunder Hejland paa sin suoger Niellsz Fretis wegne steffent Christj Øchland, Synue Aszlaxs datter och Rasmus Kaldem som interesserede lodz eigre i Kaldem, med formeening at effterdj Niellsz Frette eiger mere i det wdsteente hallffue mandzwerch, end alle de indsteffente, daa formeentte hand som [32a] største laadzeigere at bør were bøxellraadig effter lougen. Fremblagdis herom it panttebreff till Niellsz och Tolleff Aszlaxsønner wdsted aff odells manden Siøuat Søffrensen paa Weszbøe den 7 Martj 1663, huilchet igien till staar hans arffuinger at indløse for de op tage penne 67 rdr.

Thj bleff herom denne gang affscheediget at *forschreffne* Seuat Sørensens arffuinger herimod som rette odellsmend bør steffnis och kaldes saa schall herom effter Norgis loug bliffue kient huissz billigt och rett ehr.

Anno 1676 den 20 April holtis allmindelig waarting paa Tindeland med allmuen aff Fieldberg schibbrede. Neruerende effterschreffne laugrettismend som retten betiente nemblig Lauridz Houge, gammel Johannes Berie, Johannes Killszuig, gammelle Tøris Wache, Kield Ørland, Siffuer Houge, Niels Sæboe, Baard Woogen, Peer Lunde, Tolloch Arneuigen, Colbein Wdbioe och Hans i Wogen med bonde lehnszmanden Osszmond Nerimb.

Kongl. Ma. fouget Jan Torson lod lesze och forkynde for neruerende allmue de 7 for indførte høj anszeenlige breffue och paabude som widre paa nestforhenholdende Strandebahrms schibbredz waarting findis extraherit.

Gullich Indbioe steffent Colben Dallen formedelst hand haffuer med w-tilbørlig schieldzord offuer faldet hannem och schielt hannem for en tiuff at hand haffuer staallet en stoch fra hannem, det hand formeener Colben bør beuisze, eller lide der fore som wedbøhr.

Colben møtte och berettede med stoer bulder och wdliud at hand fantt szin stoch iblant Gullichs tømmer, och hand haffuer merchet den der, huor til Gullich suarede at hans dreng har misztaget en stoch imod hans willie och kiørt den iblant hans tømmer. Den er iche bleffuen ham forholt i nogen maade. Widniszbiurdene er her om ganget for retten till Klosterting wdj Colbens egen neruerelsze, huor till Colben [32b] suarede at Gullich [.....] wantt til at liffue. Det hand war begierende at maatte indføris.

Colben bleff fore holdet at forlige szig med Gullich Indbioe och ehr klere hannem at sagen kunde worde bj lagt. Huortill hand suarede och tegnet paa sin hallsz at før schulle den gaa aff førend hand wille forliges med hannem.

Bleff for aff schediget at Gullich schall tage sine widnis biurd wnder forseigling beschreffuet till sagens op liuszning, saa gaæssz herom huissz loughligt och rett ehr.

Lehnszmanden Osszmond Nerim steffent Knud Michelszen till hussze paa Giereuigen for 3 fløtnings forsømmelsze.

Men hand møtte iche, bleff berett aff Larsz Giereuigen at hand haffde ichon 8 dagesz warszell. Fogden gaff befalling att lehnszmanden schulle till sige hannem at for føje sig derfra, effterdj hand sider jordrotten till fortred imod hans willie.

Kongl. Ma. fouget Johan Torson lod i rette føre en fange wed naffn Olle Christofferszen fød her i Fieldbergs schibbrede paa Ljen, for begangen tiuffuerj som hand wdj mange aar øffuet haffr och nu sehniste Kyndellmyszdag, grebet paa Eridzwehr i Opdalls schibbrede med endeell koster hand haffr staallet. Formeentte hand burde lide effter lougen som wedbøhr.

Bekiende daa *forschreffne* Olle Christofferszen at hand war hiemme hossz szine forældre till hand war 16 aar gammell, at hand daa bleff wdschreffuet først wnder captain Lameer. War saa wnder militien her hiemme och i byen till hand bleff wngefehr 26 aar gammel. Men som hand kom i lejermaal med it w-uittig quindfolch og fornamb at hand kunde iche, som hand hafde agt, liuffue det fra szig paa en anden, rømbde hand aff wden nogen sine officeers [33a] widen[*schab, och*] gaff szig i lag med tuende [*andre*] wnge knegte som war kommen østen fra wed naffien Tomas Toerszen och hans broder Torbion, som lejede hannem med szig till Storen, huor de kiøbte trende heste som de førde med szig till Søue sogen. Men daa hand hørde at de haffde staallet det som de kiøbte dem fore, och de mend kom och tog hestene igien, effterdj de haffde iche fanget fuld betalling, daa begaff hand och Tomas szig øster till Tellemarchen, huor hand tientte it aars tid hossz Torgrim Børtofft. Begaff szig saa derfra till Eger 2 mihill fra søllfberget, huor hand tientte hossz en mand i Nummedallen wed naffn Gullich Højmyr. Siden hossz Tosten Flatterue i it aar, derfra till Rasmus Jørgensen lehnszmand paa Eger i halff andet aar, siden hossz Siguord Gundelrue i it aar. Begaff szig saa der i fra igiennem Hallingdallen och kom till Leerdalsøren her i Bergenhussz lehn, och foer saa offuer Waassz och kom ned i Graffuen sogen i Hardanger nu i forleden høst, huor hand først staall en færings baad, foer saa dermed wd till Siffuer Røchen wed Fixszesund, och om natten gich i hans kieller og stall 3 oste, en lang sj wadmells koffte, ½ løb salt och en mælle koren. Osten solde hand till Pouell Haffneraaszes quinde for 1 *schilling* marchen. For saa der i fra till Lugsund huor hand sad och drach i 2 natter och en dag. Begaff sig szaa derfra till Mallchenes der stall hand en bøsszepibe och laasz, sambt 1 gied och it lamb. Bøsszepiben och laasszet solde hand till Johans Forhoffd som daa laa i Gudøesund for ½ rdr, och smallen kiøbte en mand som boer paa Hollmen sammestedtz for 2 *march* 10 *schilling*. Foer saa derfra till Eridzuehr, huor hand laa om natten och der staall en giett som hand wille sellge till Johannes Sunde i Baardsund, och som hand kom der till landet, tog hand forst een aff Johannes Sundis gieder och bantt den fast med szit hossze band, i meening hand wilde hafft den med szig [33b] i baaden naar hand [*foer*] derfra. Och som hand stod og accorderit med manden oppe j gaarden om dend gied hand førde did, szled Johannes Sundis gied szig lossz och kom løbbende hiemb med bandet om hallsen, huilchet daa manden det szaa formerchte hand w-raad och wilde szaa indtet kiøbe med hannem, huor fore hand foer derfra till Albret guldsmed i Ferøesund och solde den till hannem for 2 *march* ÷ 4 *schilling*.

Foer saa der i fra och laa i Nesszund om natten. Stall saa om anden dagen en giett paa Graff som hand solde paa Leeruigen for 20 *schilling*, der stall hand igien en øxsze som de kom offuer och tog fra hannem igien. Anden natt der effter foer hand nord igien paa Storen huor hand stall ½ *tønde* saltet sej och nogen saltet lyr wed Baard i Nøstedz hussz tillhørende en mand wed haffuet som war kommen der den at wille sellge. Diszligeste och samme natt en liden barchet hud och en schiortte paa Nedre Rommetuett, sambt och en quinde trøje paa Hage, och en giett som gich wed stranden. Foer saa strax derfra till Fieldbergsund huor hand solde fischen till Nicolaus schomager for 16 *schilling* och 1 wog lyr for 6 *schilling*, item trøjen och schiortten for 1 *march*. Den liden barchet hud solde hand till Anders spillemand for 10 *schilling*. Foer saa der ifra till Fielland paa Hallsznøen huor hand stall 2 weerer och 1 søu som hand solde till Larssz Madsen i Engesund for 1 ½ rd. Hand solde hannem och samme tid sin baad for 1 rd. Bekiende och at hand op brød it queren hussz paa Hallsznøen huor hand stal 1 *phund* meell som Olle i Stochen fich for hand førde ham med szig fra Engesund till Stochen. Foer saa derfra till Musterhaffn huor hand begaff szig ind paa en hardangerjegt och kom med dend till Karszund. Begaff szig saa derfra igien til Wadz sogen huor hand trøschte for follch nu i wintter wdj 6 wgers tid. Gich saa derfra offuer Ettne ind ad Aachrefiorden, och saa igien til landz och kom ned i Odde i Hardanger huor hand der besteg it hussz och brød sig ned igiennem taget (gaardens naffn widste hand iche) och stall [34a] en [*kiste hu*]or wdj war en rød wllenschio[*rtte och*] 2 smaastuer wadmell. Tog och sammestedz en ost, it støche tallig

och endeell brød som hand lag[de] i kisten och gich dermed wd paa Løfaldstrand i Quindherrit huor hand om natten brød sig ind wnder suillen paa it nøust och stall en ny willenschiortte, en trøje och en stach, alt aff huit wadmell, sambt en klinche hammer, 2 syle och it sildegaren. Foer saa der i fra til Neeruigen i Fieldberg schibbrede huor hand om afftenen gich ind wdj Hansz Alduoldszens sengebod och stall der fire nye aakleder, 1 ny quitell, 1 ny brog, it par hosszer, 2 par store wantter, 1 nesszdug, 2 træ smørkander med smør och 4 allen wadmell som hand bahr till siössz till sin baad som laa i Nore Wogen. Gich saa strax op igien till gaarden och kløff op paa it hussz huor hand brød szig ned igiennem taget, och kom indpaa lofftet och stall der 2 ½ side flesch, 1 suine røgh, 2 lemmer kiød, nogen pøllszer och smallekiød. Med huilchet alt hand foer derfra nord igien till Eridtzwehr i Tysznes gield, huor hand oplagde och wille kiøbe szig melch for it par schilling och spørge wejen till byen, eller for høre om ingen war hand kunde komme i føllge med. Daaszom hand gich aff een stue wdj en anden sad der endeell aff naborne som haffde samblet sig der, huilche grebe hannem fatt och førde hannem i fougdens hender paa Fereuog tillige med hans baad och huis hand der wdj haffde.

Fougden till spurde hannem nu for retten huor fore hand negtet szit rette naffn i begyndelsen och kalte szig Larsz Christofferszen. Der till suarede hand at hand tøgts at haffue blyszell aff sine onde gierninger, naar hand kom till de folch som hannem kiende.

Det ar som findis paa hanssz røg berettede hand, at en mand Joen Dalle stach med en kniff paa en gaard kaldis Nordbiørtofft paa Tellemarchen. Men den rette sandhed huor fore hand det har fanget, wille hand iche till staa, det siunis och ej heller at were noget sting *etcetera*.

Fougden Jan Torson berettede at Jacob Aurdall aff Wadz sogen i Ryføllche lehn [34b] war nu i wintter paa it [scha]tteting paa Wache och klagede paa denne tiuff, och tjede hannem paa, at hand och Tomas Toerszen, som haffde giffuet sig i lag sammen, war paa Ourdall for 6 aar siden, och stall fra hans gammel grande Thrond *ibidem* (som for alderdom och suaghez schyld iche siellff kand møde) endeell søllff, linkleder och andet godz till 20 rixdallers werd. Siden der effter daa de haffde veret paa Storen och kiøbt hester, kom de till bage igien til Ourdal och stall fra hannem it bruntt horssz, och saa derfra till Ringe och stall der 2 heste, och 1 baad som de førde dem offuer paa. Baaden den szanch de ned som siden bleff funden.

Huilchet tiuffuen fra gich och iche wille bekiende eller till staa i nogen maade, men gjorde sin wndschylding at hand war iche med.

Fougden szatte i rette som till foren om hand iche burde lide och straffis paa szit liff.

Bleff det daa optaget till widre. Och tiuffuen imedellertid at were fengszligen i god forvahring.

Anno 1676 den 22 April holtis allmindelige waarting paa Nedre Wallen i Fiere schibbrede. Neruerende effterschreffne laugrettismend som retten betiente nemblig Olle Sween, Gunder Haauigen, Andoer Ouge, Olle Wjhoffd, Peer Erffue, Ingebrigt Egeland, Peer Eidtzuog, Gunder Biordall, sambt bonde lehnszmanden Samuell Øchland.

Kongl. Ma. fouget Jan Torson lod lessze for retten i meeninge tillstede werende allmues paahør de 7 forindførte den høje øffrighedz breffue och paabud som widre paa nest forhen staaende Strandebahrms schibbredz waarting er extraherit.

Baard och Knud Flattnes steffent Haldoer Megeland formedelst hand har huget endeell gar wed i deris schouff dem w-affuidende. Formeentte saadantt w-rett at were.

Haldoer møtte och berettede at den ene grande Suend Flattnes beuilgede ham at huge, huor paa hand haffuer oppebaaret it quarter sild. Peer [35a] Erffue suarede hertill, at Suend haffde [.....] bekommet aff Haldoer i aar. Det hand har fanget till foren war med hugster betalt.

De forligte sig med huer andre at de Flattnes mend schall beholde garween som er 5 ½ tølt

och Haldoer at haffue huget till forgieffues. Toge huer andre herom i haand.

Gundelle Jacobsdatter Suendzbøe steffent Indre Jørgenszen Suendzbøe formedelst hand har indført sig paa hindis jord och har taget bruget fra hinde wden loug och dom imod hindis willie. Formeente dett w-rett at were.

Indre møtte och haffde her imod ingen billig imodszigelsze, meente hun haffde opsagt sin jord, haffde dog indtet saadant med at beuse.

De bleffue herom saaledis forligte at Indre schall giffue Gundelle otte rixdaller i opszege och 1 rixdaller wdj omkostning, och betalle till høsten eller førstkomende Martinj med rede penne, huor imod Gundelle schall quitere gaarden och ingen hussz werelsze der haffue, och tage de huer andre tillige med hindis søn Jacob Haffuersholim herom for retten i haand.

Arne Ourszland steffent Johanes Johansen for en øg hand lantte hannem, och strax der effter døde. Formeente hand den burde betalle.

Johans Sundfiord møtte paa sin søns vegne och berettede at drengen er i byen, hand kunde iche bedre at øget døde aff braadød.

Aff sagt at effterdj Arne siellff lantte drengen horsszet, och hand allene red der paa med szit eenlige liiff och war dermed iche kommen wden bøegaarden, daa bested døde, daa kand wj iche wide at schiøne hand haffuer drebt det wed nogen de haandz gierninger szom hand effter lougen bør suare till. Thj bør Johannes for denne søgning frj at were.

Dauit Willfueragger steffent sin grande Hans Willfueragger formedelst hand will iche føre fattige follch, men bærer dem tilbage till hannem igien. For meente saadant w-rett at were.

Men hand møtte iche. Lehnszmanden hiemblet at hand war louglig steffent. Thj bør hand effter lougen at giffue steffnefald 1 *march* sølff. [35b]

Anno 1676 den 17 Junj paa Holmedall wdj Schoneuigs schibbrede med effterschreffne sex laugrettis mend weret forsamblede retten at betienne, nemblig Gudmund Ellfernes, Erich Axland, Joen Schouge, Arent Øllfernes, Larssz Sanduig och Knud Hillestad.

Frembkom for retten Christen Ibszen bonde lehnszmand paa Hallsznø Klosters godz i Føens schibbrede wdj fuldmagt paa welfornemme mand Johan Frjandz wegne Hindis Mayestet Enche Droningens fuldmegtige och ombudzmand offuer Hallsznø Kloster och Hardanger lehne, och i rette lagde en høj anseelig wdtagen citation offuer Haagen Nielszen Hollmedall, Aschild Houglan, Tore Dallen, Siffuer Tuett och Hellie Øllffuistuett som interesserede med eigere i forskreffne Hollmedall, och formønder for sallig Haldor Biørnszens børen formedelst bøkellen aff nogen smaapartter i gaarden de i langsommelig tid szig schall haffue bemegtiget och Konglig Maystet och Cronen w-forsuarligen fra vent, som formeenis Hallsznø Kloster som mest eigende i gaarden wden ald modszigelsze bør tillhøre effterdj jorden ej schall findis wdsteent. Item de at suare till de tuende første bøkler i Frjmandz tid der aff er optaget, huor offuer it støche agger er fra kommen chlosterpartten, som formeenis nu igien at bør tilbage med rette. Item at husszene som er huget aff fellidzschou at bør schifftis effter lejmaalls brug. Etcetera.

Med samme steffning war och warszell giffuen prousten Her Elias Anderszen och Larsz i Wallen med deris breffue och forklaring, huoraff kand fornemmes huad jorden tillsammans schylder.

Herimod at suare møtte alle indsteffente. Her Elias lod indlege szit schrifftelig forszett at Schoneuigs præsteboell ejer it spand smør [36a] i ga[arde]n, men faar ingen rigtighed [aff o]psiderne, och gandsche ingen offuervigt, och der fore szatte i rette, om de iche burde giffue szlig landschyld som offuer alt i landet brugelig ehr.

Haagen Hollmedall berettede at hand brugte aff presteboellens part 10 *marcher* smør, huor paa hand rester it aars landschyld.

Anders Hollmedall møtte, och frembuiste sin bœxell sedell at hand bruger 8 *marcher* smør aff præstebollens anpart, huorpaa rester 5 aars landschyld. Som hand loffuede at ville betalle.

Lauridz Johanszen møte och indlagde szit kiøbe och adkombstbreff wdsted aff *welbyrdig* Axell Seestedz fuldmegtig paa 1 løb smør, daterit Bergen den 24 Maj 1664. Huoreffter hand formeente at niude bœxellen aff szit. Kunde dog iche benegte at joe Hallsznøe Chloster har fult bœxel der aff altid, och indtill denne dag.

Aschild Hougland møtte berettede at haffue wdj Hollmedall en hallff løb smør.

Tor Dallen berettede at hans sallig broder Haldoer Biørnszens børen ejer ½ løb.

Siffuer Tuett berettede at eje *ibidem* 1 span som de har arffuet effter deris sallig forældre, och er deris gammell odell.

Christen Ibszen berettede at Hallsznøe Kloster ejer allene i gaarden 2 løbber smør, och er største laadzeigere. Formeente der fore effter steffningens formeld, at ald bœxellen bør føllge Hallsznøe Kloster, effterdj ingens part fra anden findis wdsteentt.

Aschild Hougland med interesserende formeente at effterdj det er deris arffuelig odell szom altid har fult bœxellen aff whrgammel tid till denne dag, saa burde det endnu fremdellis at føllge, om endschiøntt det er falden wdj smaapartter iblant mange. De wille sambtlige selge deris partter till deris [36b] ældste broder Tore Dalle[n], med widre fore giffuende.

Men Christen Ibszen szom tillforen begierede dom effter Norgis loug.

Derpaa bleff saaledis for rette dømbt och aff sagt, at effterdj Hallsznøe Klosters ombudzmand *Seigneur* Johan Frjman paa Hindis *Maystet* Enchedroningens wegne steffner de interesserede med eigere i dend gaard Hollmedall, Aschild Hougland, Siffuer Tuett och sallig Haldoer Biørnsens børen som ejer tillsammans i gaarden 1 løb och 18 *marcher* smør med formeening at effterdj chlosteret er største laadzeiger och allene till kommer 2 løbber smør, med bœxell till aff 1 løb och 18 *marcher* som Larsz Johansen Wallen, och Schoneuigs presteboell ejer, at daa och bœxels herligheden aff de smaa bondepartter iligemaade till chlosteret bør hiemfalde.

Item om iche de tuende bœxeller i Frjmans tid op taget, bør at tilbage leggis, med samt it støche agger chlosters ejedom er frakommen och husszene effter lejlendings brug opsiderne at imelom schiffes, med widre steffninngs indhold.

Daa effterdj Norgis loug *Landsleye Balchen* første *capitel* i det 9 *paragraph* formelder at dend schall bygge eller feste jord eller gaarde bortt som største lod i haffuer, wed wj derfore iche andet herom at kiende, end at jo Hallsznøe Kloster som bestemand och største laadzeiger bør at haffue bœxellen tillige med aff bondepartterne 1 løb och 18 *marcher* effterdj det alt er een samb jord liggende inden it gierde, och iche med steen i nogen maade findis schiffet eller adschilt.

Huad de tuende optagne bœxeller er anbelangende, daa effterdj [37a] Hal[*lsznøe*] Chloster iche førend nu har [.....] den herlighed wed loug och dom, daa wed wj iche at kand kiende den bœxell tilbage som er falden til foren.

Huad och angaar aggerne som nogen w-lighed findis wdj leilendingerne imellom effter en huers landschyld, daa bør dend spischede ende aff den store agger som chlosterbonden tillforen hafft haffuer, och kand saes 1 wog koren wdj, her effter at føllge same chlosterpartt som till foren. Och effterdj at klosters aggerpartt dermed effter sit schiell endaa iche er jeffnet, daa haffuer wj til lagt it lidet støche aggerflech kaldet Littleprissz huor wdj kand saes wngefehr 1 wog koren, som chlosterbonden her effter tillige med schall niude och bruge.

Huad engen angaar, daa effterdj chlosterbonden klager, der wdj at were wanholden, och det fornemis at hand och lehnidz bonde aarlig øenszer och omschiffte dend gandsche gaarz eng, wndtagen en partt som tillhør 1 løbs lege i gaarden, daa bleffue opsiderne her om saaledis forligte at effterdj Haagen giffuer aarligen 20 *marcher* smør mere i landschyld end Anders, saa schall Haagen niude it engestøche liggende wed winterledet kaldet Tungen, som hand

allene schall slaa och bruge. Men ald den anden øffrige gansche gaardz eng, at komme till øensing[?] saa at huo det ene aar szlaar den ene partt, szlaar det andet aar den anden part saa scheer ingen forkortt paa entten siderne i nogen maade.

Husszene angaaende daaszom den ene store stue for ald gaarden holdis wed lige aff dem begge, och brugis tillige aff dem begge [37b] scheer der wed ingen nog[en] w-rett. Dend anden stue nyder Haagen effter lougen szom hans formand haffuer med bøgning forbedret. Will Anders derimod giøre lige bekostning, were det hannem frit fore.

Prouistens i rette szettelsze anbelangende daa effterdj Haagen bekiender at bruge 10 *marcher* smør aff prestebollens anpart, och Anders 8 *marcher*. Huilchet om de iche med sin tilbørlig offuer wigt till jord drottenn i rette tide yder och leffuerer, schall, naar derom bliffuer paasteffent, bliffue dømt dend deell billigt och rett er.

Anno 1676 den 12 Augustj holtis it berammede restantz och schatteting paa Schorppen med allmuen aff Quindherritz schibbrede. Neruerende effter[schreffne] laugrettismend som retten betientte, nemblig Lauridtz Stueland, Hans Toffte, Hans Asch, Tomas Lande, Peer Quitteberg, Hanssz Wllffuernes, Erich Diurszen paa Møchelbost, Aschild Hougland, Søffren Nerhus, Indre Tuett, Olle Røsszeland och Johannes Røruig.

Konglig Maystets fouget Johan Torson lod en huer pladz och gaard sin schatt till schriffue effter matricullen och schattebreffuedz formeld, aff løben 2 ½ *rixdaller* som aff ossz begge tillige med *forschreffne* tollff some mend strax bleff beszeiglet.

Fougden anbød en huer effter schattebreffuet at wille giffue och leffuere de 2 igienem dragene archpapir med bereigning paa deris schatter, och formånte dem at de wille holde terminerne at med dedz affschriffuelsze och quitanz kunde haffue sin rigtighed. Huortill de suarede at de well wille were fornøjet med legs sedellerne huor paa schatten baade er bereignet och quiterit [38a] och [...] war det samme.

Peter Bell paa sin moder Maren sallig Peter Bells wegne effter foregaaende louglig steffnemaall paa eschet Peter Tieszen i Teerøen, for 30 *rixdaller* hand aff hinde har anammet som hand til hindis beste i Kiøbenhaffn schulle anwende effter derom hans i rette lagde beuises formeld, daterit Leeruigen den 9 Augustj 1674.

Satte i rette at effterdj hand iche er ned reist effter szit schrifftelig løffte, om hand daa iche burde att leffuere hinde szine pennges igien med paa gaende omkostning, och war dom begierende.

Men effterdj at Peter Tieszen har schreffuet till fougden Jan Torson och till biuder betalling til kyndellszmissze, daa resolverit Peter Bell at wille giffue hannem dilation till Michaelj først kommende, eller wille widre søge hannem med retten om hand brugte lenger ophold.

Fougden fremblagde som `i` den tilstede werende allmues paahør liudelig bleff oplest.

<1> Copie aff Hans Maystets allernaadigste forordning och paabud aff Hans Høje Excellentz Her Stattholder Gyldenleue wnderschreffuet, om familiernis landehielp, huis tuende første artichler och specification saaledis formelder.

Alle wndersaatte och betientte, adell, geistlig och wertzlig som iche wdj nest føllgende artichell er wdtagne, sambt alle militares officerer till rittmester och capitainer inlussive, sambt de som ejer noget frit odells godtz, entten de boer wdj kiøbstederne eller paa landet (odells bønderne wndtagen som paa landet er boende och siellff deris odells godtz bezider). Saa och alle forpachtere, och de fornemiste borgere, saa och alle ledige handlingsfollch och suttere i kiøbstederne och paa ladestederne, schulle betale for szig siellff, och en huer persoen, som i deris huszholding befindis, och er offuer 12 aar gammell [38b] thou *rixdaller* om aaret,

do[*g e*]xceperis her wdj paa landet de follch, som de till deris queg at wogte och agte bruger, for huilche ichon giffuis for huer persoen 2 march dansche.

For det andet alle capellaner sambt degne, och andre kierchetienere, fougder paa landet, sorenschriffuere, bye och raadstue schriffuere, vissiterer och det gemene borgerschab, sambt alle hantwerchsfolch, huisz formue iche kand agtis 500 *rixdaller*, schulle betalle aff huer persoen i deris huszholding befindis, och er offuer 12 aar gammell en *rixdaller* om aaret. De huis formue iche er 300 *rixdaller* en hallff *rixdaller*, och de huis formue iche er 100 *rixdaller* 20 *schilling* dansche, med huilche angiffuelser de wed kommende paa huert sted schall haffue saadan opsiun som de agter at suare till. Och dersom nogen befindis w-rigtig at haffue angiffuet straffis som dend der suigachteligen med woris indkombster omgaar *etcetera*. Daterit Aggerszhussz den 9 Februarj 1676.

<2> Hans Høje *Excellentzis* anordning om militairische execution hossz de for sømmelige, schatterne och dedz restancer at schall inddriffue, daterit Agershussz den 29 Februarj 1676.

<3> Hans *Maystets* allernaadigste forordning om schiench och gaffuers affschaffelsze enten at giffue eller anamme till rettens for krenchelsze, eller for geistlige, civil, eller militairische bestillinger at ehrlange till huo, och aff huemb det och schee kunde, och schall dend som nogen gaffue fremb biuder haffue forbrutt dobbelt saa meget som samme schiench kand were werd. Och de som saadant anammer schulle wden ald naade haffue forbrutt liff, ære och godtz. Daterit Kiøbenhaffn szlott den 20 Martj 1676.

<4> Hanssz *Maystets* naadigste breff, at efftersom aff sehr vigtige betenchninger er for aarsaget, at laade sequestrere [39a] førige Rigscanceler Griffenfeldtz god[*tz*] och [for]mue, till sagens widere wddrag, derfor al[*le*] och en huer anbefallet at andrage paa schatt cammeret huis dem om bemelte Griffenfeldtz breffue eller godtz kand were bevust. Saa och angiffue huisz rettmeszige giæld nogen hosz ham kunde haffue at fordre, eller haffue samme fordring forbrut. Daterit Kiøbenhaffn szlott den 21 Martj 1676.

<5> Hans Høje *Excellentzis* schriffuelsze till woris gunstige Her Canceler och lehnsherre om endeell artillerie heste till *Maystets* tieniste at schall forskaffis. Med derpaa teignede welbemelte Her Cancelers befalling till fougden at hand som seduanlig i krigs tider 1 *rixdaller* aff huer fuldgaard schall oppeberge i steden for de paabudne heste, och pengene med rigtig mandtall wdj schriffuerstuen indsende. Daterit Bergenhussz den 16 Aprill 1676.

<6> Hans *Maystets* naadigste obne breff, at ingen fremmede religion i dissze riger och lande maa brugis eller øffues, wden aff fremmede ministj och deris egne tienere och folch som wed Hans *Maystets* hoff sig oppeholder. Saa och de kiøbsteder som ere privilegerit til deris op kombst huilchet wed sin fulde krafft saauit religionens frj øffuelsze angaar, indtill widre schall forbliffue. Daterit Kiøbenhaffn szlott den 6 April 1676.

<7> Hanssz Høje *Excellentzis* anordning och aabne breff at de bortt løbbende knegte som har stuchit sig aff wejen, schulle fengszligen paa gribes och strax forsendis till neste kiøbsted, huor daa saadane Kongens och fædernelandedz troløsz knegte effter krigsartichlerne och sagens beschaffenhed, enten schall dømmis till gallgen eller spidzroden, och deris odellsgodz som de haffue, eller hereffter arffuelig kunde tilfalde, wnder Hans *Maystet* at were forbrutt. Daterit Maassz den 15 Maj 1676.

<8> Hanssz *Maystets* gudelige och allernaadigst forordning [39b] om dagelige bedestunde at holde i kiercherne saauell hiemme i huszet afften och morgen. Och schall alt arbeide saalenge

bedestunden forrettis, ophøre, och schall paa landet sabbathen holdis effter ordinantzen och recessen, och ingen forsambling at sche entten i laugszhuzerne kroer eller øllszmaall och drichegilde, eller paa nogen festdage comedie at spille eller haffuerie giøris. Huo her imod giør straffis som Konglig mandaters offuer tredere. Daterit Kiøbenhaffn szlott den 19 Maj 1676.

<9> Hans Excellentz Her General Krigs Commissarij Roszenkrantzis schriffuelsze till cammereren at alle de indkommende penge till general krigs commissariatet paa Aggerszhusz med wissze bud schall forsendis som højligen behøffues til armeens subsistance som nu er i marchen, ej paa tuiffende at en huer i denne tid giør sin yderste flid. Huisz andet schulle spørgis daa will Hans Excellentz were wndschylt, imedelertid schall giøris anstalt till militairische execution. Daterit Aggershussz den 6 Junj 1676.

Anno 1676 den 14 Augustj holtis allmindelig restantz och schatteting paa Wdager med allmuen aff Schoneuigs schibbrede. Neruerende effterschreffne laugrettismend Gudmund Ellfernes, Tore Dallen, Erich Axland, Knud Hillesta, Tosten Tungiszuig, Indre Suinland, Arent Øllfernes, Johannes i Wogenn, Erich Hetleflatt, Lauridz Schromme, Siffuer Viche och Lauridtz Løffuigen, med bonde lehnszmanden Christoffer Larszen Effne.

Konglig Maystets fouget Jan Torson lod oplesze for neruerende allmue de 9 nest forindførte højjanseelige breffue och forordninger som der widre ere extraherit. [40a]

Johan Torson lod en huer gaard och pla[*dz sin schatt*] till schriffue effter schattebreffuedz formeld, aff[*f*] løbben 2 ½ rixdaller, som aff oss begge tillige med forind førte 12 mend strax bleff forszeigelt.

Fougden tilbød allmuen bereigning paa deris schatter effter schattebreffuedz indhold, och formaanede dem at de wille holde terminerne, at dermed kunde haffue sin rigtighed. Huortill de alle suarede at det war dem gandsche w-mueligt at holde terminerne, fougden haffde ingen w-rett giort dem i huisz hand aff dem har oppebaarett, naar de bleff quiteret paa legs sedellerne, saa war det dem noch.

Anno 1676 den 15 Augustj holtis restantz och schatteting paa Ljen med allmuen aff Ettne och Fieldberg schibbreder. Neruerende effterschreffne laugrettis mend Niellsz Frette, Torbøn Schiold, Niellsz Grønesta, Haldoer Lunde, Iffuer Tøriszen Schioldall, Niellsz Øustrimb, Olle Brendeland, Raszmus Haalland, Larsz Ouestad, Willomb Hoffland, Haldoer Haaheimb och Torchild Lougereid med lehnsmanden Alduold Bierchenes aff Ettne schibbrede. Diszligeste gammel Johanes Berie, Knud Hiszdall, Colben Dallen, Tolloch Arneuig, Roald Espeland, Siffuer Stangeland, Raszmus Axdall, Colben Wdbioe, Siffuer och Larssz Houge, Niellsz Hejebøe och Anders Tindeland med lehnsmanden Osszmond Nerimb.

Konglig Maystets fouget Johan Torson lod lesze for den tillstede werende allmue aff begge schibbreder de forindførte 9 højjanseelige breffue och forordninger, som widre paa nest forhenholdende Quindherridz ting den 12 Augustj ere extraherit och indførtt.

Jan Tordszen lod en huer gaard och pladtz sin schatt till schriffue aff løben 2 ½ rixdaller effter schatte breffuedz formeld, som aff ossz med 12 mend [40b] aff huerforschreffne tuende schibbreder bleff forseiglet.

Fougden tilbød allmuen bereigning paa deris schatter effter schattebreffuedz formeld, huortill

de suarede at de gjorde der intet med, de ware iche god fore at holde terminerne de klagede indtet paa fougden, naar de fich affschriff paa legs sedellerne saa war det quitantz noch.

Peder Tøriszen paa Lunde lod lesze it pantebreff, formeldende at Indre Waage, Knud Braatuett och Knud Effuindszøner har till sammen optaget aff hannem 90 rixdaller och der imod panttszatt ham den ødegaard Breche ligende wnder Lunde, schylder ½ løb smør och 1 wett koren med bøxell. Daterit Kyuigen den 1 Julij 1676.

Anno 1676 den 16 Augustj holtis restanz och schatteting paa Wihoffd med allmuen aff Føens och Fiere schibbreder. Neruerende effterschreffne laugrettismend Haldoer Degernes, Michell i Føen, Niellsz Haauig, Torben Stue, Hansz Nessze, Haldoer Selle, Joen Grindemb, Siffuer Schimmeland, Erich Holene, Hellie Rolsznes, Olle Gillie och Niellsz Mælland med lehnszmanden Lauridz Tottland aff Føens schibbrede. Diszligeste Indre Tuette, Larsz Lindaassz, Anders Feraassz, Mortten Wandeschoug, Suend Ljer, Olle Biørdall, Gunder *ibidem*, Samuell Wiig, Tolleff Hougland, Peer Eedzuog, Allff Wallen och Laursz Westuig, med bondelehnszmanden Samuel Øchland.

Bleff i den tillstede werende allmues neruerelse lest och forkyntt de 9 højanseelige breffue og forordninger som nest forhenholdende Quindherridz tingdag er lest och widre indført.

Fougden lod en huer gaard och pladz sin schatt till schriffue effter schattebreffuedz formeld aff [41a] løbben 2 ½ rixdaller som aff ossz begge [.....] indførte tollff mend aff hu[er] tinget bleff forseiglet.

Fougden tilbød en huer effter sch[attebreffuetz.....] wille giffue bereigning paa der[is schatter.....] Huor till de suaret at de kun[de] betalle eller holde terminerne, naa[.....] som tillforen affteigner paa legs sedellerne ligesom de kand formaa at betalle till, saa war det alt det samme, och gott noch.

Johan Torson lod lesze Her Johan Bechmandz pantte breff, huor wdj hand bekiender at were schyldig schatter och rettigheder for Seffrud, Halderagger och Søerhabosta, hand brugt haffuer, och derimod till for sichring stiller hans odels godz paa Bremnes nemblig i Hidschen ½ løb och 8 *marcher* smør, Nordtun 1 løb smør och 1 hud, wdj Melland ½ løb smør och wdj Allszuog 9 *marcher* smør och 9 *marcher* fisch, indtill rigtig affreigning och chlarering scheid er. Daterit Halderagger den 9 Maj 1676 med trende mend till witterlighed.

Joen Aszlachszen paa Kulleseid steffent sin grande Torgildz Baldtzerszen formedelst offuerfald och szlagsmaall paa hannem. Item for hand schall haffue beett hannem i hans finger.

Torgildz møtte och klagede ligesaa paa Joen at hand har szlaget hannem till blodz och reffuit hår aff hannem som hand tillige med en blodig dug frembuiste, det samme gjorde och saa Joen.

Anne Joensdatter wantt herom at deris tuist och trette kom aff, at Joen lagde torff paa Torgildz ager som war saad och op runden, men huo aff dem først slog widste hun iche. Hun raabte paa Joens fader Aszlach som med hans quinde kom nid och schilde dem ad. De bløde begge. Hun saa iche at Torgildz bed Joen i fingeren.

Joen Kulliseid beraabte szig paa prouff at hand wille beuisze med Jens Steenswog och hans quinde at Torgildz siellff bekiende for dem at hand bed Joen i fingeren. Ellers frembuiste Joen [41b] [...] finger for retten, huorpaa ingen beed [kan]d szees i nogen maade.

[Be]roer derfor till widre beuisz.

[A]nno 1676 den 27 Septembris paa Nedre Øchland paa Storen i Føens schibbrede med effterschreffne sex till neffente lougrettismend weret forsamlede retten at betiene, nemblig gammell Johanes Hyszingstad, Peer *ibidem*, sambt Knud och wnge Johanes Hyszingsta, Haldoer Eschelend och Hans Aadland.

Frembkom for retten Mogens Ollszen wdj fuldmagt paa welbyrdig Berent Ornings vegne och indgaff en højjanseenlig forhuerffuet steffning offuer Anders Anderszen paa Walluatten formedelst Hans Welbyrdighedz anpart i Saugwog saug, som Anders en tid lang wden hans minde, hiemmell och tillstand brugt haffuer, sambt for hundredet *rixdaller* som Hans Welbyrdighed den har offuerdraget hannem iche til ringe schaade, huorfore formeenis hand bør lide och stande till rette effter lougen, med widre steffningens indhold for retten oplest. Daterit Bergenhussz den 11 Junj 1676.

Dernest fremblagde Mogens sin schrifftelig fuldmagt aff welbyrdig Berent Orning wnderteignet daterit Orningsgaard den 22 Junj 1676.

Toldren Anders Rasmuszen præserterit tillige med, och frembuiste welbemeelte welbyrdig Berent Ornings obligation och panttebreff liudende paa 50 rd huorfore hannem pantszettis paasteffente anpart i Saugwog saug, daterit den 3 Februarj 1676.

Herimod at suare møtte Anders Andersen Walluatten och foregaff at hand iche w-louglig kommen till Saugwog, men den har arffuet effter sine sallige forældre, som derfor har sorenschriffuerens och dannemendz werch och laugmandens domb, formeente at de burde først i retten ind [42a] g[iff]ue beuisz och opliuszing [.....] partt welbyrdig Berent Orning [.....] saug. Anders sagde sig at h[.....] documenter, och derfor iche [.....] wisze sine wederpatter till ga[.....]

Beroer derfor till noget schriff[.....] legges huad welbyrdig Berent Ornings [.....] er, saa schall der worde paakientt huis rett er.

Tolder Anders Rasmuszen indgaff en steffning offuer *forschreffne* Anders Anderszen Walluatten formedelst endeell schyld och giæld hand hannem effter pur obligation och regenschabsbog er schyldig, huor om ofte er giord anfordring, men ingen betalling paa fult wden allene wdflugter. Det hand formeener w-rett at were, och at hand effter landslougen bør lide och wndgielde som wedbør.

Fremblagdis dernest Anders Anderszens obligation liudende paa 125 rd capital, daterit Leeruig den 29 Junj 1665. Huorjaa er affteget och betalt den 10 Octobris 1667 56 rdr.

Anders Andersen møtte och indgaff szit schriffblig indleg at hand har leffueret 74 *tønder* salt och 5 lester och 2 tomme tønder som hand formodet paa sin beuisz kom till affkorttning. Huor imod toldren indgaff reining at Anders Anderszen er schyldig paa told och tiende saa meget som imod saltet opløbber. Huilchet Anders fra gich wndtagen tuende poster, den ene paa 30 rd 3 ort 6 *schilling* huorfore findis hans egen haand. Saa och 13 rd 3 ort told. Det øffrige fragich Anders Rasmuszen iche at wille staa paa, paa det hand een gang med hannem kunde komme till endschabff. Dog at Anders Anderszen forschaffer beuisz fra Bergen toldbod at de 5 rd 12 *schilling* der er betalt, huilchet Anders Anderszen beloffuede, eller och at wille betalle pengene *etcetera*.

Anders Rasmuszen begierede dom. Bleff da sagen optaget med begge partters beuilling till førstkommende høsteting, och Anders Rasmuszen medellertid at indlegge regenschab mod [42b] [Ande]rs Walluatten paa for[s]eigelt papir som [... r]etten kand attesteris efftersom hand dette nu [fr]embuiste paa w-stemplet papir, igien till [...]g anammede.

[A]nno 1676 den 21 Octobris holtis allmindelig høste och sageting paa Thraa paa Warildtøen, med allmuen aff det hallffue Strandebahrmbs schibbrede. Neruerende

Konglig *Maystets* fouget Johan Torson, med bondelehnszmanden Hanssz Mundemb. Sambt effterschreffne laugrettismend som retten betientte, nemblig Jørgen Diubszland, Torbiøn Øffsthussz, Hagtor Aachre, Iffuer Røruig, Osszmund och Ellend Schiellnes, Zacharias Øje, Joen i Tofft, Laridz Nereuoge, Erich Aachre.

Frembkom for retten hæderlig och vellærd Jørgen Pederszen wdj fuldmagt paa sin søster Mallene sallig *Her Rasmuszis* i Strandebahrms wegne, och i rette lagde en højjanseenlig forhuerffuet citation offuer Christoffer Sualleszen paa Giere formedelst hand for rumb ti w-lougigen schall haffue wed gaffue breff bortt giffuet till sallig Anders i Waage och Boild Ænes, en schouffue teig liggende i Furebergs ejendomb som er *forschreffne* Mallene Galtungs odell. Det hun formeener w-rett at were, effter steffningens widre formeld for retten oplest. Huormed war och citerit Hans Mundem och Jahan Ænes som samme schougeteig sig wil anmassze effter *forschreffne* gaffuebreff. Diszligeste war och steffent Hanssz Jacobszen husszmand till at frembuissze huad hiemmellsmand hand har till det hussz sæde sammestedt etcetera. Daterit Bergenhus den 22 Junj 1676.

Endnu dernest indlaugdis it gienpart, videmerit aff Garbrant Smit och Jens Søffrenszen, aff it gammell schifftebreff effter Joen Gundersen till Sween och sallig hustrue Ellin Ormb, daterit Hornelandz tingstue den 16 Februarj 1609. Huor wdj iblant andet indfør is en hallff sauggrund kaldis Galteteigen [43a] lig[*gend*]is i Ænes sogen, som [.....] grundelege 1 ½ tylter saugbor[*d*.....] en aff arffuingerne som de [.....] aarligen schall indkreffues [.....] effter w-magens wederlegelsze [.....] aff, saa meget som huer kand [.....]

Widre bleff frembuist welbyrdig Berent [Ornings] affstaaelsze breff at hand ingen præ[.....] haffuer til samme Galtej, widre end wdj hallff sauggrund, daterit Strandebarms prestegaard den 22 Julj 1673.

Herimod at suare møtte effter steffningen *forschreffne* Christoffer Sualleszen, och wedstod szit gaffue breff at haffue wdgiffuet effter hans formønder sallig Erich Aadlandz wnder rettning, huor om well findis breffue wdj Peer Aadlanz wergs till opliuszning, som tiden schall wduissze.

Hans Mundem møtte forregaff iche at haffue anmasszet szig noget i samme schouffueteig i nogenmaade. Welbyrdig Berent Orning har beuilliget husszmanden sig der at nedszette.

Forschreffne husszmand fremblagde *forschreffne* Berent Ornings beuilling paa samme pladz. Diszligeste sallig *Her Rasmusz* Pedersens sedell at husmanden schall haffue indseende med schougen, eller om hand befindis w-troelig at handelle, daa at rømme det pladz hand paa sidder. Daterit Iffuershussz den 25 Octobris 1673.

Hanssz Anderszen Mundemb paa sin moders och med sødschindz wegne, sambt Torbiøn Jansen Ænes paa sin faders wegne, nu for retten sig aldelis ehrklerde, at effterdj de ingen brug eller nøtte har hafft aff Galtejs sauggrund, iche heller de wed at der noget kand were at for huerffue, saa affstod och fraszagde de sig ald den rett och rettighed de till samme Galtetej kand haffue, saauit Christoffer Suallesen der wdj kunde were berettiget, dermed effter dene dag, indtet ydermere at will haffue at schaffe i nogenmaade. Men den som har Fureberg [43b] [...]a haffue de[...]dell i sauggrunden med [...]erfore nu for retten frjuillig offuer gaff [*och f*]ra szig leffuerede till *forschreffne* Jørgen Pedersen [*sa*]mme Christoffer Sualleszens gaffuebreff huor [*m*]ed denne tuist opheffuer i allemaader.

Hanssz Mundem paa *Seigneur* Jan Frjmans wegne steffent Torchild och Sualle Øffrhussz for resterende giengier och smaarettighed aff 1 pund smør i Øffrhussz foruden dette aar 20 *march* 4 *schilling*. Begierede dom till betalling.

Torchild møtte och formeentte at Sualle allene bør suare Frjman, effterdj hand bor paa samme partt. Sualle loffuede at betalle sin halffuepart med god uillie.

Affsagt att effterdj begge granderne paa Øffrhussz bruger lige meget i gaarden, och Torchild bekiender, at hand hidintill har giffuet det halffue ledings tallig till chlostret, daa siunis ossz at hand bør betalle hallffue smaatollen med, effterdj de begge giffuer lige meget leding och wdgifft paa lehnidz ting; men dersom Suale Øffuerhussz hereffter allene will chlarere med Jan Frjman, daa bør hannem at komme saa meget till gode igien paa lehnidz ting, som Torchild bør her for hannem at wdlegge, effterdj for lige brug, bør lige tyngszel och wdgifft.

Anders Øyerhaffn paa Siffuer Nesszes vegne steffnt Willomb Huchaassz och interesserende legszmand for 2 rd hand har betalt till soldatten Gutturum Jørgenszen i byen.

Willom Huchaassz med *interesserede* møtte och fore gaff at de haffde alt rigtig betalt och wdgifft till soldatten her hiemme huisz hand burde.

Fougden fremblagde en anteignelse effter Her Cancelers befalling, huad till soldatten resterede, huorpaa allene findis 4 *march* til Gutturum soldat at schulle betallis. Dett bør legget igien til Siffuer Nessz at wederlegge huad hand mere eller widre har wdlagt, end aff øffrigheden var [44a] befallet, det h[...] Siffuer igien [.....] penngge har nedlagt. Med m[.....] wiszes anden forklaring.

Peer Littlefossze steffent Joen Røe [.....] oxsze har stanget sin, wdfor fiel[d.....] effter korsszmisz. Formeente [*hand det at bør*] betalle.

Greb och Hagtoer Fossze wantt herom at [.....] stedet huor oxsen war wdfaren for fielde[t] da saæ de langt fra brottet at der tegnedis i marchen huor besterne haffde stanget, at den szom wdgich haffde spent i marchen store ribler och haffde weret paa knæ och op igien paa nogle steder effter huer andre. Marchen war szlet alt indtill brottet, och der stod en asch paa det sted huor Peders oxsze foer wdfor. Aff den war barchet aff spentt. Den døde oxse war alt sønderszlaget och laa paa en roed vnder fieldet. Kunde were werth 2 ½ rdr.

Torbjøn Breche bar sin quindis ord at hun sad wde wed wegen och spannt, daa saæ hun at it huit beest stanget it sortt best wdfor fieldet, men huisz det war widste hun iche. Hun er en gammel quinde och kand iche well szee.

Joen Røe møtte och formeente det burde at beuizes, hans øxsze er grasid.

Steen Bierchenes neste grande berettede at Jons oxsze er noget lidet graa paa siden, dog huid at szee till.

De forligte szig med huer andre at effterdj de ere grander och naboer med huer andre, saa loffuede Joen at giffue Peer ½ schaadegield 5 ort och at betalle ham saa snart hand kom hiem. Ragte ham herpaa sin haand.

Gottschallch Giere steffent Østein Diubszland for medelst hand med magt w-tilbørligen har frataget hanssz søn en stoch ned wed søen som war hugget i Gieris egen march.

Østein møtte och berettede at wille indsette det till eigeren, stochen war endnu tillstede.

Torbjøn Øffsthussz och Larssz Nerewoge want herom at samme stoch er hugget i Gieris egen [44b] [*mar*]ch och eigen[*de*]jell inden it Gieris gard [.....] Giere tillhør. Giorde herpaa deris æd.

[*Af*]fschediget at Gottschallch Giere schall kreffue [*I*]ehnszmanden med tuende w-besuogret mend som kand forfare huis ejemaall stochen rett ligen er paa hugget, saa gaæssz derom huisz rett er.

Anno 1676 den 24 Octobris holtis allmindelig høste och sageting paa Møchlebost i Øuschedallen med allmuen aff Quindherritz schibbrede. Neruerende Konglig Maystets fouget Jan Torson, bondelehnszmanden Olle Sunde, och effterschreffne laugrettismend som retten betientte nemblig Hanssz Toffte, Sambson Omuigen, Hanssz Willffenes, Tore Sanduigen, Olle Løning, Ellias Røraaen, Aschild Hougland, Olle Hiellmeland.

<1> Fougden lod lesze for meenige allmue Hans Høje Excellentz Her Stattholder Gyldenleues missive och befalling till *Her General Krigs Commissarius Roszenkrantz*, at effterdj magatzierne daglig wed wdspiszning forminsches, daa ehragtis nødvendig at tienden i Norge, sambt och aff huer fuldgaard en tønde koren strax worder paa bøden, ligesom i forgangen aar, och i steden for det lessz høe 2 rd wdj proviant effter taxten som i fior. Daterit lejerer wed Wennerszborg den 2 *Septembris* 1676.

Med lehnszherren *Her Canceler Marschallchs* paa schreffit fougden till effter rettning, med dedz indfordring och leffuerandz, daterit Bergenhus den 9 *Octobris* 1676.

<2> Diszligeste Hans Excellentz Her General Comissarius Roszenkrantzis missive till woris gunstige Her Amptmand och Canceler, om forskreffne proviant inden Martinj at laade indsamle, daterit Aggershuss den 7 *Septembris* 1676.

<3> Hans Høje Excellentz Her Stattholders befalling [-till-] till *Her Canceler*, om at forschaffe en pertinent wnder rettning om Bergenhussz amptz midler [45a] were sig aff toldpenne, stiftens [.....] alt wed tyghuset och magatzinet [.....] Item huor mange de enrolle[rede.....] med gewer ere forsiunede, [.....] allarmpladz wdj tillfelde ere [.....Daterit] Aggershussz den 28 *Septembris* 1676.

<4> Hanssz Excellentz Her Cancelers befalling till [.....] om at aduare alle Hans *Maystets* wndersaatte i [.....] at Hans *Maystet* aff Franchrige haffuer declarerit en offenlig fride emod woris allernaadigste Herre och Konge, och derfor alle aduaret at de enttholder szig fra ald mascopj med fransche kiøbmend, men heller dem ald fiendtlig affbrech at beuisze och deris godtz at obenbare at saadant till Hanssz *Maystets* fisco lougligen kand adjudiceris. Daterit Bergenhussz den 9 *Octobris* 1676.

Her Peder Hinrichszen sognepræst her sammestedz lod lesze *Maren Christensdatters* till hannem wdgiffne kiøbe breff paa *Øjjorden* i *Omuigdallen* som *Willom* nu paaboer, schylder aarlig ½ løb smør med bøkell, med *Peder Pederszen* provincialprocureur och *Henrich Wesszell* till witterlighed, daterit *Kyuigen* her i *Sundhordlehn* den 15 *April* 1676.

Hansz van der Felde paa forskreffne *Her Peders* wegne effter foregaende steffnemaall paaeschet *Larsz* och *Knud* paa *Præsthussz* formedelst de bruger w-lydighed och iche will giøre hannem som jorddrott byfløtning. Formeente derfor at haffue deris jord forbrut.

De indsteffente møtte och berettede at de fich slig bod at schulle føllge med *Jacob Hammerhog* till *Mallmanger*, och hand komb iche, saa uiste de ingen tid de giorde det iche aff mottuillighed men erbiuder gjerne at will føre, naar de faar rigtig bud.

Beroer derfor paa forklarlig beuiszning.

Iligemaade paa raabt *Willom Bielland* for sin resterende rettighed och førstebøkell, men hand møtte iche. *Aszlach Kallestad* berettede at hand war iche hiemme daa hand bleff steffent och er endnu paa byewejen. [45b]

[*Jan H*]enrichszen borger i *Bergen* steffent sallig [.....] *Ollszen Schees* arffuinger, *Johanes Røsteen*, [*Gunde*]r *Rippell* paa sin quinde och wersøsters wegne [.....] quiger[?] och 1 geett hannem paa schiffet wdlagt [.....]ff *sorenschriffueren Christen Bertelszen* for 5 rd 4 ½ *march*, som hand iche har bekommet.

Johanes Røsteen och *Gunder Rippell* møtte och berettede at de ware i deris w-myndige aar men de har spurtt och hørtt at *Peer Henrichsen* paa *Schee* har anammet queget till sig och

schulle betalle gielden.

Peer Henrichszen møtte och berettede at hand kunde indste erindre derom. Har hand taget queget till szig, saa har hand betalt det, och i saa maade beloffuede hand at wille giøre sin æd. Parterne bleffue herom med huer andre forligte, at Peder Henrichszen loffuede at betalle till Jan Henrichszen paasteffente 5 rd 4 ½ *march* nu i tilkommendis høst, och derpaa ragte ham sin haand.

Jan Henrichszen steffent Christoffer Johanszen wdj Schaallwhren for giæld paa hans formandz wegne, men hand møtte iche. Willom Røsszeland for retten hiemblet at hand war louglig steffent. Thj bør hand giffue steffnefald 1 *march* søllff.

Jan Henrichszen steffent Anders Møchlbost for for[.] 4 *march* hand er ham schyldig. Hand møtte och højlig benegted gielden, wille derpaa gierne giøre sin æd, huormed Jan Henrichszen lod sig sige och strax wdszlettet det aff sin bog.

Anno 1676 den 4 Novembris holtis allmindelig høste och sageting paa Yttre Mattre med allmuen aff Schoneuigs schibbrede. Neruerende Konglig Maystets fouget Johan Torson med bonde lehnszmanden Christoffer Larszen Ebne, sambt effterschreffne laugrettismend som retten betiente, nemblig Niellsz Millie, Tarald Wig, Indre Suinland, Arent Øllfernes, Hagen Stoerhog, Tieran Szloche, Larsz Schromme, Gunder [46a] Egemoë, Olle Fattland och Ol[le.....]

Bleff for allmuen lydelig lest [.....forind]førte 4 den gunstige høje øff[righedz.....] paabuder, som widre paa nest for[hen holdendis Quind]herritz schibbredes høsteting er extrahere[t.....]

Bondelehnszmanden steffent Lauridtz Loffuigen [forme]delst hans quinde paa første bededag nu i sommer har arbeidet och szættet høe paa hindis bøe. Hand møtte och berettede at det war hannem w-uitterligt, hand war szieff i kierchen den tid. Affsoenet med 1 rdr, som hand loffuede at betalle med forderligste.

Erich Axland tilltalt for ligeszag. Hand møtte och suarede at det aldrig schall beuiszes med sandhed. Beroer derfor paa louglig beuisz.

Bondelehnszmanden steffent Johannes Tielle formedelst hand har taget it horssz fra Arne Monszen paa Indreland i Wadz sogen, den hand tillforen har szolt til Anbiørn Frøland som solde den till forschreffne Arne. Formeente hand derfor burde bøde.

Johannes Tielle møtte beklagede at hand fich ingen betalling aff Anbiøren. Hand haffde indtet, men meente at Niellsz Millie bør suare hannem som derfor sagde szig god.

Niellsz Millie møtte och kunde iche benegte at hand joe loffuede och ragte sin haand til Johannes for øgetz werdj 2 ½ rd at betalle till Michelszmisz i forledet aar.

De bleffue herom forligte at Niells Millie ragte Johannes sin haand for retten, at schall betalle ham forschreffne 2 ½ rd till juell først kommende.

Johannes Tielle affsoenet for szin tag och forszeelsze at schall bøde effter lougen 3 *march* søllff. Effter huilchen leilighed bleff affsagt at Arne Monszen bør at følge sin kiøbte øg, effterdj Johans Tielle nyder sin betalling hossz forloffueren.

Johannes Teigland steffent Olle Glømme formedelst hand indesider med 4 aars rettighed aff samme pladz, aarlig ½ pund smør, och indtet will betalle men giffuer [46b] [.....] ord till. Formeente hand burde quitere [.....] effter lougen.

[*Olle*] møtte och beklagede sin fattigdom, at [*han*]d boede wnder it field i frøgt och farlighed. [*H*]and maatte saa gjerne gaa derfra.

Hand forligte szig med sin hosszbond at schall betalle hannem de 2 rd hand er schyldig med forderligste och aarlig hereffter giffue i rettighed ½ rd, och derpaa ragte Johannes sin haand.

Olle Fattland paa Aachre kierches wegne steffent Aamund Ejentuett for sin rettighed ½ løb smør ½ hud for Anno 1675 saauell som dette aar hand med inde sider och iche will betalle.

Aamund møtte beklagede sin fattigdom. Loffuede at betalle till juell baade sin landschyld och 3die tage forfalden i nest affwigte waar, huor paa hand ragte Olle szin haand, som dermed denne gang lod szig were benøjet.

Laridtz Sunde steffent sin grande Olle Sunde for medelst hand forholder hannem sin part i sengeboden, sambt it lidet aggerstøche. Formeente det w-rett at were.

Olle møtte och berettede at Larszes formand war wdschiff aff boen, aggeren wille Olle gjerne schiff med Larsz. Hand maa tage huilchen partt hand will.

Torbjøn Bougstøe och Ølluer wed Fladerager proffuede herom at daa de tientte paa gaarden, daa war boen till fellidz for begge opsidderne *etcetera*.

Aff sagt at sengeboen bør were till fellidz end nu som tillforen, effter widnisbiurdenes forklaring. Huad ageren er angaaende daa bør tuende mend den leilighed forfare, och dend ene szom mere har, lege fra sig till dend mindre haffuer effter lougen *Landsleye Balchen* 13 *Capitel*. [47a]

Karj Anbiørensdatte steffent [.....] Liszbett paa Tuetten for 3 ½ r[d

Liszbet møtte berettede at 'hun' er [.....] 4 bocher och 1 hud. Men effter [.....] ferede huden med en kniff daa [.....] kallfen, saa forentte hun der fore a[t.....] affkortning.

De bleffue herom forligte at Liszbet loffuede nu strax at betalle till Karj 1 *tønne* koren for 1 rdr, och till waaren 1 stud eller penge 9 *march*, och till høsten igien 1677 - penge 1 rd. Huor paa hun tog Karj i haand.

Britte husszquinde paa Wiche steffent Erich Bouge effter førige till talle om it schifftebreff hand forholder.

Hand møtte och benegted som tillforen at hand iche haffde breffuet.

Affsceediget hun schall tage beschreffuet huad wdj sagen er passerit till widre opliuszning.

Anno 1676 den 8 Novembris holtis allmindelig høste och sageting paa Sørimb i Ettne med allmuen *ibidem*. Neruerende Konglig *Maystets* fouget Jan Torson med bonde lehnszmanden Alduald Bierchenes, sambt *effterschreffne* laugrettismend som retten betientte, nemblig Elias Fossze, Johannes Fiøszne, Holdar Echrimb, Niellsz Steene, Erich Silde, Østein Ramme, Raszmus Haaland, Larsz Winie, Iffuer Støelle, Hanssz Norimb och Haldoer Haaland.

Bleff i allmuens paahør liudelig lest och forkyntt de fire forindførte den gunstige och høje øffrighedtz breffue och paa bude, som widre paa nest forhenholdende Quindherridtz *schibbredz* høsteting den 24 *Octobris* ere extraherede.

Lest for retten it mageschifftebreff imellom Olle Larszen paa Tuetten i Søue sogen och Knud Siffuerszen paa Ramme, nemblig at Olle affstaar for Knud en løb smør i Ramme med bøkell, huor imod Knud giffuer Olle till magelaug och jeffuet en gaard kaldet Tuett liggende i Søue

sogen i Ryfollche som i ligemaade [47b] [*schyld*]er aarlig en løb smør med bøxell. Daterit [*San*]de til høstetinget den 5 Novembris 1675.

[*Knud*] Siffuerszen paa Ramme lod lesze Larsz Aabøes, [*La*]rsz Leffuorsen Steenes och Johannes Colbenszen Fischekiøns till hannem wdgiffne kiøbebreff til sammen paa ½ løb och 3 ½ *marcher* smør, som Knud sielff paaboer i Ramme her i Ettne schibbrede, daterit Sande till høst tinget den 5 Novembris 1676[!].

Hanssz Zachariaszen paa Norimb lod lesze sin faders Zacharias Tolleffszzen till hannem wdgiffne gaffuebreff paa den liden øjord Wig, ligende wnder Norimb, schylder aarlig penng tollff schilling, at niude till ejendom, daterit paa Norimb den 19 May 1676.

Bonde lehnszmanden steffent de trende mend Joen Oszmundsen och Erich Anfindsen paa Grindemb och Hellie Peerszen huszmand *ibidem*, formedelst de haffuer szluppet den tiuff Olle Christofferszen nu i sommer daa de ware till sagt at waage offuer hannem. Fougden formeente de burde lide derforre effter lougen.

De møtte och suarede her till at de kunde iche hindre hannem. Hand fich bolten aff sine been och sprang offuer dem der med. De ware suage och Joen er en døff mand, deris magt war iche til `at` staa hannem imod.

Opszett till andragelsze for den høje øffrighed effterdj landzlougen *Mandhelge Balchen 7 Capitel* formelder at de schall suare dertill lige som ombudzmanden schulle giøre om hand fra hannem szlipper løssz, daa at were i hanssz sted, och bøde derforre effter Koningens och gode mendz domb. Huor hen wj det och will haffue heden uist. Fougden gaff dem respit at de kunde søge effter hannem, om mueligt war, at kunde schaffe tuiffuen til stede.

Olle Suentzen paa Kaldem steffent hans sallig formandz Tolleff Aszlachzens arffuinger [48a] nemblig Syneue tillholedende pa[a.....] Grindemb, och Maritte Aszlax[datter.....] ½ phund godz i Kaldem, som wa[r.....] schiffet angiffuet for odell, [.....] schifft at hand formeente w-[ret?.....] hans quinde at burde niude [.....] effterdj det aff Siøuat Søffrensens [.....] panttebreff daterit den 7 Martj 1663 fo[.....] at were sallig Tolleffs pantt och iche odell huor paa hand domb war begierende.

Her imod at suare frembstod Larsz Helliesen och Johanes paa Grindem som steffente *forschreffne* tuende søstre Syneue och Giertrud, och aff lagde deris ehr klering at de wndergaff szig loug och domb huad dommer och danemend der wdj forfantt wille de lade szig nøje med.

Affsagt herom for rette at effterdj *forschreffne* ½ pund godz paa schiffet er angiffuet for odell, och derforre sallig Tolleffs søstre allene paa schifft, och nu aff Siøuat Søffrensens panttebreff fornemmis at hand det allene till pantt haffde wdszatt. Thj bør det effter lougen at schiffes som andre løsszøre, och enchen Giertrud Larszdatter den halffue part at tillfalde som er sex marcher smør, och huer aff de trende søstre 2 *marcher* smør, och niuder Olle Suentzen samme sex marchers brug som hans høstrue wed arff er paafalden och hansz formand brugte.

Niellsz Frette steffent sine interesserende med eigre wdj det wdsteente halffue mandz werch i Kaldem, nemblig Raszmus Kaldem som ejer paa sine stift børenes wegne ½ phund smør, item kiøbegodz samme stedz 4 *march* smør, Tolleff Kaldembs enche och arffuinger som ejer ½ phund smør, sallig Niellsz Kaldembs arffuing Christj Øuchland som ejer 1 phund smør sammestedz. Med formeening at effterdj Niels Frette eyer *ibidem* ½ løb smør och ½ hud, at hand daa som største laadzeiger burde were bøxel mand effter lougen. Fremblagde effter seeniste affscheidung paa waartinget sallig Seuat Søffrensens arffuingers breff daterit Haaland

paa Sandeid den 22 Julj 1676 [48b] [.....] har affstaaet ald deris rett till Niellsz [Fre]tte och indtet der med ydermere at will [haf]fue at schaffe.

[R]asmus Kaldem och Størchor Øchland paa sin quindis wegne møtte sambt de tuende mend ut supra paa Syneue och Giertrud Aszlaxdatters wegne, och ehrbød Nielsz Frette godzet till løszen for penng, saa wille de gierne siden leje aff hannem.

Aff sagt for rette at Niellsz som har aff handellet sallig Seuat Søffrensens arffuingers rett och rettighed till ½ løb ½ hud i Kaldem, som nu er falden i mange smaapartter wdj arff och schiffte imellom panttemendene och deris arffuinger. Bør derfor effterdj hand er største laadzeiger, och allene tillkommer mere end alle de andre, at were bøkell raadig for det wdsteentte hallffue mandz werch i Kaldem, och det effter lougen *Landsleye Balchen 11 Capitel*.

Niellsz Steene steffent Elling Haalland for 3 rdr paa sin sallig broders wegne.

Hans søn Rasmus Haalland møtte och berettede at derpaa er betalt 1 phund flesch och ½ wog reen korn. Men Niellsz sagde det at were paa rentten.

Affuist paa rigtig beuisz till neste ting.

Effuind Suentzen paa Støelle steffent sin stiffader Iffuer Stoelle for medelst 22 *marcher* godz liggende i Tuett i Søue sogen som hans moder ejede før hun fich hans sallig fader, och hand indtet aff nøtt haffuer. Formeentte saadant w-ret at were.

Iffuer Støelle møtte och berettede at hans quindis broder Knud Siffuerszen paa Ramme har styrtt godzet till dene dag och taget ald bøkell, landschylden har han oppebaaret, och deraff giffuet och betalt schatterne. [49a]

Affsagt at effterdj Effuin[d.....] har ejet i haab 22 *marcher* smør [.....] daa bør den hallffuepart at fa[.....] som eeneste arffuung effter [.....] at maa søge sin anpart i go[*dzet*.....] och Iffuer Støelle at giffue Effuin[d.....] rettighed siden hand bleff myndig och til[.....] dag 1 rd offuer schatternes affkorttelse, och de begge frj fore at søge huis anpart bøkell der aff dem med rette kand paa komme hosz den det kand haffue oppebaarett.

Jone Fiøszne steffent sin grande Anders Fiøszne formedelst hand iche will holde sin foræhning daa hans indkom paa jorden och `hand` oplod det hallffue brug for hannem, nemblig at hand schulle føde och opholde tillige med Jone, hans wanføre datter Ingeborg Abrahamszdatter. Formeentte det w-rett at were och begierede dom till rette.

Anders Fiøszne møtte och kunde iche benegte at joe deris forligelsze saa ar, men hand kunde iche holde sine ord formedelst tosen war ild och arig och moderen meget were.

Affsagt at effterdj Jone har hafft pigen hossz szig i fire aars tid daa bøhr Anders at haffue och holde hinde ligesaa lennge effter deris foræhning och schiellord, saa frembt hand iche will bøde derfor effter lougen.

Torbjøn Schiold till dømbt formedelst hand iche wille wige fra tingbordet daa hand war tillszagt, at schall bøde effter [Ting] *Fare Balchen 3 Capitel* en hallff *march* sølff.

Anno 1676 den 10 Novembris holtis allmindelig høste och sageting paa Wdbioe med allmuen aff Fieldberg schibbrede. Neruerende *Konglig* Maystets fouget Jan Torson med bonde lehnszmanden Osszmund Nerimb, sambt effterschreffne laugrettismend som daa retten betiente, nemblig Lauridtz och Siffuer Houge [49b] [.....] Hilliszuig, Knud Stuemoe, Jacob Wjeland, [.....]ald Espeland, Johannes Sebøe, Baard i Wogen, [Rasz]mus Axdall, Haldoer Stuemoe, Hans i Wogen, [...P]eder Lunde.

Bleff i allmuens paa hør lest och forkyntt de 4 forindførte høye øffrighedz breffue och paabude som widre paa nest forhenholdende Quindherritz schibbredz høsteting den 24 Octobris ere extraherede.

Her Peter Heltberg sogne præst till Fieldbergs giæld lod lesze i meenige allmues paahør, den gunstige øffrighedz welbaarne Her Canceler Marschalls och Hans Wellehrwerdighed Bispens resolution, at bønderne her sammestedt deris sogne præst saasom det tillforen och aff arrildtz tid brugelig weret haffuer, till och fra kiercherne huor gudtzieniste schall for rettis, fordingschab giøre, daterit Bergenhussz den 16 Augustj 1676.

Frembkom for retten Christen Ibszen paa *Seigneur* Jan Frjmans wegne och indgaff en forhuerrffuede schrifftelig citation offuer Jenssz Anderszen paa Fattland formedelst hand schall haffue frawent hannem och till hans gaard Fattland ladet bortt flode 3 ½ tølter tømmer som nogle aar har liget paa Frjmandz haand och hand haffuer taget i rettighed aff bunden Jens Sundnes, som Jens Anderszen well schall were bevust. Med widre steffningens indhold for retten oplest. Daterit Bergenhus den 8 *Septembris* 1676.

Dend indsteffente Jenssz Sundnes berettede at de 3 ½ tølter tømmer Jens Anderszen har borttført haffde hand hugget till hans hosszbond Jan Frjman och nu har lagt wngefer 2 aarstid. De 14 stoche hand har hugget till Jens Anderszen er nytt tømmer, och ligger endnu paa Sundnes land och lejemaall och kommer indtet wed Frjmans tømmer. Hand har indtet i nogen maade, och aldrig till sagt eller loffuet Jens Anderszen noget aff Frjmans tømmer [50a]

Lauridtz Sijoe och Olle Sunde[.....] med Frjmans tiener Christen, w[.....] forklare huor tømmerit war hen[.....] de kom paa Fattlandz saug f[.....] men foer derfra och till Fattlandz[.....] de tømmeret laæ till sammen oplagt [.....] mercher derpaa.

Jens Anderszen møtte och suarede hertill at hand haffuer kiøbt tømmer aff Jens Sundnes nu i forgangen waar och war forligt derom med hannem tølter for 3 *march*. Huor till Jens Sundnes suarede at Jens Anderszen har aldrig kiøbt det aff hannem. Den tølt tømmer Jens schall haffue ligger endnu wed stedet som tilforen er indførtt.

Christen Ibszen satte i rette om iche Jens Anderszen bør till forpligt were at føre tømmeret igien paa sin sted och ellers schaffe hiemmellsmand der till, och begierede domb.

Derpaa bleff affszagt for rette at effterdj de paa steffente 3 ½ tølter tømmer for 2 aar sziden er hugget och offuer draget till Jan Frjman i Konglig rettighed som Jens Anderszen har ladet bort flode, och fore giffuer det at haffue kiøbt aff Jens Sundnes nu i nestforleden waar, det bonden dog højlig benegter, och om det end saa war haffde dog Jan Frjman første kiøb, som derfor bør at niude szit effter lougen. Thj bør Jens Anderszen at leffuere tømmeret igien paa sin sted hand det har taget inden fiortten dage, och giffue Frjman for sin steffnings bekostning 1 rixdr. Huisz hand effter foregiffuende kand beuisze at sit follch har nedfelt 14 stoche aff samme tømmer, daa were hans tilltalle wed retten at wdføre hannem forbeholden imellom hannem och bonden.

Christen Ibszen paa Frjman wegne steffent Gurj Jørges datter bodej paa Fattland formedelst lejrmaall med en dreng i Hardanger, och huor barnet er aff bleffuen.

Hun møtte och berettede at haffue fød sit baren paa en gaard wed naffn Dalle, och haffuer staaett schriff i Kintzeruigs kierche sammestetz. Hindis bøder schulle Christen Reff som hun tientte chlare [50b] [.....] weret paa tinget i Hardanger herom [.....] der bleff for abschediget at effterdj hun iche [.....]ød szit ægteschabs loffue mod den hinde besoff [.....] schulle hun allene bøde 9 *march* eller nj ort.

Effter huilchen beschaffenhed wj indtet herom kand wide at kiende, men det till szin sted och hiemb ting will haffue heden wist.

Gullich Indbioe steffent sin morbroder Colbein Dalen effter førige till talle om w-tilbørlig schieldzord at schulle haffue staallet en stoch fra hannem. Huor om hand nu indlagde en wdtog aff Hallsznø Klosters tingbog at de tuende brødre Olle Steffenszen och Olle Steffenszen den yngre herom har wundet, daterit den 15 Novembris 1675, och begierede domb.

Joen Hettland och Baard Wdbioe berettede for retten at de hørde Gullichs drengs ord førend hand aff drog i Kongens tieniste at hand sagde at hans hosszbond wiste ham hen at opkiøre en stoch som hannem komb till, och laa synden for bechen, och hand fantt iche paa den rette men tog en stoch som laa wed en houg, huilchen Gullich hans hosszbonde sagde iche at were sin, men till hørte Colben Dallen.

Colbein Dallen møtte och ehrklerede sin søster søn Gullich Indbioe at hand indtet wed med hannem i nogen w-tilbørlige maade, eller andet med huisz en ærlig mand well sømmer och anstaar i allemaade. Huorpaa Gullich effterlod sin tilltalle med slig willchor at Colbein schall forschaffe hannem sin ehrklering wnder forszeigling beschreffuet, och tage huer andre herom for retten i haand.

Anbiøren Willffuenes steffent Larssz Houge for it lidet wng horsszføll der er forkommet i hans aabørszell tillhørende Jan Frjman huor paa Lars [51a] har betalt 3 *march* [.....] Jan Frjman sa[.....] for[.....] *sallig* Raszmus Willffuerneszis bo[.....] formeente Larsz bør betalle [.....]

Larsz Houge møtte och berettede at [.....] kiøbt baade horssz och føll aff *sallig* Raszm[us.....] paa Frjmans wegne, men der bleffuid [.....] noget derom, imedellertid bleff føllet bortte wdj marchen. Hand har godwilligen betalt 3 *march* der fore endog hand formeente indtet at were pligtig, det war ej heller mere werdt.

Siffuer Houge berettede at føllet war tilkommen om waaren och bleff bortte for *Sancte* Hans tid, det war it w-wøreting, hand wille iche giffue ½ daller derfor.

Beroer till it widnisbiurd endnu forschaffes, saa gaes herom huisz rett er.

Anno 1676 den 15 Novembris holtis allmindelig høste och sageting paa Westuig med allmuen aff Fiere schibbrede. Neruerende effterschreffne laugrettis mend som retten betiente, nemblig Olle Biordall, Tolleff Hougland, Larssz Lindaassz, Samuelli Wig, Andoer Ouge, Elling Rødmyr, Siffuer Øffrebøe, Suend Lejer, Ingebrigt Egeland, Joen Hinderlj och Peer Erffue, sambt bonde lehnszmanden Samuelli Øchland.

Konglig *Maystets* fouget Johan Torson lod lesze for allmuen de 4 forindførte den høye øffrighedtz breffue och paabude, som widre paa nest forhenholdende Quindherritz schibbredz høsteting den 24 *Octobris* ere extraherede.

Siffuer Gunderszen Rombszland lod lesze Olle Torchildszens paa Herrisdalls till hannem wdgifne kiøbe och schiødebreff paa ½ løb smør och ½ wett koren wdj Yttrebiordall, huorføre hand har giffuet 75 rd in specie, daterit Kyuigen den 20 *Decembris* 1675.

Cornelis Aassze paa sin søns wegne steffent de Vaagemend formedelst de iche har effterkommet dend [51b] [.....]b om Megelandz querne [.....]es op[.....]sze.

[Paa] deris wegne møtte Sæbiøren Lj och ind[la]ugde jordrotten Inger Wormbs sedell at der schall schiffis i sagen till waaren for offuer dommeren, och begierede saa lennge dilation.

Hanssz Anderszen i Aaruigen steffent Olle Allendall formedelst hans hest har giortt hannem

schaade i hans agger.

Størcher och Samuel Wig som beszae schaaden vant herom at de sae aggeren at were baade ned traad och opæden, och szom den kunde siunis war forderffuett till fire tønner koren. Hesten stod samme tid nidszatt i hussz paa Aaruigen och gjorde derpaa deris æd.

Siffuer Øffrebøe berettede at hand gjorde ham bud paa Hanssz Aaruigens wegne at schulle hente hesten hiemb.

Olle Allendall forligte sig med Hans Anderszen at schulle giffue hannem for szin schaade 2 tønner koren och leffuere saa snart hand kunde faa det aff trøschet, huor paa hand tog ham for retten i haand.

Sallig Olle Herridzdalls quinde steffent Elling Biørdall formedelst hand inde holder landschyld aff ½ wett koren nu i 18 aars tid och iche will betalle. Formeentte det w-rett at were.

Elling møtte och formeentte det war hans eget godz, arffuet effter sin sallig moder.

Affsceediget at effterdj aff Wiching Wdbioes kiøbe breff fornemes sallig Olle Herridzdalls fader at haffue kiøbt i Yttre Biordall 18 *marcher* smør och 3 span koren, och siden arffuet effter hansz farfader Allff Tostenszen 22 *marcher* smør ehr till sammen wdj Yttrebiordall 3 wetter koren ringer 16 *marcher*. Siffuer Rombszeland frembuiszer och it kiøbebreff at hans høstrues fader har kiøbt i Biordall ½ løb 7 ½ *march* smør 7 span och 6 *marcher* koren, men ingen forklaring derhossz i huad Biordall det ligger, entten Yttre eller Indre. Thj bør [52a] alle interesser[*ende*.....] med deris adko[*mbstbreffue*.....] huor aff kand ehr[.....] entten Elling till[.....] borttszolt eller [.....]

Frembkom for rette [.....] Tuettelj (som aarlig schylder [..] pund smør [.....] klagelig berettede att hannem den schaadelig ildebrand er offuer ganget nu i nest forleden wintter fiortten dage for juell, saa hand nu iche formaatte sine schatter at kunde opbringe och begierede herom it tingswidne.

Huortill meenige sognemend suarede at det dennem i sandhed er bevust at samme brand om nattertide paakom, och affgich trende husze, nemblig stue, bod och ildhuszet huor wdj den fattige mand miste huisz hand haffde baade kleder, kobber och endeell leffuende faar, och haffde neppe de kleder de kunde schiulle sig wdj.

Iligemaade frembkom Joen och Leffuar paa Ljre och berette at de haffuer och lid den schaadelig ildebrand saa at de iche haffde raad deris schatter at kunde till weje bringe, formodet den gunstige och høye øffrighedz milde for schonszell, och begierede it tingswidne.

Huortill meenige sognemend suarede at det dennem nochsom er bevust at samme gaard Ljer (aarlig schyldende 2 phund 6 *marcher* smør) bleff ny i nestforleden waar szlet och gandsche aff brentt saa indtet hussz lidet eller stort bleff effter staaende paa Leffuars part, men Joen beholt laae och fæhussz, som med stoer nød i en meget streng stormb bleff reddet.

Anno 1676 den 18 Novembris holtis allmindelig høste och sageting paa Yttre Haauigen med allmuen aff Føens schibbrede. Neruerende Konglig Maystetz fouget Johan Torson med bonde lehnszmanden Lauridtz Totland, samt effterschreffne laugrettismend som [52b][*retten betiente, n*]emblig Johannes Steenszuog, [.....]W]ie Schimmeland, Larsz Norhuglen, [.....]land, Knud Hyszingstad, Haldoer Deger[*nes*,.....]dzøen, Erich Habostad, Omund Eschelund, [.....]eland och Erich Løning.

[*Bleff*] i allmuens paahør lest och forkyntt de 4 forindførte den gunstige och høye øffrighedtz

breffue, som widre paa nest forhenholdende Quindherridz schibbredz høsteting den 24 Octobris ere extraherit.

Nielsz Anderszen paa Indre Haauigen lod lesze for retten sambtlige hans sødschindis till hannem wdgiffuen kiøbe breff paa deris anpartter wdj Øffre Follerøen till samen med Nielses egen lod schyldende it pund smør och penng 2 *march* huorfore hand har giffuet dem penng 24 rdr. Daterit Indre Haauigen den 20 Martj 1676.

Fougden frembeschet Larsz Natteland formedelst hand schall haffue kast lehnszmandens dreng Larsz Danielszen som strax om 14 dage der effter døde.

Hand møtte och saadant højelig benegted, at det schulle aldrig beuiszes.

Peer Schimmeland wantt herom at hand saæ nu i sommer wed pindztid som de ware tillbaadz och fischet at Larsz Natteland och lehnszmandens dreng kaste huer andre i Hesthollmen wed Otterøen om afftenen som de war lagt der iland, med nogen smaa støcher torff aff gamme, men det tog iche i nogen maade till schaade.

Joen Grindemb wantt herom at hand samme tid war med i Hesthollmen och fornamb at nogen kaste huer andre med torff aff leeg och løstighed men hand wiste iche huo det war. Der kom sammetid och noget paa hannem sielff. Men indtet scheede till schaade paa enten siderne i nogen maade.

Lehnszmanden berettede at hans dreng indtet [53a] klagede szig noget ontt aff [.....] anchet derpaa i nogen ma[ade.....]net at kunde iche faa luff[t.....] wand eller giøre szit mag[.....] imellom effter at de haffde w[.....] och till hand bleff szig och døde [.....]

Beroer derwed wden herom kand føris [.....] widne.

Lehnszmanden angaff at Raszmus Knudsen i Vhren haffde staallet 1 geett med 2 kid i fra Samuell Meelland, och solt til Erich Querne.

Erich tillstod at hans børen kiøbte dem aff hannem for 5 ½ *march*.

Fogden befaell at Erich schulle laade Samuell føllge sine smaaller, hand wille haffue sin till talle till hannem sig forbeholden paa hanssz werneting i Wogsz schibbrede.

Hans Pederszen i Hidschen beklagede at nu natten til søndags bleff hannem fra staallet aff hans siøbod 4 tønner torsch 1 *tønne* salt 1 *tønne* meell 1 bomme med 8 *phund* tobach wdj 1 baad med seigell, huoraff en deell er bleffuen funden paa Øchland. Baaden laa i Niukluing[?] oeszen, seiglet har Størch Gaaseland fundet. Huilchet hand maa till szig anamme saauit hand kand beuisze szit at were, dog Kongens sag oben och forbeholden.

Jensz Anderszen paa Fattland steffent sine 2 brødre Anders Walluatten och Otte Anderszen Horneland till wedeleg och betalling for huis hand till Hans Sihrling effter dom har maatt betalle. Indlagde wellwisze Her Laugmandz dom huor effter Jenssz har betalt till Sihrling 41 rd 3 *march*, huilchet Her Laugmandz domb remitterer at Jenssz schall igien søge hossz sine med arffuinger, daterit Bergen den 14 Julj 1675.

De indsteffente møtte iche eller nogen paa deris wegne, ingen war som wille hiemble at de ware loughlig steffent. Thj beroer det derued dene gang till widre ny steffnemaall.

Iffuer Knudtzen steffent Karj och Anders Breche formedelst de iche will betalle den tilbørlig aarlig affgiff aff dend wnderligende laxeszuog aarlig 7 *march*. [53b]

[.....H]idschen suarede paa Karj Breches wegne at [.....] grande will iche side wogen med hinde, [.....] har ichon sin hallffue noett hindis nøtte [e]r der offuer spilt.

Anders Breche møtte och beklagede szig at hand fich der indtet, men maa side och søge sin næring paa andre steder.

Affsagt at de indsteffente paa Breche bør betalle deris hosszbonde huad affgiffit de hannem offuer wogen er pligtig med rette, och siden her effter aarlig at continuere saalenge de boer paa gaarden. Och dersom Anders Breche iche sider wogen tillige med sin grandquinde, daa har hun hannem for sin næring spille at søge wed loug och domb saa gaesz der om huisz rett er.

Iffuer Knudtzen lod fredliusze sine schouge her i schibbredet, nemblig Deggernes, Dyuigens, Haauigens och huis flere Apostells pantteschouge her i schibbredet hannem tillhørende, at ingen der wdj till w-pligt huger eller huge laader, saa fremt de iche derforre will lide till talle och straff som wedbøhr.

Wdj den optagen sag imellomb toderen Anders Raszmuszen och Anders Walluatten, kunde paa denne tid ingen domb affsziges effterszom Anders Raszmuszen den 27 Septembris sidst forleden daa sagen først war i rette, tog szin reining till szig igien, den paa stemplet papir at schulle offuerszette och indleffuere. Det iche scheed er førend i dag paa dette ting, till med ingen aff parterne nu til stede och derforre till den nu indleffuerede reignings igienem szeelsze optaget till neste ting for juell.

Anno 1676 den 12 Decembris holtis schatte restandt och affreignings ting paa Bielland i Hussznes sogen med allmuen aff halff Strandebahrms schibbrede sambt aff Quinherritz, Schoneuigs, Ettne [54a] och Fieldbergs schibbreder. Neruere[nde..... laug]rettismend som retten [betientte.] bonde lehnszmanden Hansz [.....] Øffsthussz, Zacharias Øje, Peer [..... Strande]bahrms schibbrede Olle Sunde bonde [.....] Røsszeland, Johannes Røruig, Joen[.....] Møchlelost aff Quindherritz schibbrede, lehn[szmanden] Christoffer Larszen med Larssz Sanduig, Larssz Løffuigen, Olle Aachre och Siffuer Mattre aff Schoneuigs schibbrede, lehnszmanden Alduold Bierchenes med Larssz Vinie, Torchild Lougereid och Erich Silde aff Ettne schibbrede, lehnszmanden Osszmund Nerimb med Raszmus Axdall, Baard i Wogen, Iffuer Hambre, aff Fieldbergs schibbrede. Flere some mend møtte iche etcetera.

Præsenterit Konglig Maystetz fouget Jahan Torson och paa eschet de resterende som med landschatten for indwerende aar endnu indeszider och schyldig er, till endelig aff betalling effterdj sidste termin nu er paa haanden. Saa och endelig affreigning om restantzen effter Hans Maystetz naadigste schattebreffs formelding. Och effter at legsmendene haffde optalt och leffuerit huisz penng de haffde ind samblet, daa befant szig endnu paa effterschreffne gaarde at restere paa lehnidtz godtz, saauit min naadigste foruntte anpart aff sorenschriffueriet wed kommer, nemblig wdj Ettne schibbrede: Bierchenes 11 rd 1 ort. Axdall 1 march. Brendeland 2 rd 2 ½ march. Fiøszne 9 rd 2 march. Silde 3 rd 8 schilling. Støelle 10 rd 5 ½ march. Fittie 8 rd 12 schilling. Kambøe 5 rdr. Sørimb 4 rd 10 schilling. Østrim 12 rd 8 schilling. Waae 4 rd 2 march. Grønestad 10 rd. Schieldall 4 rd 1 ort. Kallestadbache 2 ½ rd. Wigøde 2 ½ march. Norim 4 march. Gangdallen 5 march. Tofften 2 march 4 schilling. Yttre Haallan 3 rd 5 ½ march. Indre Haalland 4 rd 1 march 5 schilling. Øffuernes 7 march. Lunde 8 march 10 schilling. Wjnie 3 march 1 ½ schilling. Tuetten 2 rd 2 march. Schiold 4 march 4 schilling. Halleland 1 rd 4 march. Frette 2 march. Frettesz wdlaade 1 rd 4 schilling. Klocherrien 5 march. Flaaten 5 rd 5 march. Brendeland 5 march 10 schilling. Haahiemsznes 2 march. Quamme 3 march. Flochtuet 4 march. Sande 7 march. Echrimb 3 rd 5 march. Aasszboe 1 rd 5 march. Ramme 11 rd 3 march. Ramsuig 1 rd 3 march 15 schilling. Grindemb 13 ½ rd. Røgh 3 rd 1 ort. Ovestad 4 ½ rd. Helleland 4 ½ rdr. Neberie 4 rd 12 schilling [54b]

[.....] 2 ½ rd. Teszdall 10 rd 4 *schilling*. Øchland 11 ½ *march*. [.....]en 2 rd 1 ort. Hardeland 2 rd 2 *march* 12 *schilling*. Little [.....] 3 rd 4 *march*. Kaldemb 8 rd 4 *march*. Højland 18 *schilling*. Eicheland [..] rd 1 ort. Fossze 8 rd 3 ort. Lille Eicheland 5 *march*. Yttre Fossze 4 rd 1 *march*. Stiene 2 rd 3 *march* 8 *schilling*. Graffuelsetter 2 rd 2 *march*. Tor??hussz 20 *schilling*. Øffstabøe 4 rd 3 ½ *march*. Madschaar 3 rd 3 ort. Wogen 2 rd 2 *march*. Ousznes 7 ½ rd. Meelland 3 rd 3 ort. Quamme 3 *march* 12 *schilling*. Eigenes 3 *march* 12 *schilling*. Wee 4 rd 4 *march* 6 *schilling*. Wdstuen 3 rd 3 ort. Wettstøe 8 rd 2 *march*. Biørgen 5 *march* 2 *schilling*. Kierlingtuett 2 ½ rdr. Summa 261 rdr 1 *march* 13 ½ *schilling*.

Fieldberg schibbrede. Tuett 4 rd 6 *schilling*. Dregernes 2 rd 2 *march*. Yttrehambre 1 rd 3 ½ *march*. Indrehambre 2 rd 5 *march*. Kaattebøe 2 rd 3 ort. Nere Stangeland 7 rd 2 ½ *march*. Lille Stangeland 5 *march*. Litlete Roen 2 ½ rd. Roen 5 rd. Wnderhougen 7 rd 5 *march*. Westereide 7 ½ rd. Klungeland 2 rd 5 ½ *march*. Houglan 1 rd. Sørstuemoe 10 *march*. Nordstuemoe 3 rd 4 ½ *march*. Øchland 1 rd 5 ½ *march*. Myrebøe 1 rd 1 ort. Store Nerimb 4 rd 4 *march* 4 *schilling*. Lille Nerimb 6 rd 1 ort. Giereuig 4 rd 1 ort. Espeland 3 *march* 4 *schilling*. Søre Wjeland 2 *march* 12 *schilling*. Nøre Wjeland 5 *march* 12 *schilling*. Giereuigen 4 rd 5 ½ *march*. Dueland 1 rd 12 *schilling*. Søruogen 4 rd 1 *march*. Nore Wogen 2 rd 5 ½ *march*. Ørland 2 rd 2 ½ *march*. Berszuog 2 rd 8 *schilling*. Sørberie 5 *march*. Norberie 3 rd 2 ½ *march*. Øffrelunde 4 rd 1 *march*. Nedre Lunde 2 *march* 4 *schilling*. Wache 3 ort. Killiszuig 3 *march* 12 *schilling*. Øffre Houge 5 ½ rdr. Nedre Houge 3 rd 5 ½ *march*. Ljen 7 *march* 14 *schilling*. Romszøen 4 rd 3 *march* 12 *schilling*. Dallen 3 rd 4 ½ *march*. Wdbioe 16 rd ÷ 8 *schilling*. Aasszbøe 5 rd 2 *march* 8 *schilling*. Sanduig 1 rd 2 *march* 8 *schilling*. Lille Willfuenes 2 ½ *march*. Sæbøe 12 rd 2 ½ *march*. Sør Øffrebøe 7 rd 8 *schilling*. Nord Øffrebøe 7 rd 8 *schilling*. Asche 2 rd 3 *march*. Nedre Axdall 5 rd 5 *march* 4 *schilling*. Øusthussz 4 rd 1 *march*. Wig 7 rd 5 *march* 15 *schilling*. Blochhussz 1 *march* 14 *schilling*. Siøstuen 1 *march* 14 *schilling*. Breche 1 rd 1 ort. Tartej 3 *march*. Hammerszland 3 rd 5 ½ *march*. Dyrnes 2 rd 5 ½ *march*. Biellebøe 2 rd 6 *schilling*. Arneuig 5 rd 1 *march*. Fattland 6 rd 1 ort. Kiche 1 rd 3 ort. Sundnes 7 rd 5 *march*. Siønangen 2 rd 8 *schilling*. Suinewigen 8 *march* 12 *schilling*. Tindeland 4 rd 12 *schilling*. Quamme 4 rd 5 *march*. Westad 7 rd 3 ½ *march*. Summa 243 rdr 5 *march* 1 *schilling*. [55a]

Halff Strandbahrms schibbrede. Engedallen 2 ½ rd 12 *schilling*. Toerdall 4 [.....] 1 ort. Store Linge 9 rd 7 *schilling*. Hiert[nes.....] 1 rd 3 *schilling*. Eichenes 1 rd 1 *march* 4 *schilling*. Gier[.....] Eichenes 7 *march* 8 *schilling*. Berstøe 20 *schilling*. Øre 2 r[d.....] 1 rd 5 *march* 8 *schilling*. Kroche 2 ½ *march*. Huchenes 2 *march*. Tue[.....] Nedre Waage 2 rd 1 *march*. Suinland 3 rd. Kiereuig 1 rd 3 ort. Sanduigen 1 rd 4 *march*. [Summa] 30 rd 4 *march* 2 *schilling*.

Schonewigs schibbrede. Houge 2 rd 1 *march* 12 *schilling*. Berhoug 3 *march* 4 *schilling*. Tuett och Tofftekalfuen 2 rd 1 *march*. Scharffueland 4 rd 8 *schilling*. Ellfernes 5 rd. Storehog 1 rd 1 *march*. Wdagger 1 *march*. Bruntuent 7 ½ *march*. Tuett 1 rd 4 *march*. Hollmedall 5 rd. Indre Mattre 2 rd 2 *march* 2 *schilling*. Wig 1 rd 5 ½ *march*. Hegland 3 *march*. Hougen 1 rd 5 *march* 4 *schilling*. Tuett 2 ½ rd. Yttre Mattre 2 rd 1 *march* 10 *schilling*. Dallen 4 *march* 14 *schilling*. Ljen 1 rd 4 ½ *march*. Sunde 3 *march* 12 *schilling*. Indre Sunde 1 rd 10 *schilling*. Bispshopsteien 2 ½ *march*. Fereuig 1 rd ÷ 4 *schilling*. Bougstøe 2 ½ rd 12 *schilling*. Bougstøe øde 3 *march* 12 *schilling*. Yttre Bouge 10 ½ rd. Indre Suinland 1 rd 4 *march*. Szloche 4 *march*. Furdall 9 ½ *march*. Amblan 2 rd 8 *schilling*. Fereuig 1 rd 4 *schilling*. Hougen 20 *schilling*. Fattland 2 ½ *march*. Allszager 2 *march* 12 *schilling*. Breche 12 *schilling*. Wiche 6 rd 1 *march*. Øffstabøe 5 rd 5 *march* 4 *schilling*. Bertun 5 rd 2 *march*. Dyuigen 2 ½

march. Aachre 6 rdr. Waagen 2 ½ *march.* Quandall 3 rd 1 *march.* Hamerszland 9 ½ *march.* Bielland 7 *march.* Ejentuett 7 *march* 12 *schilling.* Diuffue 1 rd. Tøsszetejen 2 ½ *march.* Tøssze 1 *march* 12 *schilling.* Bache 2 *march* 2 *schilling.* Braaschott 3 *march* 12 *schilling.* Mosszdall 4 ½ *march.* Fiere 3 ort. Rullesta 1 ort. Ellgeruig 2 *march.* Glønnie 2 ½ *march.* Millieteigen och Haallnes 1 rd 5 *march.* Marchhussz 4 ½ *march.* Wisszekier 1 *march* 14 *schilling.* Yttre Teigland 1 rd 4 *schilling.* Nedre Raffdall 1 *march* 10 *schilling.* Øffre Raffdall 1 rd 2 *march.* Blaatejen 8 *schilling.* Berget 2 ½ *march.* Siøhussz 1 rd 5 *march* 4 *schilling.* Tuett 1 rd 1 *march.* Indre Tungiszuig 3 ½ *march.* Indrenessz 3 ½ *march.* Tielleflot 1 rd 4 *schilling.* Wandnes 2 ½ *march.* Mitt Wandnes 2 ½ *march.* Yttre Nessz 3 rd 5 ½ *march.* Schaaren 20 *schilling.* Aszemb 2 rd 4 *march.* Millie 6 rd 1 *march.* Waldre 3 *march* 12 *schilling.* Tielle 4 ½ rd 8 *schilling.* Lechnessz 7 rd. Teigendall 2 *march.* Teigendallszweig 2 ½ *march.* Schouge 7 ½ *march.* Mortuett 4 rd. Mollnes 4 rd 4 *march.* Tarildzøen 2 rd 1 ort. Giellmeruig 3 rd 4 *march.* Løffuigen 1 rd 8 *schilling.* Nere Ebne 5 rd. Mitt Ebne 2 ½ rd 8 *schilling.* Nedre Sanduig 2 *march.* Øffre Sanduig 4 *march* 12 *schilling.* Summa 162 rd 4 *march* 2 *schilling.*

Quindherridtz schibbrede. Laugmandtzeien 3 *march* 12 *schilling.* Scharffuetun 3 rd 2 ½ *march.* Nedre Toffte 20 *schilling* [55b] [.....]es 5 *march* 14 *schilling.* Huidberg 1 ort. Hestøen 4 *schilling.* Attermanz[.....]len 5 *march.* Røraan 4 *march.* Stoer[d]alle 2 ½ rd 8 *schilling.* Littledale [...r]d 4 *march* 2 *schilling.* Roallstuett 2 rd 4 *march* 11 *schilling.* Husze 2 ½ rd 4 *schilling.* [Tra]auig 2 rd 5 *march* 8 *schilling.* Neerhussz 2 rd 3 *march* 12 *schilling.* Berie 8 *march* 10 *schilling.* [P]resthussz 2 rd 4 *march.* Liusztuett 6 rd 1 ort. Løning 3 rd 5 *march* 12 *schilling.* Haauig 4 rd 4 *march* 8 *schilling.* Teerøen 1 ort. Pile 2 ½ rd. Weduigen 2 rd 4 *march* 14 *schilling.* Schaalle 35 rd 5 *march.* Natterstad 2 rd. Lille Omuig 3 ort. Store Omuig 2 *march* 4 *schilling.* Hiellmeland 2 *march* 6 *schilling.* Stueland 4 *march* 14 *schilling.* Lande 1 rd 12 *schilling.* Biørnebøll 5 *march.* Lille Røsszeland 8 *schilling.* Store Røsszeland 7 *march* 10 *schilling.* Lille Fusch 8 ½ *march.* Store Fusch 3 *march* 1 *schilling.* Store Møchelbost 5 rd 2 *march.* Kierland 9 ½ *march.* Hougland 3 rd 2 *march.* Øffre Muszeland 20 *schilling.* Nedre Musszeland 5 *march* 14 *schilling.* Øffre Døsszeland 1 rd 10 *schilling.* Nedre Fitt 1 ort. Berie 11 *schilling.* Schorpen 2 rd 1 ort. Bringedall 1 rd 4 *march.* Tuett 1 rdr. Røesteen 2 *march* 4 *schilling.* Lunggatt 2 ½ *march.* Helleland 2 *march* 4 *schilling.* Nedre Røruig 1 rd 2 ½ *march.* Øffre Røruig 3 *march.* Bielland 3 rd 1 *march* 13 *schilling.* Sunde 11 *march.* Opszanger 5 *march.* Summa for wden wgedags godtzet 119 rd 5 *march* 12 *schilling.*

Lauridtz Johanszen Wallen steffent Olle Møchelbost i Omwigdallen for 3 rdr 20 *schilling* som hand er schyldig at igien giffue hannem paa en hest hand nu i waar haffde aff kiøbt hannem for 8 rd. Huilchen haffde lyde, och derfore førte hand dend hiemb igien. Da leffuerede Olle 5 rd ÷ 20 *schilling*, de 3 rd 20 *schilling* loffuede hand till høsten, men nu giffuer onde ord och iche will betalle. Formeentte saadant w-rett at were och begierede dom.

Paa Olles wegne møtte Hansz Hanszen Store Møchelbost och suarede at Olle war en gammel mand och kunde iche møde sellff. De resterende 3 rd 20 *schilling* loffuer hand at wille betalle. Derpaa bleff affszagt at effterdj hesten er førtt Olle Møchelbost tilbage inden maanidz forløb effter lougen, som hand och har wed taget och de fleste penger tilbage leffuerit. Thj bør hand resten paasteffente 3 rd 20 *schilling* iligemaade at chlarere och betalle til Larsz i Wallen inden fiortten dage med paa gaaende billig om kostning, eller det aff hans boe och godtz wed namb och wordering at maa wdsøgis.

Anno 1676 den 14 Decembris bleff holdet affreigningsting paa Langeland paa Storen [56a] med allmuen aff Føe[ns och Fiere schibbreder. Neruer]ende effterschreffne laugrettis[mend.....] nemblig bondelehnszm[an]d[en.....] Wje

Schimmeland, Hellie Grøn[*aas*.....] Hanssz i Nessze, Christoffer Grin[.....] Escheland aff Føens schibbrede. Diszlig[*este bondelehnsz*]manden Samuell Øchland med Chlem[*ent*.....] Cornelisz Aassze, Larsz Westuig, Larssz Ælter[*uig*] og Sebiøren Lj aff Fiere schibbrede.

Konglig Maystetz fouget Jan Torson paa eschet dem som med schatten resterer, at de nu till sidste termin endelig frembkommer till affbetalling och rigtig aff reining om restandtzen, och effter at lexmendene haffde leffuerit huisz penngede haffde indsamblet, daa befantt szig endnu paa effter schreffne gaarde aff lehnidtz gods, deris ordinarij landschatt for dette aar at restere, nemblig wdj Fiere schibbrede: Eidtzuog 2 rd 1 ort. Enstauold 7 rd 8 *schilling*. Nedre Wallen 18 *schilling*. Øffre Wallen 7 ½ *march*. Tuetta 1 rd 4 *march*. Wllffueragger 4 rd 2 *schilling*. Houglan 7 *march* 4 *schilling*. Nere Wjhofd 2 rd 1 ort. Rinden 1 rd 14 *schilling*. Øreuig 1 rd 4 *march*. Ljer 5 *march* 4 *schilling*. Strømøen 3 rd. Brochenesz 1 rd 4 *schilling*. Horpe 1 *march*. Wiche 1 rd 5 *march* 4 *schilling*. Wigen 3 ½ *march*. Østuig 5 rd 3 *march* 12 *schilling*. Hougsbøe 5 ½ *march*. Haffuersholm 7 *march*. Espenes 1 rd 4 *march*. Førde 5 ½ rd. Øffre Ljer 4 *march*. Nedre Ljer 1 rd 8 *schilling*. Sellszaas 8 *schilling*. Ouge 4 rd 2 *march* 8 *schilling*. Erffuiszuog 3 *march* 6 *schilling*. Erffue 1 ort. Tuet 3 rd 4 *march*. Hoffde 1 *march*. Flatnes 3 rd 1 *march* 1 *schilling*. Nuszelj 4 *march*. Biercheland 1 rd 5 *march* 1 *schilling*. Øffreug 1 rd 8 *schilling*. Nedrevig 4 *march*. Nedre Dommisznes 3 ½ *march*. Øffre Dommisznes 1 *march*. Øffreboe 2 ½ *march*. Suendzbøe 2 rd 3 ort. Indre Biordall 3 ½ rd 10 *schilling*. Yttre Biordall 8 *march* 8 *schilling*. Traawog 12 *schilling*. Allendall 2 ½ rd 12 *schilling*. Hage 2 rd 3 ort. Todtzuold 1 rd 8 *schilling*. Haauig 1 rd 2 *march*. Qualluog 3 rd 2 ½ *march*. Dynie 4 *march*. Søre Appeland 9 *march*. Waage 3 rd. Nessze 1 rd 1 ort. Huchaas 3 rd 8 *schilling*. Drange 3 rd 2 *march*. Tuettelj 1 rd 4 *march*. Bielland 9 *march* 10 *schilling*. Kind 4 *march* 4 *schilling*. Møllstre 2 *march*. Wandeschoug 3 *march* 2 *schilling*. Elteruog 1 *march* 12 *schilling*. Hoffde 1 *march* 12 *schilling*. Lochne 2 rd 1 *march*. Øchland 11 rd 1 ort. Nedre Eichland 3 *march* 4 *schilling*. Westuigsetter 1 *march* 6 *schilling*. Fagerland 12 *schilling*. Summa 116 rdr 1 *march* 6 *schilling*. [56b]

[Føens schib]brede. [.....] 4 rd 1 *march*. Branduig 7 *march*. Nordhuglen 10 rd 8 *schilling*. [.....]immer 2 rd 4 *march* 4 *schilling*. Hettleszetter 2 *march*. Førland 5 ½ *march*. Nedre Escheland 1 *march*. Øffre Escheland 1 ort. Presthoug 8 *march* 4 *schilling*. Houglan 1 rd 5 ½ *march*. Kyuig klocherpart 3 rd 8 *schilling*. Nedre Rommetuett 5 rd 5 ½ *march*. Øffre Rommetuett 2 ½ rd. Lunde 6 rd 1 ort. Lundemandzuerch 6 rd 1 ort. Tuette 3 rd 3 ort. Nedre Øchland 6 rd 5 *march* 12 *schilling*. Aadland 3 *march*. Øffre Øchland 1 rd 5 *march* 14 *schilling*. Kanneløning 11 ½ *march*. Nordre Bielland 6 rd 4 *march*. Søre Bielland 6 rd 1 ort. Højland 7 ½ rdr. Tuette 4 rd 1 *march*. Langeland 6 rdr 1 ort. Biercheland 1 rd 1 ort. Hornelandz øegaard 2 ½ *march*. Horneland 8 rd 3 ort. Sæbøe 2 ½ *march*. Kaareuigen 1 rd 1 ort. Allmaassz 5 ½ *march*. Wichenes 2 rd 2 ½ *march*. Dyuigen 2 rd 4 *march* 2 *schilling*. Mellcheuigen 2 ½ *march*. Engestøchet vnder Dyuigen 2 ½ *march*. Føjen 3 *march* 12 *schilling*. Petertejen 8 *schilling*. Wallwatten 6 rd 1 ort. Jørgen Teigland 5 rd. Nottland 3 rd 4 *march* 12 *schilling*. Øffre Schimmeland 8 *march*. Nedre Schimmeland 1 *march* 12 *schilling*. Øffre Grindemb 5 ort. Tottland 7 rd 1 ort. Berøen 5 rd. Nødsund 5 *march*. Strømbzøen 5 *march*. Hiertnes 2 ½ *march*. Hilde 4 rd 1 ort. Indre Saxeid 2 ½ rd. Biørneuigen 5 *march*. Oldereid 1 rd 12 *schilling*. Øreuig 3 *march*. Settre 2 rd 8 *schilling*. Seggeruog 1 *march* 5 *schilling*. Stochesund 4 *march* 12 *schilling*. Eicheland 2 ½ rd 4 *schilling*. Espeland 5 ort. Waarland 4 rd 4 *march*. Hilletuett 4 *march*. Espeuehr 4 rd 1 *march*. Berie 4 *march* 14 *schilling*. Tiung 1 *march* 15 *schilling*. Wiche 20 *schilling*. Nore Gidtzoen 5 *march*. Schollme 2 rd 2 ½ *march*. Hussze 3 *march* 8 *schilling*. Søre Nessze 1 rd 5 *march* 4 *schilling*. Whren 3 *march*. Tuerbøruigen 2 ½ *march*. Kullseid 1 rd 8 *schilling*. Lindøen 1 ort. Eridtzland 4 rd 2 *march*

4 *schilling*. Tormoszetter 8 *schilling*. Eridtzlandzsetter 3 *march* 12 *schilling*. Echhorneuigen 5 *march*. Settre 3 rd 12 *schilling*. Aandenens 5 *march*. Gillie 5 rd. Föllchesznes 1 rd 5 *march*. Nore Melland 20 *schilling*. Allszuog 8 *march* 14 *schilling*. Lille Allszuog 5 *march*. Sorttland 5 rd 4 *march* 4 *schilling*. Staffueland 7 *march* 4 *schilling*. Halderagger 2 rd 2 *march* 13 *schilling*. Nore Nessze 5 *march* 5 *schilling*. Nesszes fæhage 3 *march* 12 *schilling*. Breche 1 rd 5 *march*. Seffuerud 5 ½ *march*. Sør Habostad 5 rd. Nordhabostad 1 rd 6 *schilling*. Gaasszeland 1 rd 4 *march* 3 *schilling*. Hallued 2 *march* 4 *schilling*. Selle 2 rd 3 ort [57a] Kallsznes 3 ½ *march*. Øjord[.....] Summa [.....]

Frembkomb for retten Rasm[us.....] tolderen Anders Rasmuszen we[gne.....] dom offuer Anders Walluatten [.....] och indleffuerede reigning och obligati[on.....].

Men som Anders Anderszen nu i retten indgiffuer szin reigning imod Anders Rasmuszen om endeell deris imellom haffuende som til foren for ossz iche har werit frembuist, daa er sagen for den aarszag schyld, igien optaget till i dag otte dage, att parterne paa bege sider wdj egen persone till rigtig affregning møder paa Hyszingstadt till samme dag, saa schall dennem bliffue imellom kient effter endelig affregning, huis rett ehr.

Jenssz Anderszen Fattland steffent sine begge brødre Anders Wallwatten och Otte Anderszen effter førige tilltalle paa sehniste høsteting om restitution for huissz hand till Hans Sihrling har maatt betalle.

Herimod at suare møtte Anders Walluatten och Otte Anderszen och foregaff at det er en ting som angaar sambtlig sødschinde. De ere tilsammen sex, dissze tuende meente hannem indtet denne gang at haffue at suare, tillmed foregaf Anders Waluatten at Jensz har szieff nøtt kledet och Tomas schreder har op schaaret det till hanssz quinde. Otte meente at sambtlige arffuingerne bør steffnes herom til arffuetofften.

Men Jenssz Anderszen med en w-tilbørlig schieldzmund och grof offuerlast imod rettens betiente stormed fast[?] och begierede dom at hand endelig wille haffue dom strax, till eller fra.

Daa effterdj hand indtet steffner sambtlig arffuingerne, ej heller beuiszer deris anpart i samme hans præntion, daa kand denne gang herom indtet kiendis førend hand bruger louglig procedurer, och fører god opliuszning huad en dommer sig paa kand fundere, saa bliffuer well aff tilbørlig dommer paa kientt huis [ret]t er. [57b]

[Anno 1676] den 21 Decembris paa Hyszingsta [i Føens] schibbrede med effterschreffne sex laugrettismend [.....]r, gammel Johannes, Knud och vnge Johanes [H]yszingsta, Haldoer Escheland och Hans Aadland weret forsamlede retten at betiene wdinden dend ind steffente gieldz sag imellomb tolderen Anders Rasmuszen och Anders Anderszen paa Walluatten.

Huordaa parterne effter sehniste affsceed comparerede till endelig affregning efftersom de begge haffde indgiffuet sehr forteignelsze siden sagen første gang paa Øchland till dombs war optagen, imod huis daa passerede, och der fore iche kunde føllge den førige maade och partternis ord i tingbogen indført, men deris regenschaber wdj begges neruerelsze till at effterszee, ossz foretaget, om till en rigtig ende wed woris kiendelsze at bringe, huilchet citanten Anders Rasmusze och protesterit at hannem maatte giffues en rettmeszig och endelig domb.

Derpaa bleff saaledis for rette affsagt, att effterdj det befindis at Andersz Anderszen effter sin wdgifne, och for ossz i rette lagde obligation at were schyldig till tolderen Anders Rasmuszen capital 125 rd, huor aff rentten beløbber fra nyttaarsdag 1666 penngene schulle haffue weret betalt, och till den 1 Octobris 67 som er 7/4 aar á 5 procento 10 rd 5 *march* 10 *schilling* och gjør tilsammen 135 rd 5 *march* 10 *schilling*. Paa huilchen summa da er betalt

effter affschriff paa handschriefften 56 rd. Rester saa 80 rd ÷ 6 *schilling*. Rentte deraff fra *forschreffne* første Octobris 1667 till nu idtzige nyttaar 1677 pengene wden widre affschriff paa handschriefften har heden standet er 9 aar och 3 maaneder, bedrager 37 rd som er in summa capital och renntte 117 rd ÷ 6 *schilling*.

Widre indgiffuer Anders Raszmuszen en regning [58a] imod Anders Andersze[n ...]a[.....] wdj told och fragt till in Septe[mbris.....] 3 ort 8 *schilling*. Huor imod det leff[.....] och tomme tønder in Octobris sa[.....] 60 rd 1 *march*, kommer saa Anders An[derszen.....] till gode 7 rd 1 ort 8 *schilling*. Som igien [.....] wdj huis told hand effter dags er bleff[uen.....] och schulle saa effter regenschabedz formeld re[stere] Anders Raszmuszen naar saltet er betalt 5 ½ rd 4 *schilling*.

Derimod indleger Anders Anderszen it regenschab, huor wdj antegnis paa det forste pagnj at haffue till gode hossz Anders Raszmuszen sin fortiente hyre paa Schottland in Anno 1664 18 rd, sambt endeell omkostning paa hans fierde partt schibs, men ingen beuisz hossz om hyren at Anders Raszmuszen hannem den, entten har til sagt eller er pligtig. Huilchen post om hyren beroer til Anders Andersen gjør regenschab for huisz ware hand effter commiss har szolt samme reisze i Schottland, saa schall om fornøden giøris bliffue paa kientt huisz rett er. For schibs reparation effterdj sertepartien hannem szligt (men ingen schibs told eller ringepenng) till holder, och det iche befindis i førige regenschab at were om melt, till kommer Anders Anderszen 2 rd 1 *march* 9 ½ *schilling*. Widre wdj Anders Andersens regenschab pagnj 2 och 3 anteigner hand schibs omkostning for den reisze om for aaret Anno 1665 51 rd 1 *march* 12 *schilling*. Huor imod fragten schulle were 60 rd, och saa allene for szambtliche rederne at offuer schiude 8 rd 4 *march* 4 *schilling*. Daa endog om samme reisze ingen sertepartie findis at were oprettet, till med er och en schipper pligtig effter sørettens 40 *Artichell* om huisz hans redere tillkommer, at giøre dem god rede och regenschab wden ald forhaling i allemaader, som dog nu saalenge har heden standet. Men effterdj Anders Andersen aff tillforordnede søfarende mend i Bergen den 1 *Augustj* 1673 er tillkientt at giffue [58b] [..... G]uldbrandsen som en med interisserende [re]dere i schibbet for samme reisze, aff en sex[...]ende partt naar ald omkostning waar [a]fftagen 2 rd. Daa siunis ossz Anders Raszmuszen for sin partt och bør were dermed benøyet, och er aff 4/16 partter 8 rdr. Kommer saa Anders Anderszen herpaa til gode som for højgt i fragt er anteignet (foruden de 4 rd Andersz Raszmuszen hannem sielff tillforen for reparation har korttet) 3 rd.

Widre wdj Anders Anderszens regenschab pagnj 4 fører hand til affkortning 5 rd 12 *schilling* schibstold och winterlejepenng szom hand siger at haffue maatt betalle igien wdj Bergen, och beraaber szig paa sin toldszedell som derom indtet formelder, men i den sted szees at haffue betalt der 12 *schilling* aff lesten schibstold for fædewaris wdførszell, och iche for winterleje som wed dette toldsted huor schibbet laa bør ehrleggesz och betallis. Iligemaade fører Anders Anderszen sig till affkortning 5 rd som Anders Rasmusen paa Her Peder Olsens wegne schall were schyldig, huorum ingenn rigtighed medføllger, till med er de 74 *tønder* schotts salt compagniet effter marchedzgang bør betallis. For bønnen och mursteen indfører Andersz Anderszen 4 rd. Huor imod kreffuis hansz indkommende told samme reisze den 29 Maj 1665 aff *forschreffne* ware och schibet tillsammen 3 rdr 1 ort 8 *schilling*, kommer saa Anders Anderszen herpaa till gode 4 *march*. Anders Anderszen tilkommer och aff Anders Rasmusen for kierchens koren tiende och kiørleje for Anno 1673 effter hans egen bekiendelsze 3 rd 3 ort. Det hundrede [59a] bord Anders Raszmu[szen.....] till den ferøische schipper, ante[.....] Anderszen sielff at haffue bek[.....] och ware for igien till 5 rd 2 *march* [.....] saa herpaa 3 *march* 12 *schilling*.

Herfore wden kommer till affkortt[ing.....] Anders Raszmusens regenschab 8 rd 1 ort 2[.....] hand den 1 *Augustj* 1665 haffuer antaget *Seigneur* Johan Frjman och Jensz

Anderszen god for, hossz dennem at wille søge. Och er saa tillsammen huisz hand wdj sin søgning bør decortere Anders Andersen 18 rd 3 *march* 7 ½ *schilling*. Huor aff de fiortten rd 19 ½ *schilling* som paa beuisen bør affkorttis fra renttens anfang till neruerende nyttaar 1677 som er ellffue aar, beløbber i rentte 7 rd 4 *march* 13 ½ *schilling*.

Bliffuer saa Anders Anderszen endelig schyldige till Anders Rasmuszen 96 rd 9 *schilling*, huilchen summa Anders Anderszen bør till forpligt were at ehrlege och betalle *forschreffne* Anders Rasmuszen inden 14 dage eller saadant effter loughlig adferd wed namb och wordering aff hans boe och godtz, med paa gaaende billig omkostning at maa wdsøgis saa Anders Rasmuszen effter handschriftens liudelse bliffuer schaadisløs. Førige ergangne *domme* och loughlig forpantninger hermed w-forkrenchete.

[Fol. 59b-63b er blanke]

[SLUTT]